

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
MAS Regionu Poodří pro programové období 2021–2027**

Bc. Sandra Genčiová, MBA

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Sandra Genčiová, MBA

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Šumperk

Název práce

Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří pro programové období 2021–2027

Název anglicky

Creation of the Strategy of Community-led Local Development LAG Region Poodří for the 2021-2027 Programming Period

---

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě empirického výzkumu provedeného na území MAS Regionu Poodří zpracovat analytickou část Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2021–2027 a navržení východisek pro rozvoj území MAS v návaznosti na aktuální problémy a potřeby.

Metodika

Diplomová práce využívá standardních metod sociálního výzkumu. Data jsou sbírána kombinací výzkumných technik. Bude využito sekundárních dat a také bude realizován sběr primárních dat.

Doporučený rozsah práce

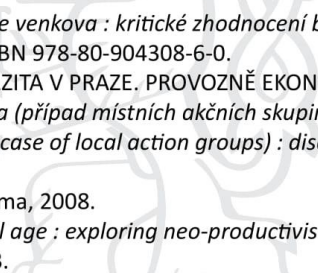
60-80 stran

Klíčová slova

Rozvoj venkova, místní akční skupiny, místní partnerství, CLLD

Doporučené zdroje informací

- BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru : paradoxy rozvoje venkova : kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-904308-6-0.
- BOUKALOVÁ, K. – LOŠŤÁK, M. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin) = Cooperation in rural development: vision or reality (the case of local action groups) : disertační práce*. Disertační práce. Praha: 2017.
- ČEPELKA, O. *Místní akční skupiny v ČR v roce pět*. Liberec: Tima, 2008.
- PĚLUCHA, M. – KASABOV, E. *Rural development in the digital age : exploring neo-productivist EU rural policy*. London: Routledge, 2020. ISBN 978-0367356583.
-

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

RNDr. Jiří Hrabák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří pro programové období 2021-2027" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala RNDr. Jiřímu Hrabákovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za odborné vedení, věcné připomínky, vstřícnost a čas, který mi věnoval. Dále bych chtěla poděkovat pracovnímu kolektivu MAS Regionu Poodří, z.s. za poskytnutí podkladů a informací pro zpracování praktické části diplomové práce.

Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří v programovém období 2021–2027

Abstrakt

Tématem diplomové práce je tvorba strategie komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) v území působnosti MAS Regionu Poodří pro programové období 2021-2027.

Hlavním cílem práce je samotné zpracování analytické části strategie CLLD na základě empirického výzkumu provedeného v území působnosti MAS Regionu Poodří. V území bylo provedeno anketní šetření za účelem zjištění problémů a potřeb regionu. Výstupy z anketního šetření byly následně validovány na jednáních focus group (skupinových interview) a byla zpracována SWOT analýza území. Výsledkem práce je navržení východisek pro rozvoj území, konkrétně se jedná o analýzu rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu. Tato analýza byla zpracována v souladu s požadavky na podobu strategií CLLD 21+ vymezenými v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 ("MPIN"), respektive v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN, a bude dále použita do koncepční části nové integrované Strategie CLLD MAS Regionu Poodří pro programové období 2021-2027. Dílčím cílem práce bylo vytvoření pravdivého a reálného obrazu regionu ze socio-ekonomického pohledu.

Klíčová slova: integrované plánování, LEADER, komunitně vedený místní rozvoj, místní akční skupiny, rozvoj venkova, místní partnerství, místní aktéři, participace

Creation of the Strategy of Community-led Local Development LAG Region Poodří for the 2021-2027 Programming Period

Abstract

The topic of the diploma thesis is the creation of the Strategy of Community-led Local development (CLLD) in the area of competence of the LAG of the Region Poodří in the programming period 2021-2027.

The aim of this work is the elaboration of the analytical part of the CLLD strategy on the basis of empirical research proven in the area of competence of the LAG of the Region Poodří. A survey was conducted in the area in order to identify the problem and the needs of the region. The results of the survey were subsequently validated for one Focus Group (group interviews) and a SWOT analysis of the area was prepared. The result of the work is a proposal for a starting point for the development of the territory, specifically an analysis of development needs and development potential. This analysis was prepared in accordance with the requirements for the form of CLLD 21+ strategies defined in the Methodological Instruction for the Use of Integrated Tools in the Programming Period 2014–2020 (“MPIN”), or in the Methodological Opinion of the Ministry of Regional Development No. 12 on MPIN. Further support in the conceptual part of the new integrated CLLD Strategy of the LAG of the Region Poodří for the programming period 2021-2027. The partial goal of the work was to create a true and realistic image of the region from a socio-economic point of view.

Keywords: integrated planning, LEADER, community-led local development, local action groups, rural development, local partnerships, local actors, participation

Obsah

1 Úvod.....	14
2 Cíl práce a metodika	16
2.1 Cíl práce	16
2.2 Metodika.....	16
3 Teoretická východiska	19
3.1 Počátky integrovaného plánování v rozvoji území	19
3.1.1 Důvody integrovaného plánování v rozvoji území	21
3.1.2 Nástroje integrovaného plánování v rozvoji území	23
3.1.3 CLLD - integrovaný nástroj pro rozvoj venkovského území	25
3.2 Iniciativa LEADER na území ČR	28
3.2.1 Rozvoj iniciativy LEADER v ČR.....	29
3.2.2 Realizace iniciativy LEADER ve venkovských oblastech ČR.....	30
3.3 MAS a realizace SCLLD v ČR	32
3.3.1 Místní akční skupiny v ČR.....	32
3.3.2 Metoda komunitně vedeného místního rozvoje	34
3.3.3 Přínosy participace stakeholders při tvorbě SCLLD.....	36
3.3.3.1 Výhody a nevýhody participace	37
3.3.3.2 Role stakeholders a jejich teorie	38
3.3.3.3 Metody a přístupy stakeholders v participaci	40
4 Analytická část Strategie CLLD MAS Regionu Poodří pro programovém období 2021-2027	42
4.1 Socioekonomická analýza území působnosti MAS Regionu Poodří	42
4.1.1 Obyvatelstvo a region	43
4.1.1.1 Věková struktura obyvatelstva	45
4.1.1.2 Hustota zalidnění území	47
4.1.1.3 Dobrovolné svazky obcí v regionu	48
4.1.1.4 Historie regionu a MAS	48
4.1.2 Ekonomické činnosti v regionu.....	50
4.1.2.1 Struktura ekonomických subjektů	50
4.1.2.2 Zemědělské činnosti, lesnictví, rybářství.....	53
4.1.2.3 Cestovní ruch a turistika	55
4.1.2.4 Trh práce a nezaměstnanost.....	58

4.1.3	Infrastruktura v regionu	60
4.1.3.1	Dopravní infrastruktura	60
4.1.3.2	Technická infrastruktura.....	63
4.1.3.3	Občanská vybavenost	63
4.1.3.4	Veřejná prostranství.....	67
4.1.4	Životní prostředí	67
4.1.4.1	Krajina a péče o ni	69
4.1.4.2	Využití krajiny	70
4.1.4.3	Kvalita ovzduší a vody	74
4.1.4.4	Nakládání s odpady a energetika	76
4.1.4.5	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	77
4.2	Anketní šetření v území působnosti MAS Regionu Poodří	77
4.2.1	Vyhodnocení anketního šetření	78
4.3	SWOT analýza	87
5	Výsledky a diskuse	92
5.1	Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří.....	92
5.2	Diskuze.....	103
6	Závěr.....	105
7	Seznam použitých zdrojů	108
8	Přílohy	113

Seznam obrázků

Obrázek 1: Integrované nástroje pro implementaci SRR 21 se zdroji financování	24
Obrázek 2: Metoda LEADER: sedm klíčových komponent.....	27
Obrázek 3: Místní partnerství MAS.....	33
Obrázek 4: Role stakeholders v regionálním rozvoji.....	39
Obrázek 5: Situační mapa území působnosti MAS Regionu Poodří (NUTS 2, NUTS 3)...	44
Obrázek 6: Situační mapa s hustotou zalidnění v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020	47
Obrázek 7: Situační mapa podílu orné půdy v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020 .	54
Obrázek 8: Situační mapa podílu nezaměstnaných osob v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	59
Obrázek 9: Situační mapa území MAS Regionu Poodří s dopravní infrastrukturou k 30.6.2020.....	62
Obrázek 10: Situační mapa území MAS Regionu Poodří koeficientu ekologické stability k 30.6.2020.....	68
Obrázek 11: Situační mapa území MAS Regionu Poodří s chráněným územím k 30.6.2020	70
Obrázek 12: Situační mapa podílu lesních porostů v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	72
Obrázek 13: Situační mapa podílu vodních ploch v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	73

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled vzniku MAS na jejich počátku v ČR.....	29
Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel na území MAS Regionu Poodří (v území působnosti MAS – 39 obcí).....	45
Tabulka 3: Počet a podíl obyvatel dle věkových skupin na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	45
Tabulka 4: Vývoj indexu stáří v letech 2005-2020 na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	46

Tabulka 5: Počet subjektů dle CZ-NACE působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020	50
Tabulka 6: Počet subjektů dle právní formy působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020	53
Tabulka 7: Počet hromadných ubytovacích zařízení působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	57
Tabulka 8: Podíl nezaměstnaných osob na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020	58
Tabulka 9: Statistika uchazečů o zaměstnání na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020	59
Tabulka 10: Počet subjektů občanské vybavenosti působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	65
Tabulka 11: Přehled složek IZS působících na území MAS Regionu Poodří k 31.12.2020	66
Tabulka 12: Celková SWOT analýza území působnosti MAS Regionu Poodří	87
Tabulka 13: Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří	93

Seznam grafů

Graf 1: Podíl ekonomických činností dle CZ-NACE na území působnosti MAS Regionu Poodří k 30.6.2020.....	52
Graf 2: Anketní šetření – celkový přehled podílů jednotlivých odpovědí v otázkách	86

Seznam použitých zkratk

- BID - Business Improvement District
- CLLD - Komunitně vedený místní rozvoj (z ang. Community-led Local Development)
- CZ-NACE - zkratka pro klasifikaci ekonomických činností vydávaná Evropskou komisí
- ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav
- ČOV – Čistírna odpadních vod
- ČR – Česká republika
- ČSÚ – Český statistický úřad
- DM TO – Destinační management turistické oblasti
- DSO – Dobrovolný svazek obcí
- EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (z ang. European Agricultural Fund for Rural Development)
- ERDF - Evropský fond pro regionální rozvoj (z ang. Europ. Regional Development Fund)
- ES – Evropské společenství
- ESF – Evropský sociální fond
- ESIF – Evropské strukturální a investiční fondy
- EU – Evropská unie
- EVVO - Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
- FCG - Future City Game
- FS – Fond soudržnosti
- CHKO – Chráněná krajinná oblast
- ICT – Informační a komunikační technologie
- IPRM – Integrované plány rozvoje měst
- IPRÚ - Integrované plány rozvoje území
- ITI – Integrované územní investice (z ang. Integrated Territorial Investments)
- JPO – Jednotka protipožární ochrany
- KAP – Krajské akční plány
- KES – koeficient ekologické stability
- MAP – Místní akční plány
- MAS – Místní akční skupina (ang. LAG – Local aktion group)

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MPIN – Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů
NATO - Severoatlantická aliance (z ang. North Atlantic Treaty Organization)
OZE – Obnovitelné zdroje energie
PESTEL (analýza) - zkratka ang. slov Political, Economical, Social, Technological, Ecological a Legislative
PL - Polsko
SCLLD - Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SK - Slovensko
SPOV – Spolek pro obnovu venkova
SWOT (analýza) - zkratka ang. slov Strengths, Weaknesses, Opportunities a Threats
TENT T - Transevropská dopravní síť (z ang. Trans-European Transport Networks)
ÚP – Úřad práce
VFU - Veterinární a farmaceutická univerzita
VRT – Vysokorychlostní trať

1 Úvod

Téma diplomové práce Tvorba Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS Regionu Poodří pro programové období 2021–2027 bylo vybráno na základě povinnosti MAS, jakožto nositele integrovaného nástroje CLLD zpracovat novou rozvojovou strategii pro další programové období.

Diplomová práce se konkrétně zaměřuje na zpracování analytické části strategie komunitně vedeného místního rozvoje, které je provedeno na základě empirického výzkumu provedeného v území MAS Regionu Poodří a v souladu s požadavky na podobu strategií CLLD 21+ vymezenými v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, respektive v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN, v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, v obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu. Do metodiky se promítají požadavky metodických pokynů MMR ČR, jako orgánu odpovědného za přípravu a realizaci Dohody o partnerství a nastavení jednotného metodického prostředí jako předpokladu efektivního a funkčního administrativního systému.

Teoretická část práce vymezuje východiska jako jsou základní pojmy a souvislosti, které jsou důležité k pochopení základních vztahů pro následnou praktickou část. Konkrétně je představeno integrované plánování, jeho důvody a druhy integrovaných nástrojů, které jsou využívány v rozvoji území v České republice. Dále je podrobněji popsána metoda LEADER a její integrovaný nástroj komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), jehož nositelem jsou místní akční skupiny. V souvislosti s CLLD je také důležitým pojmem participace stakeholders, jakožto aktérů vstupujících do tvorby strategie při uplatňování přístupu „zdola nahoru“.

V praktické části práce jsou rozepsány postupné kroky zpracování analytické části Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří pro programové období 2021-2027. V území působnosti MAS je vypracována situační analýza socio-

ekonomických charakteristik. V území proběhlo také anketní šetření za účelem zjištění problémů a potřeb regionu, jehož výstupy byly následně validovány na jednáních focus group (skupinových interveiw). Následovně byla na výše uvedených základech vypracována SWOT analýza území.

Výsledkem práce je navržení východisek pro rozvoj území působnosti MAS Regionu Poodří, respektive analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu, která bude dále využita v Koncepční části Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zpracovat na základě empirického výzkumu provedeného v území působnosti MAS Regionu Poodří analytickou část strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2021–2027 a navrhnout východiska pro rozvoj území MAS v návaznosti na aktuální problémy a potřeby. Výsledkem práce je analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území v souladu s požadavky na podobu strategií CLLD 21+ vymezenými v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, respektive v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN, aby mohla být využita v Koncepční části Strategie CLLD MAS Regionu Poodří pro programové období 2021 - 2027.

2.2 Metodika

Rozvojové strategie území s rozvojovými plány jsou dynamickými otevřenými dokumenty, při jejichž tvorbě je využíváno standardních metod sociálního výzkumu. Vstupní data při zpracování analytických částí integrovaných strategií pro rozvoj území jsou sbírána kombinací výzkumných technik, při nichž je využito sekundárních a primárních dat. Avšak při tvorbě strategie komunitně vedeného místního rozvoje je nezbytné, aby byly dodrženy základní „leaderovské“ principy jako je spolupráce, partnerství a především přístup „zdola nahoru“ (z ang. „Bottom-up process“), kdy základní potřeby a problémy regionu vychází přímo od místních aktérů.

Prvním krokem zpracování analytické části strategie je vytvoření situační analýzy (socio-ekonomické analýzy) daného území, která popisuje základní socio-ekonomické charakteristiky. Ta vytváří faktografický obraz o území a je základním podkladem pro další kroky procesu zpracování. Situační analýza je rozdělena do čtyř základních částí, které postihují zájmové oblasti pro rozvoj území: obyvatelstvo a region, ekonomické

činnosti, infrastruktura v regionu a životní prostředí. Tato analýza je také důležitým podkladem pro kvantifikaci očekávaných výsledků v návrhové části strategie a jejich zpětné vazbě při evaluaci.

Druhým krokem bylo spuštění anketního šetření v území regionu provedeného za účelem zjištění oblastí s rozvojovými potřebami. Samotnou anketu tvořilo dvanáct polootevřených otázek, u nichž si respondenti mohli zvolit vhodnou odpověď z nabídky alternativ, ale také dopsat svou vlastní odpověď, čímž nebyli limitováni pouze nabídkou. Nevýhodou tohoto formátu otázek byla složitější analýza relevantních odpovědí respondentů.¹ Anketní šetření bylo možné vyplnit v papírové podobě, která byla dostupná na obecních/městských úřadech obcí MAS, nebo elektronicky prostřednictvím odkazu umístěného na webových stránkách MAS. Výstupy z anketního šetření byly dále projednány a validovány na skupinovém interview (tzv. focus group). Tato výzkumná technika je založena na skupinové diskuzi, kterou řídí a koriguje moderátor. Technika skupinového interview posloužila v tomto případě jako technika k získání dat v kombinovaném kvalitativním a kvantitativním výzkumu.¹

Třetím krokem bylo využití skupinového interview. Při výběru účastníků focus group byl kladen důraz na to, aby členové - místními aktéry (stakeholders) byly z různých zájmových oblastí (např. veřejná správa, školství, ekonomická oblast, sociální oblast, životní prostředí a další). V první polovině roku byly osloveni místní aktéři s žádostí o zúčastnění se skupinového interview. Během letních měsíců proběhla příprava samotného jednání, tj. rozřazení členů do jednotlivých zájmových skupin, vytvoření prezentace s obsahem jednání, stanovení termínů a místa jednání. Role moderátora focus group se ujala autorka diplomové práce. Během prvním jednání, které se uskutečnilo v září 2020, byly všichni účastníci seznámeni s účelem a očekávaným výsledkem jednání, s organizací MAS a její činností, a také se socio-ekonomickou analýzou území. Další jednání focus group proběhly v měsíci říjnu 2020. Na skupinovém interview, také na MAS označovaném jako jednání pracovních skupin, byly ověřeny výstupy z anketního šetření

---

¹ MAJEROVÁ, V., MAJER, E. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství část II*. Praha: ČZU, PEF, 2013, s. 33-161

a byly zaznamenány názory členů při diskuzi. Konečným výstupem z diskuzí bylo zpracování SWOT analýzy.

SWOT analýza je metoda prezentující silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky daného území, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). První dvojice se věnuje vnitřním stránkám regionu a druhá dvojice popisuje externí vlivy, které nejsou ovlivnitelné vnitřní činnostmi, ale se kterými je nutné počítat. Jedná se o rozšířenou techniku pro komplexní analýzu, která praktická, rychlá, přehledná a funkční pro zjištění stavu území.² Poslední závěrečným krokem je vytvoření analýzy rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území MAS, a to v souladu s požadavky na podobu strategií CLLD 21+ vymezenými v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj ČR,³ respektive v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN.⁴

---

² MUNI ARTS: *Kisk online, kurzy pro veřejnost, SWOT*. [online]. Brno, 2020 Dostupné z: <https://kisk.phil.muni.cz/kiskonline/kreativita/vizualizace-a-presentace-informaci/swot-analyza>

³ DOTACE EU, MMR: *Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů*. [online]. Praha, 2020 Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/getmedia/cf603486-ec5b-4357-b6fb-458f4d6b1641/MP-integrované-nastroje_v4.pdf.aspx?ext=.pdf

⁴ DOTACE EU, MMR: *Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN*. [online]. Praha, 2020 Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/getmedia/c11ad698-ef5f-4705-9b36-6581d22d30dd/Metodicke-stanovisko-c-12-k-MPIN_2.pdf.aspx?ext=.pdf

3 Teoretická východiska

3.1 Počátky integrovaného plánování v rozvoji území

Pojem plánování lze v obecné rovině chápat jako výhled do budoucnosti. Konkrétněji se jedná o stanovení cílů, které by měly být dosaženy v nastaveném čase prostřednictvím předem vymezených postupů. Zjednodušeně je možné plánování definovat také jako cíleně orientovaný proces činností. Od 90. let 20. století je ve stále větší míře spatřována potřeba intenzivnější meziodvětvové spolupráce, a to z důvodu efektivnějšího řešení některých problematických oblastí. Na tomto základě zesiluje také potřeba dimenze územního/prostorového strategického plánování, jakožto nástroje rozvoje.⁵ Plánování v oblasti rozvoje území je ucelený proces, ze kterého vychází společná vize ke zlepšení společenských a hospodářských poměrů na daném území. A právě vize by měla být naplněna prostřednictvím rozvojové strategie. Strategické plánování je chápáno jako účinný nástroj regionální politiky při rozvoji v dnešním moderním regionálním managementu. Jako součást strategie vzniká také koncepční dokument – strategický plán.⁶

Jak Krbová (2015, s 50) uvádí: „*Tvorba strategií je některým subjektům veřejné správy dána přímo zákonem (např. územní plán, program rozvoje kraje, strategie regionálního rozvoje ČR), nebo je vynucena okolnostmi (např. operačními programy pro možnost čerpání prostředků z fondů EU, metodou Leader - integrované strategie MAS), případně je vlastní aktivitou jednotlivých subjektů veřejné správy, k jejichž hlavním funkcím patří zabezpečovat koncepční činnost (např. ministerstva) nebo rozvoj svého zemní (sem můžeme např. zařadit programy rozvoje měst a obcí).*“

Samotné integrované plánování rozvoje má počátek v 60. letech 20. století, kdy jeho hlavním úkolem bylo vymezení klíčových oblastí společenského života, jako je např. ekonomika, oblast sociální, kultura, infrastruktura, životní prostředí atd.). Tyto

---

⁵ BRYSON, J. M. *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 2004. s.15-33

⁶ JEŽEK, J., KAŇKA, L. 2015. *Regionální rozvoj: Od regionálního plánování k regionálnímu managementu*. Recenzovaný časopis: Regionální rozvoj mezi teorií a praxí. Praha. Č. 4/2015. s. 89-103

klíčové oblasti měly být dále rozvíjeny a na základě „komplexních“ plánů integrovány ve všech správních subjektech, kde měly být využity k řízení regionu za účelem rozvoje. Jednalo se o logický proces s cílem najít optimální řešení společenských problémů. Tento model integrovaného rozvojového plánování byl směřován k realizaci celospolečenských a dlouhodobých cílů.⁷

Podle Ježka (2015, s. 117): „*S růstem společenské plurality se očekává, že na plánovacích procesech bude participovat stále více aktérů. Zákonitě přitom vznikají nejrůznější zájmové konflikty (ekologické versus ekonomické, veřejné versus soukromé, aj.), které je zapotřebí řešit.*“ Jako další východiska řešení konfliktů se pak objevují nové formy spolupráce, partnerství a forma síťování aktérů.⁷

Při tvorbě a zpracování strategických plánů by mělo být využíváno principu „zdola nahoru“ (z ang. „Bottom-up process“), který do přípravné fáze tvorby strategických dokumentů zapojuje místní aktéry ze soukromého i veřejného sektoru. V současnosti se vytváří strategické plány, které řeší komplexní rozvojová témata jako jeden celek. Takový přístup je definován jako přístup integrovaný na základě, něhož vznikají integrované plány rozvoje území.⁸

V současnosti mají integrované strategie ustálenou podobu, jejichž struktura je tvořena čtyřmi na sebe navazujícími základními částmi. V první části je provedena situační analýza území - socioekonomická analýza, která popisuje výchozí podmínky klíčových oblastí. V druhé části je vypracována SWOT analýza, která může být také doplněna PESTEL analýzou. Ta definuje silné a slabé stránky a příležitosti a ohrožení regionu, také udává směr, kterým by se měla ubírat další část strategie. Tyto první dvě části mohou být koncipovány do jedné analytické části. Ve třetí (návrhové) strategické části se již vymezují priority, definují se cíle rozvoje území a stanovují aktivity k jejich dosažení. Také se formulují indikátory a metriky, které jsou důležité ke zpětné kontrole naplňování cílů. Částí čtvrtou je databáze navrhovaných projektů. V takto ustálené struktuře je jasná

---

⁷ JEŽEK, J. 2015. *Postoje představitelů českých obcí a měst ke strategickému plánování*. Recenzovaný časopis: Regionální rozvoj mezi teorií a praxí. Praha. Č. 4/2015. s. 113-127

⁸ HRUŠKA, V. KUČEROVÁ, S.R. 2014. *Strategické plány rozvoje území*. Recenzovaný časopis: Geografické rozhledy. 1/14–15. Česká geografická společnost, Praha. S. 17-7

provázanost jednotlivých částí, která především umožňuje zpětnou vazbu a zhodnocení změny, která po realizaci aktivit nastala.⁹

Integrovaný strategický plán je koncepční dokument popisující klíčové jevy, které analyzuje, následně stanovuje dlouhodobější cíle a opatření k jejich dosažení, které by prostřednictvím procesu implementace měly vést k rozvoji daného území, a to v širokém spektru oblastí (ekonomické, sociální, environmentální, kulturní, společenské a dalších). Neexistuje pravidlo přejímání cílů a priorit od nadřazených územních jednotek. Ale platí zásady subsidiarity, že by cíle rozvoje nižších územních jednotek měly být v souladu s cíli nadřazených.¹⁰

3.1.1 Důvody integrovaného plánování v rozvoji území

Jak již bylo výše uvedeno, integrované strategické plánování je také vynuceno okolnostmi, a to především z důvodu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU za účelem uplatňování evropské regionální politiky. Česká republika mohla po vstupu do EU (2004) čerpat finance z fondů EU, avšak podmínkou bylo mít zpracované strategické dokumenty schválené Komisí EU. Proto k faktickému integrovanému plánování v ČR došlo poprvé až v programovém období 2007–2013. Zde bylo využíváno v oblastech: integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM), původních integrovaných plánů rozvoje území (IPRÚ) a v rámci metody LEADER pro rozvoj venkova.¹¹

K rozšíření strategického plánování s využitím integrovaných nástrojů v ČR dochází v programovém období 2014–2020, ve kterém jsou uplatňovány tři nové nástroje: Integrované územní investice (ITI), Integrované plány rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD).¹¹

Integrované plánování a realizace jeho strategie rozvoje území je určitou nadstavbou nad strategickými plány obcí, dobrovolnými svazky obcí, neziskovými

---

⁹ KRBOVÁ, J. 2015. *Jak na plánování v malých obcích?* Recenzovaný časopis: Regionální rozvoj mezi teorií a praxí. Praha. Č. 4/2015. s. 42-53

¹⁰ DAVID, F. R. 2009. *Strategic Management: Concepts and Cases*. New Jersey: Prentice Hall, 2019

¹¹ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-120

organizacemi či podnikatelskými plány. Bez těchto plánů nižších jednotek by bylo velice složité formulovat realizovatelnou podobu rozvoje území.¹²

Hlavním důvodem integrovaného plánování v současnosti je zlepšení zacílení podpory ESI fondů. V ČR jsou také uplatňovány další integrované nástroje, např. akční plány rozvoje vzdělávání KAP a MAP, které mají za úkol vytvářet vyšší synergické efekty.¹³

Platný právní rámec EU pro uplatňování integrovaných nástrojů Komunitně vedeného místního rozvoje a Integrované územní investice je zakotven v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) o ERDF, ESF, FS č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, v obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006¹⁴, které podporuje vytvoření tzv. společného strategického rámce. Společný strategický rámec zjednodušuje odvětvovou a územní koordinaci zásahů EU prostřednictvím ESI fondů a ostatních příslušných politik a nástrojů v souladu se záměry a cíli stanovených ve strategii EU. Dále je využíván také nástroj územní integrace Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ). Všechny tři uvedené integrované nástroje jsou uplatňovány v ČR v souladu s *Dohodou o partnerství mezi ČR a EU*.¹⁵

---

¹² BINEK, J., et al. 2015. *Integrované nástroje rozvoje území*. Brno: GaREP, spo. s.r.o., 2015. s. 15-30

¹³ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-99.

¹⁴ EUR -Lex: Přístup k právu Evropské unie. [online]. Brusel, 2021. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32013R1303>

¹⁵ MMR: *Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020*. [online]. Praha, 2021 Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/s>

3.1.2 Nástroje integrovaného plánování v rozvoji území

Integrované nástroje jsou realizovány na základě zpracované a schválené integrované strategie, respektive integrovaného strategického plánu. Programové období 2014–2020 zavedlo ve strategickém plánování využívání integrovaných nástrojů. Integrované nástroje ve strategickém plánování v ČR však byly v některých oblastech použity již v předchozím programovém období 2007-2013, např. integrované plány rozvoje měst (IPRM) jako zonální nebo tematické, původní integrované plány rozvoje území (IPRÚ), nebo metoda Leader v rámci rozvoje venkova. V ČR se pro programové období 2014-2020 uplatňovaly tři integrované nástroje: Integrované územní investice (ITI), Integrované plány rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD).¹⁶

Od roku 2021 budou dle schválené Strategie regionálního rozvoje ČR 2021, vydané MMR ČR, zajišťovat její implementaci dva integrované nástroje a dva další nástroje (viz obr. 1), které jsou rozděleny dle územní dimenze a zdroje jejich financování.¹⁷ Z předchozích let již využívaný nástroj Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), který byl používán na základě rozvojové strategie území MAS, dále Integrované územní investice (ITI) pro strategie metropolitních území a aglomerací. Také se připojí nástroj Regionální akční plán kraje a ve zvláštním režimu nástroj Restart.¹⁸

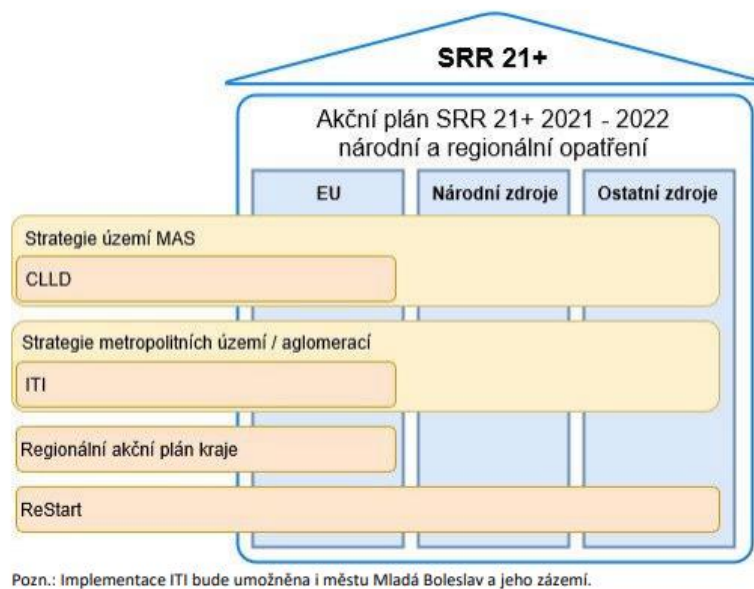
---

¹⁶ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-99

¹⁷ MMR: *Územní dimenze*. [online]. Praha, 2020 Dostupné z: [https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze-2021/integrované-nástroje](https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/uzemni-dimenze-2021/integrované-nástroje)

¹⁸ MMR: *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. [online]. Praha, 2020 Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

Obrázek 1: Integrované nástroje pro implementaci SRR 21 se zdroji financování

Zdroj dat: Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+, MMR (2020)

Integrované nástroje pro rozvoj území lze chápat jako soubor navzájem provázaných a územně zacílených intervencí z různých prioritních os jednoho nebo více programů ESI fondů. Prostřednictvím intervencí v rámci specifických výzev a integrovaných nástrojů je realizován plán územního rozvoje.¹⁹ Každý integrovaný nástroj má své územní zacílení.

Integrované plány rozvoje jsou v současnosti využívány především pro zabezpečení účinnějšího a účelnějšího čerpání veřejných zdrojů, které jsou poskytovány za účelem rozvoje území prostřednictvím různých aktivit. Integrované přístupy mají za cíl zajistit koordinaci odvětvových politik v území, mezi jejichž priority patří: podpořit vyšší efektivitu při dosahování stanovených rozvojových cílů a synergických efektů, podnítit partnerství a umožnit maximální využívání potenciálu území.²⁰

¹⁹ DOTACE EU, MMR: *Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů*. [online]. Praha, 2020 Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/metodicke-pokyny/metodika-rizeni-programu/metodika-vyuziti-integrovanych-nastroju>

²⁰ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-99

Vícezdrojové financování je nejvýznamnější změnou, která se v programovém období 2014-2020 odehrála. Realizace strategií začala být financována z více operačních programů. Jedná se o koncentrování finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) ve specifických typech území. Prioritou je podpora konkurenceschopnosti v závislosti na rozvojovém potenciálu, která současně zohledňuje požadavek na vyrovnání územních disparit. Funkční území je celek (tzv. územní dimenze), jehož funkčnost a provázanost definují sociálně-ekonomické procesy.²¹

3.1.3 CLLD - integrovaný nástroj pro rozvoj venkovského území

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) je specifický nástroj politiky soudržnosti metody LEADER, která je v Evropské unii v oblasti rozvoje venkova využívána již od roku 1991. Metoda LEADER se zakládá na principu trvale spolupracujících subjektů s ekonomickými a sociálně společenskými vazbami s cílem participovat širokou veřejnost do řešení problematiky jednotlivých oblastí formou převzetí iniciativy rozhodovacích procesů týkajících se příslušné venkovské oblasti.²² Lze ji také vymezit jako metodu, která mobilizuje a zapojuje místní komunity a lokální aktéry do budování životaschopného a trvale udržitelného sociálního a ekonomického venkovského prostoru.²³

V uplynulých letech se metoda LEADER projevila jako efektivní a účinný nástroj uskutečňování rozvojových politik.²⁴ Mezi základní principy této metody, která se začala uplatňovat v ČR od roku 2007, patří: partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou na místní úrovni, existence strategie místního rozvoje, přístup „zdola nahoru“ při přípravě

---

²¹ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-99

²² JEŽEK, J. et al.. 2015. *Strategické plánování obcí, měst a regionů. Vybrané problémy, výzvy a možnosti řešení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. s.125-136

²³ KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 30-31

²⁴ *Stanovisko k tématu: Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD): (průzkumné stanovisko)*. 1. Brusel: Evropský hospodářský a sociální výbor, 2014

a realizaci strategie, integrované a multisektorové akce, inovační přístupy, mezinárodní a národní spolupráce, vytváření sítí (viz obr. 2).²⁵

CLLD byl posilující nástroj metody LEADER pro programové období 2014–2020 určený k využití na subregionální úrovni, která doplňuje další prostředky podpory rozvoje na místní úrovni. Zapojuje a uvádí do činnosti místní komunity a organizace ze všech sektorů tak, aby co nejvíce přispívaly k chytrému a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění ve venkovských oblastech.²⁶²⁷

Výsledkem partnerství je společná tvorba a následná realizace strategie CLLD za účasti všech místních aktérů, která pracuje s potřebami a potenciálem daného území a která zapojuje inovativní prvky v místním kontextu.²⁵

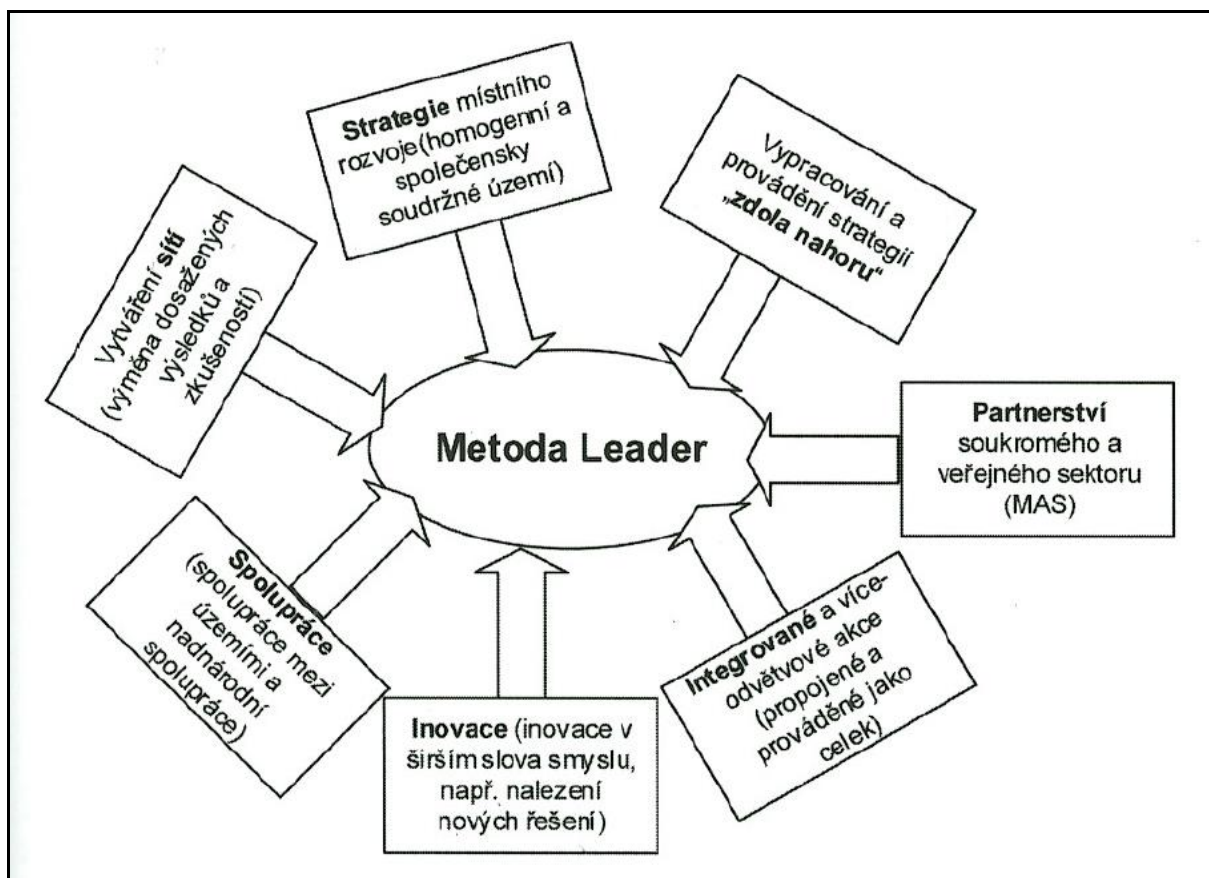
---

²⁵ KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 30-31

²⁶ NS MAS ČR: *Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky* [online]. Praha, 2021 Dostupné z: <http://nsmascr.cz/dokumenty/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj>

²⁷ *Stanovisko k tématu: Výhody komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) pro integrovaný místní rozvoj a integrovaný rozvoj venkova: (průzkumné stanovisko)*. 1. Brusel: Evropský hospodářský a sociální výbor, 2017

Obrázek 2: Metoda LEADER: sedm klíčových komponent

Zdroj dat: Krbová 2017 (b)

Integrovaný nástroj CLLD je v ČR spravován místními akčními skupinami (MAS) a realizován na základě integrované víceodvětvové strategie místního rozvoje, dále označované jako strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Tento přístup SCLLD byl využíván v programovém období 2014-2020 pouze ve venkovském území, konkrétně v území působnosti dané MAS, která splnila podmínky pro standardizaci MAS a všechna kritéria schvalování SCLLD (dle metodik vydané MMR ČR). Rozvoj území je koncipován s ohledem na místní potřeby a potenciál území a zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech a další prostředky.²⁸

²⁸ *Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020.* Verze 10. Národní síť MAS České republiky, 2014 [online]. Praha, 2020 Dostupné z: <http://nsmascr.cz/podklady-pro-op/>

3.2 Iniciativa LEADER na území ČR

Přístup LEADER má za úkol nalézt skrytý potenciál v dané oblasti a s využitím místních zdrojů dosáhnout udržitelného rozvoje, a to ve všech hlavních oblastech (ekonomické, sociální a environmentální oblasti). Prostřednictvím této iniciativy by měl být uplatňován především endogenní model rozvoje území. Od 80. let 20. století se začíná hovořit o možnosti použití tohoto modelu v rozvoji venkova. Na základě diskuzí vznikla Iniciativa LEADER I., která byla vyhlášena Evropskou komisí v roce 1991. Začal tak fungovat zcela nový přístup k rozvoji venkova, který kladl důraz na integrovaný endogenní rozvoj prostřednictvím malých projektů.²⁹

Po roce 2000 započala informační a propagační kampaň metody LEADER v České republice a uskutečnila se první jednání s představiteli Spolku pro obnovu venkova (SPOV), se zástupci z Ministerstva pro místní rozvoj ČR a dalšími orgány. Od roku 2002 se začalo s přípravami vzniku prvních MAS, a to většinou na platformě dobrovolných svazků obcí. V období 2002–2006 podporovalo MMR tvorbu integrovaných strategií rozvoje venkovských mikroregionů prostřednictvím Programu obnovy venkova. V roce 2003 začaly formálně vznikat řídicí orgány, které připravovaly tzv. místní rozvojové strategie. Na jejich základě se pak etablovaly první MAS,³⁰ postupně docházelo k největšímu rozkvětu dalších vznikajících MAS (viz tab. 1), a to v souvislosti s prvním speciálním programem typu LEADER (investičním LEADER ČR).³¹

---

²⁹ LOŠŤÁK, M. -- BOUKALOVÁ, K. -- ČZU V PRAZE. PEF. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin) = Cooperation in rural development: vision or reality (the case of local action groups): disertační práce*. Disertační práce. Praha: 2017. s 32-41

³⁰ ČEPELKA, O.; et al. 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín: Sdružení místních samospráv, 2015. s. 8-10

³¹ ČEPELKA, O. *Místní akční skupiny v ČR v roce pět*. Liberec: Tima, 2008. s. 13-19

Tabulka 1: Přehled vzniku MAS na jejich počátku v ČR

Rok vzniku MAS	Celkový počet MAS v ČR
2001*	2
2003	5
2004	39
2005	27
2006	27

Zdroj dat: Čepelka 2008

*Pozn. MAS, které se deklarovaly jako založené v r. 2001, měly v tomto roce pouze svého předchůdce.

3.2.1 Rozvoj iniciativy LEADER v ČR

V březnu roku 2004 byl následně spuštěn národní program LEADER ČR, který měl rozběhnout iniciativu LAEDER a její přístupy ve venkovském prostředí. Prostřednictvím tohoto programu byly podpořeny první MAS v ČR. Také začalo další vyjednávání o budoucí podobě Programu rozvoje venkova (PRV) pro období 2007–2013, který byl následně financován z EAFDR. V listopadu 2005 se uskutečnila Evropská konference k venkovu v Teplé u Mariánských Lázní. Následně vzniká Národní síť MAS, která sdružuje místní akční skupiny. Dynamicky vznikaly další MAS, například v březnu 2006 bylo v ČR registrováno 123 MAS. V roce 2007 skončily přípravy prováděcích dokumentů pro PRV a byla vyhlášena opatření podpory. MAS formovaly svou činnost a realizaci prvních integrovaných strategií, jejichž podpora směřovala do oblastí zemědělství a kulturního života na venkově.³²

Metodou LEADER bylo do roku 2013 podpořeno celkem 112 MAS. V letech 2010–2012 proběhlo zhodnocení činnosti MAS Ministerstvem zemědělství s výsledkem konstatujícím zvýšení kvality MAS v ČR oproti předchozím letům. K 1. květnu 2015 bylo

---

³² ČEPELKA, O.; et al. 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín: Sdružení místních samospráv, 2015. s. 8-10

v ČR evidováno již 181 MAS, z nichž většina je sdružena pod Národní síť MAS ČR, která zastává funkci prostředníka mezi MAS a řídicími orgány ministerstev.³³

V období 2014–2020 byla iniciativa LEADER realizovaná integrovaným nástrojem CLLD způsobilá k podpoře ze všech ESI fondů s výjimkou Fondu soudržnosti. Hlavní oblasti řešené prostřednictvím CLLD byly sociální, ekonomické, kulturní a environmentální.³⁴

3.2.2 Realizace iniciativy LEADER ve venkovských oblastech ČR

Již od počátku realizace iniciativy LEADER jsou patrné její dopady ve venkovských oblastech ČR. Prvních 10 vybraných MAS, které se zapojily do programu LEADER +, začaly implementovat svůj koncept rozvoje venkova v období 2004-2006. Po tomto období lze vyhodnotit realizaci iniciativy LEADER v ČR jak z hlediska efektivity, tak z hlediska předběžných dopadů. Obecně se vyplatila podpora neinvestičních projektů a využívání investičních projektů k rozvoji, čímž iniciativa LEADER + dosáhla své podstaty, která spočívá v aktivizaci místního obyvatelstva (venkovských komunit). Méně se však do této iniciativy zapojovali zemědělci, což způsobovalo nesplnění zásad místního partnerství a integrace různých sektorů v území. Z hodnocení veřejných informací v daného období také vyplývá nižší transparentnost a veřejná odpovědnost za činnost některých místních akčních skupin, což je v rozporu s povahou přístupu LEADER, především v rámci kontroly financování ze strany veřejnosti. Naopak některé MAS dokázaly velmi rychle a efektivně financovat své projekty, avšak pouze s převahou exogenního přístupu rozvoje venkova. Naopak jiné MAS více přispěly k eliminaci sociálního vyloučení, a tím naplnily jeden z hlavních cílů endogenního rozvoje venkova.

---

³³ ČEPELKA, O.; et al. 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín: Sdružení místních samospráv, 2015. s. 8-10

³⁴ NS MASČR: Programové období 2014-2020. [online]. Praha, 2020 Dostupné z <http://nsmascr.cz/aktualni-informace-pro-mas-v-op/>

Za touto skutečností mohlo být právě velmi krátké období realizace, ale i přesto byly tyto MAS inspirací pro vznik a rozvoj dalších MAS.³⁵

Také Binek (2011, s. 46) uvádí ve zhodnocení prvních let implementace iniciativy LEADER: *Ke skutečné spolupráci, jejíž smysl je v dosažení „synergického efektu“, tak dochází paradoxně zřídka.* Většinou přetrvává zájem o prosazení především individuálních zájmů. A tak prudký nárůst seskupení jako jsou MAS nebo DSO vyvolaly pouze podmínky nutné pro možnost čerpání prostředků z některých dotačních titulů. Mnoho MAS využívalo spíše pragmatický přístup pro realizaci vlastních rozvojových záměrů.³⁶

Česká média často MAS reprezentují, i po více než deseti letech jejich fungování, především jako organizace, které přerozdělují finanční prostředky. Opomíjena je jejich přidaná hodnota v rozvoji jejich území. Nízká informovanost veřejnosti o fungování a činnostech MAS je důvodem, proč není plně využíván potenciál místního partnerství. Vzájemná nekomunikace mezi místními aktéry ze všech sektorů způsobuje, že některé MAS dosud nesplňují všechny zásady, na nichž je přístup LEADER postaven. Rozvoj venkova v ČR je prováděn dvěma způsoby: exogenním, který převládá, a endogenním. Spolupráce MAS s veřejným nebo soukromým sektorem (například v spoluorganizování akcí pro veřejnost) však naznačuje posun od exogenního k endogennímu model rozvoje.³⁷

Situace MAS v ČR se postupně zlepšuje a s dalšími zkušenostmi a činnostmi se MAS blíží principům LEADER. V programovém období 2014–2020 mohly MAS podporovat projektové záměry investičního i neinvestičního charakteru i v dalších oblastech, jako jsou vzdělávání, zaměstnanost a péče o životní prostředí. MAS postupně

---

³⁵ LOŠŤÁK, M., HUDEČKOVÁ, H. (2010). *Preliminary impacts of LEADER+ approach in the Czech Republic*. *Agricultural economics*, 56(6), s. 249-265

³⁶ BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru: paradoxy rozvoje venkova: kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. s. 46-47

³⁷ BOUKALOVÁ, K., KOLÁŘOVÁ, A., & LOŠŤÁK, M. (2016). *Tracing shift in Czech rural development paradigm (Reflections of Local Action Groups in the media)*. *Agricultural Economics - Czech*, 62(4), [online]. Praha, 2020. Dostupné z: 149–159. https://www.agriculturejournals.cz/web/agricecon.htm?type=article&id=102_2015-AGRICECON

rozšiřovaly své aktivity (např. zapojení některých MAS do MAP), a to vyžadovalo posílení zapojení jejich členů, zejména z podnikatelského a neziskového sektoru. Také došlo k větší propagaci MAS a jejich činností. Avšak k celkovému zhodnocení období 2014–2020 z hlediska fungování iniciativy LAEDER ještě nedošlo.³⁸

3.3 MAS a realizace SCLLD v ČR

3.3.1 Místní akční skupiny v ČR

Místní akční skupina (MAS, LAG – Local Action Group) je nositelem integrovaného nástroje CLLD, která působí na vymezeném celistvém subregionálním území. Na základě víceodvětvové strategie pro své území působnosti implementuje MAS metodu CLLD a naplňuje její stanovené cíle za účelem územního rozvoje. MAS je místním partnerstvím mezi veřejným (obce, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace aj.) a soukromým sektorem (podnikatelská i nezisková sféra), kde na rozhodující úrovni nemají zástupci žádného sektoru či zájmové skupiny nadpoloviční většinu. MAS lze pokládat za multisektorovou platformu (viz. obr. 3), nebo také formu veřejno-soukromého partnerství (public-private partnership – PPP).³⁹

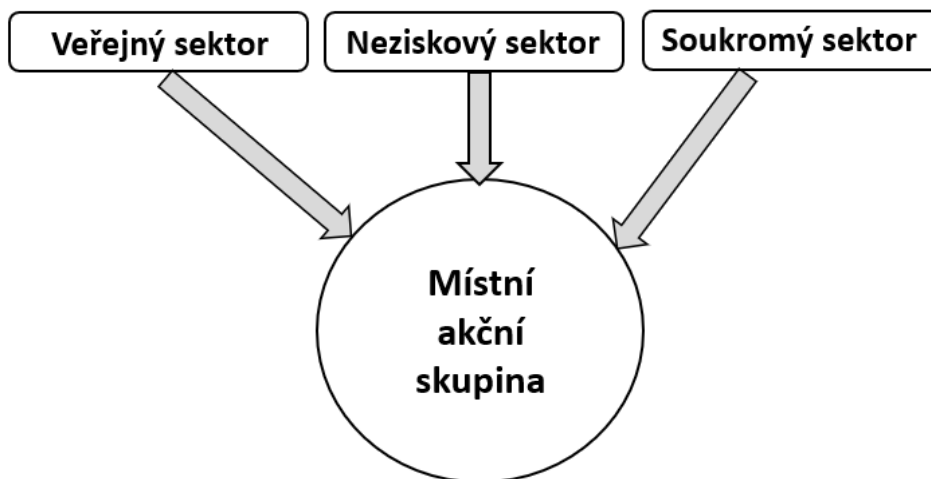
---

³⁸ SVOBODOVÁ, H. (2015). *Do the czech local action groups respect the leader method?* Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis, 63(5), 1769–1777. <https://acta.mendelu.cz/63/5/1769/>

³⁹ NS MAS ČR: *Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky* [online]. Praha, 2020. Dostupné z: <http://nsmas.cz>

Obrázek 3: Místní partnerství MAS

Zdroj dat: vlastní zpracování

MAS se snaží co nejvíce uplatňovat přístup „zdola nahoru“ („bottom-up“), tzn. snahu zapojit místní obyvatelstvo (aktéry) do rozvoje území prostřednictvím přenášení pravomoci a odpovědnosti. Usiluje o zapojení široké veřejnosti do rozhodování o budoucím vývoji území. Přístup „zdola nahoru“ je založen na principu decentralizace, tzn. rozhodnutí probíhá odspodu nahoru. MAS formuje partnerskou síť mezi různými subjekty na svém území.⁴⁰

MAS má možnost být partnerstvím s právní subjektivitou, kdy se partneři spojí v rámci vytvořené společné struktury, nebo může mít formu partnerství bez právní subjektivity v rámci organizační složky právnické osoby, a to na základě sjednaných smluv mezi touto právnickou osobou a partnery. Území působnosti MAS je geografická oblast vymezená katastrálním územím obcí, které potvrdily zařazení svého území v rámci standardizace dané MAS pro programové období. Maximální velikost MAS nesmí přesáhnout hranici 100 000 obyvatel a zároveň nesmí být menší než 10 000 obyvatel. Podmínka, která definuje venkovský charakter oblasti, je taková, že žádné správní území

---

⁴⁰ KRBOVÁ, J. 2006. *Jak se venkov připravuje na Leader EU? – Úloha MAS v regionálním rozvoji*. Sborník výstupů grantového IG 613025. Praha: Oeconomica, 2006. s. 19-28

obce, spadající do území působnosti MAS nesmí mít více než 25 000 obyvatel. Základními principy fungování MAS je otevřenost novým partnerům, transparentnost, kterou zabezpečuje hlavně veřejná kontrola partnerů MAS ze širokého spektra zájmových oblastí, a rovný přístup. MAS je tvořena strukturálně několika orgány Nejvyšším orgánem, který se skládá ze všech partnerů MAS, rozhodovacím, výběrovým a kontrolním orgánem, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv ve všech orgánech MAS, je usnášeníschopný s přítomnou nadpoloviční většinou. Práva a povinnosti orgánu MAS vymezuje Metodika pro standardizaci místních akčních skupin, Stanovy MAS, jednací řády orgánů a další dokumenty.⁴¹

Místní akční skupiny na celostátní úrovni sdružuje Národní síť místních akčních skupin České republiky, na nižší územní jednotce jsou organizace seskupeny pod Krajskou sítí místních akčních skupin dle jednotlivých krajů.⁴²

3.3.2 Metoda komunitně vedeného místního rozvoje

Komunitně vedený místní rozvoj (Community-Led Local Development), je využíván jako integrovaný přístup k řešení společných témat ve venkovském prostoru. Jedná se o místní rozvoj území vedený místními akčními skupinami, který se uskutečňuje na základě integrovaných víceúrovňových strategií místního rozvoje (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje – zkr. SCLLD), které se zaměřují na určitou oblast - region. Koncepce metody CLLD, která vychází z principů metody LEADER, je utvořena s ohledem na místní potřeby, rozvojový potenciál a zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech, vytváření sítí a spolupráce mezi subjekty. V programovém období 2014–2020 prošly procesy tohoto přístupu inovací tak, aby co nejvíce přispěly k lepšímu zacílení

---

⁴¹ *Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014 - 2020*. Verze 2.

[online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2015. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/podklady-pro-op/>

⁴² NS MAS ČR: *Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky* [online]. Praha, 2018. Dostupné z: <http://nsmascr.cz>

podpory. Projekty CLLD by měly vykazovat vyšší přidanou hodnotu, spočívající v provázanosti, vytváření synergických efektů a předcházení duplicit.⁴³

Hlavními tématy řešenými pomocí nástroje CLLD jsou: nezaměstnanost ve venkovských oblastech a zvýšení možnosti uplatnění uchazečů na trhu práce vytvořením nových pracovních míst, snížení vnitřní diferenciací trhu práce mezi městem a venkovem, zvýšením podílu pracovních míst na venkově, dále také stabilizace obyvatelstva, zvyšováním a změnami jeho kvalifikace a zajištěním pracovních příležitostí. Podpora podnikatelských příležitostí, podpora zakládání nových podnikatelských subjektů v součinnosti místních aktérů. Zastavení odlivu kvalifikované a mladé pracovní síly do výhodnějšího nezemědělského sektoru podnikání mimo venkov. Využití rozvojového potenciálu venkova (např. lidský potenciál, atraktivita prostředí, alternativní služby, schopnost obyvatel spolupracovat, obnova kulturního dědictví a oživení kulturního života). Vytváření podmínek pro spolupráci mezi základními a středními školami ve venkovském prostoru. Zvýšení funkční vybavenosti venkova, vytváření podmínek pro spolupráci při zlepšování kvality a dostupnosti sítí služeb. Podpora rozvoje lokální ekonomiky (včetně sociálních podniků) ve venkovském prostoru, podpora rozvoje vzájemné spolupráce firem, firem a škol a dalších relevantních aktérů, podpora a rozvoj služeb v oblasti zavádění technických i netechnických inovací. Realizace pozemkových úprav a současně s nimi i realizace dalších opatření zlepšujících biodiverzitu, vodní režim v krajině, snižující erozní ohroženost půdy a zvyšující estetickou hodnotu krajiny. Snížení počtu malých zdrojů znečištění, podpora regenerace brownfieldů, zvyšování podílu znovuvyžití odpadů, recyklace a podpora náhrad prvotních zdrojů za druhotné suroviny. Realizace projektů pro využití místních potenciálů pro úspory energie a výroby energie z OZE. Zachování a obnova propojenosti a prostupnosti krajiny, posílení retenční schopnosti krajiny včetně ochrany před povodněmi, koordinace agro-environmentálních opatření pro zlepšení vzhledu krajiny.⁴⁴

---

⁴³ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-99

⁴⁴ DOTACE EU, MMR: *Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů*. [online]. Praha, 2020 Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/metodicke-pokyny/metodika-rizeni-programu/metodika-vyuziti-integrovanych-nastroju>

3.3.3 Přínosy participace stakeholders při tvorbě SCLLD

V posledních letech bývá stále častěji skloňován pojem participace, kterým je zdůrazňována potřeba většího zapojení veřejnosti v oblasti plánování s cílem zkvalitnění hospodářského a společenského rozvoje území. Hlavní význam je spatřován také v posilování prvků přímé demokracie a jejich inkorporace do principů zastupitelské demokracie.⁴⁵ V tomto směru lze rozlišit tři základní roviny demokratických inovací, přičemž jejich členění je závislé na míře možnosti zapojení se do rozhodování:

- I. Přímá demokracie – jedná se např.: o referenda, navrhování zákonů občany, odvolávání politiků či nejrůznější politické iniciativy. Zde většinou občan rozhoduje sám a politická moc se jeho rozhodnutím řídí.⁴⁶
- II. Good Governance – je moderní forma „dobré“ veřejné správy (dobrého vládnutí) s využíváním informačních a komunikačních technologií. Naplňuje i koncept Smart Governance.⁴⁷
- III. Deliberace (promluva nebo rozprava) – tedy důraz na občanské poroty, rozsáhlé debaty či rozhovory, jejichž smyslem je komunitně navrhnout přijatelná řešení, kolektivní konsensuální rozhodnutí atd. Předpokladem fungování deliberální demokracie je vyspělá politická kultura, politická etika a vysoká míra společenské angažovanosti.⁴⁸

O demokratických inovacích, jejichž cílem je zvýšení participace občanů a oživení politického procesu, se začíná stále častěji hovořit od 70. let 20. století. Na úrovni lokální politiky, která je občanům nejbližší, se nabízí zejména inovace vedoucí k většímu, ať už explicitnímu přímému či širšímu nepřímému zapojení občanů do rozhodování.⁴⁶

---

⁴⁵ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 93-120

⁴⁶ ČEPELKA, O.; et al. 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín, Sdružení místních samospráv, 2015. s. 7-10

⁴⁷ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 111-120

⁴⁸ POSPÍŠIL, D. *Střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni*. Praha: UK, 2013. s. 10-

A právě prostřednictvím aktivace místních aktérů je uplatňován v praxi tzv. přístup „zdola-nahoru“ („bottom-up“), princip metody LEADER, při tvorbě a implementaci rozvojových strategií CLLD. Místní aktéři znají nejlépe místní podmínky a prostředí a vědí, jak potenciál „svého“ území co nejlépe využít pro rozvoj regionu.

3.3.3.1 Výhody a nevýhody participace

„Participace veřejnosti vytváří prostor pro budování partnerských vztahů v různých oblastech, zároveň nabízí výhody pro všechny zainteresované skupiny a stává se vhodnou platformou pro sdílení společných hodnot při implementaci strategie.“ (Krbová 2017 a) V participaci jsou spatřovány pozitivní přínosy a mezi její výhody se řadí: zřetel na skutečné potřeby, podpora procesu demokratického rozhodování, utužení sounáležitosti občanů s místem, kde žijí, posílení sociální soudržnosti a sociálního učení, také přispívá ke zlepšení komunikace mezi veřejností a veřejnou správou, posiluje místní komunitu a zájem občanů o veřejné dění, posiluje jejich vztah k danému místu a přispívá k budování širší společenské důvěry. Participace s sebou nese také negativní stránku jako je např. časová, organizační a finanční náročnost, často je také potřeba využít služeb specialisty (tj. facilitátora) na participaci.⁴⁹

K zajištění úspěšné a efektivní participace veřejnosti do plánování je nutné jasně formulovat zadání, určit jasné výstupy, zvolit vhodné metody, techniky a komunikaci, a také zvolit vhodný proces zpětné vazby, prostřednictvím kterého bude veřejnost informována o tom, jak byly zpracovány jejich náměty a návrhy a, jak s nimi bylo naloženo. Aby mohla být veřejnost v procesu participace aktivním uživatelem.⁵⁰

---

⁴⁹ KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 21-33

⁵⁰ KRBOVÁ, J. (a) *Strategické plánování ve veřejné správě.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 111-115

3.3.3.2 Role stakeholders a jejich teorie

Při naplňování východisek participace má veřejnost větší prostor a možnosti zapojovat se do politického dění a do správy věcí veřejných. S větším počtem aktérů vzniká širší prostor pro konflikty, a tudíž i nutnost hledání konsenzu. A to pouze za předpokladu, že budou všichni aktéři komunikovat.⁵¹ Z toho lze odvodit význam komunikace mezi aktéry, nejen při informování o učiněných politických krocích, ale i při jejich tvorbě.

Jako stakeholders (zajímavé subjekty, místní aktéři) mohou být v regionálním měřítku označovány osoby/jedinci, instituce, organizace, podniky a firmy, které ovlivňují nebo mohou či se chtějí podílet na ovlivňování rozvoje regionu. Jejich vzájemnými působením se vytváří synergické efekty a přeměňují pozitivní rozvojový potenciál regionu s cílem dosáhnout jeho prosperity a jeho konkurenceschopnosti.⁵²

Podle Donaldson a Preston vychází teorie stakeholders ze čtyř přístupů (normativního, deskriptivního, manažerského a instrumentálního).⁵³ Z normativního přístupu lze stakeholders definovat jako skupiny s legitimním zájmem. Tento zájem je vnímán z hlediska deskriptivního přístupu jako určitá hodnota v podobě nějakého modelu. V manažerském přístupu jsou popisovány postupy, postoje a struktury, jak se zainteresovanými subjekty pracovat. A poslední, instrumentální přístup, poskytuje nástroje a rámce ke zkoumání a vyhodnocování přínosů spolupráce se stakeholders ve vztahu k dosahování výsledků.

Teorie stakeholders také dělí stakeholders na dvě skupiny - primární a sekundární. K primární skupině patří akcionáři, zákazníci, zaměstnanci, obchodní partneři, místní komunity a neziskové organizace. Do sekundární (veřejné) je řazena veřejná správa,

---

⁵¹ POTŮČEK, M. *Strategické vládnutí a Česká republika*. Praha: Grada, 2007. s. 10-360

⁵² KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 21-33

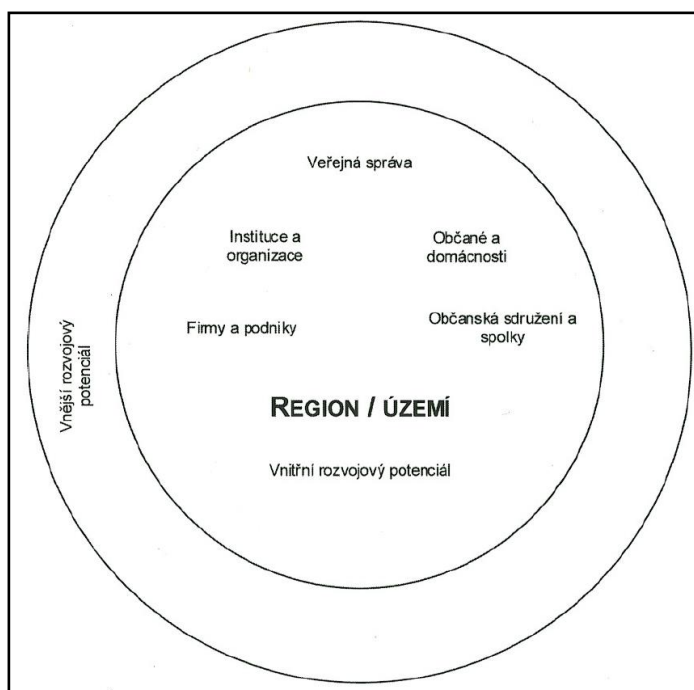
⁵³ DAVIDSON, T., PRESTON, L.E. *The Stakeholders Theory of the Corporation: Concepts, Evidence and Implication*. The Academy of Management Review. 1995. Vol. 20. No. 1. pp. 65-91. [online]. 2020.

Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/258887?seq=1#metadata_info_tab_contents

veřejnost a média. Avšak toto dělení na skupiny v rámci regionálního rozvoje postrádá smysl, protože se na rozvoji podílí všechny zainteresované subjekty, a tak postupně vytváří jeho podobu.

Na území regionu se nachází celá řada různých stakeholders, které lze rozřadit do jednotlivých skupin: veřejná správa (správní úřady a samosprávné celky v regionu), instituce a organizace (vzdělávací, výzkumné, sportovní, kulturní atd.), občané a domácnosti, firmy a podniky, občanské sdružení a spolky (neziskové organizace, komunity atd.). Velký význam mají tzv. klíčoví stakeholders, kteří disponují potenciálem znalostí, dovedností, kreativity. Pokud nají klíčoví stakeholders zájem přispívat k rozvoji regionu, je vhodné vytvořit funkční systém pro sdílení poznatků a zkušeností, které se mohou dále využít (viz obr. 4).⁵⁴

Obrázek 4: Role stakeholders v regionálním rozvoji

Zdroj dat: Krbová 2017 (b)

⁵⁴ KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 21-33

3.3.3.3 Metody a přístupy stakeholders v participaci

Participace stakeholders může být iniciována z popudu veřejné správy, občanů, organizací, firem, nebo vzniká jako potřeba k vyřešení společných problémů. Pro uplatňování participace lze nalézt celou řadu způsobů, metod a přístupů. Z tohoto hlediska se velký potenciál ukrývá v informačních komunikačních technologiích (ICT). Mezi přístupy a metody lze uvést: Regionální inovační systémy (networking), metoda LEADER, Future City Game (FCG), Business Improvement District (BID), IT aplikace pro podporu spolupráce veřejnosti s veřejnou správou.⁵⁵

Metoda LEADER, jak již je výše uvedeno, mobilizuje a zapojuje místní komunity a lokální stakeholders do budování udržitelného rozvoje daného území regionu (Krbová 2017). Principem spolupráce obcí na platformě MAS, která zajišťuje implementaci metody LEADER/CLLD do praxe, je pojetí politiky nejen jako prostoru pro působení politických aktérů (volení zástupci, kteří se starají o veřejné statky), ale značný důraz klade také na občana, kterého bere jako partnera nejen pro rozvoj obce, ale i celého území regionu. Takové pojetí rozvoje obce či území je časově náročnější, v tomto směru se může dokonce vykazovat jako méně účinné, ale ve skutečnosti je velmi efektivní. Metoda LEADER/CLLD tak vedle ekonomických ukazatelů klade důraz i na sociální a environmentální aspekty. Řada problémů, které se vyskytují na lokální úrovni, není řešitelná v systému veřejné správy, ale často vyžaduje širší, a tím i hlubší zapojení dalších subjektů a občanů. Tomuto požadavku plně koresponduje platforma MAS.⁵⁶

Tento pojem lze na úrovni platformy MAS chápat ve třech rovinách. V první rovině se mohou být pod pojmem „stakeholders“ chápáni všichni občané v území působnosti MAS, kteří se zapojují do strategického plánování a realizace strategie. Ke druhé rovině patří partneři spolku MAS, kteří se aktivně podílejí na plánování a implementaci strategie, a kteří jsou zástupci tří základních skupin aktérů v území (veřejná správa, soukromý

---

⁵⁵ KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 21-33

⁵⁶ ČEPELKA, O.; et al. 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín, Sdružení místních samospráv, 2015. s. 7-13

a neziskový sektor). A poslední rovinou jsou žadatelé a příjemci podpor, prostřednictvím kterých dochází k samotné implementaci strategie CLLD.⁵²

Mezi přínosy participace stakeholders při tvorbě strategie CLLD patří konkrétně především pomoc při plnění dotazníků a anket, které byly vytvořeny za účelem získání informací o území, jeho potřebách a problémech. Dále účast na jednáních a setkáních pracovních skupin (tzv. focus group), kulatých stolech, workshopech. Všechna nashromážděná data byla následně analyzována (SWOT a analýza problémů a potřeb). Stakeholders tak pomohli vzniknout analytické části nové strategie MAS, ze které následně dochází k plánování opatření podporujících rozvoj území.⁵⁷

Další přínosy vyplývají ze samotné realizace SCLLD, kdy samy zainteresované subjekty komunikují, konzultují nebo přicházejí s novými nápady, jak pomoci rozvoji území v rámci implementace SCLLD na MAS.⁵⁸

---

⁵⁷ KRBOVÁ, J. (b) *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 21-33

⁵⁸ ČEPELKA, O.; et al. 2015. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín, Sdružení místních samospráv, 2015. s. 7-13

4 Analytická část Strategie CLLD MAS Regionu Poodří pro programovém období 2021-2027

4.1 Socioekonomická analýza území působnosti MAS Regionu Poodří

Socio-ekonomická analýza území působnosti MAS Regionu Poodří je situační analýza základních socio-ekonomických charakteristik regionu. Zpracovaná analýza je nezbytným podkladem pro všechny další kroky procesu zpracování analytické části strategie komunitně vedeného místního rozvoje.

Získané poznatky při zpracování základních socio-ekonomických charakteristik regionu jsou určující při vypracování SWOT analýzy, analýzy rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří a při formulování vize rozvoje regionu a strategických cílů rozvoje. Je také podkladem pro kvantifikaci očekávaných výsledků navrhovaných rozvojových opatření a aktivit a pro jejich zpětnou evaluaci.

MAS Regionu Poodří

Místní akční skupina Regionu Poodří byla poprvé registrována jako občanské sdružení 20. dubna 2004 u Ministerstva vnitra, následovně dne 29. července 2014 došlo k registraci MAS Regionu Poodří, zapsaný spolek, dle Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. u Krajského soudu v Ostravě.

MAS Regionu Poodří, z.s. vznikla za účelem podpory udržitelného rozvoje území, naplňování společných zájmů členů spolku. Její funkcí je také koordinace spolupráce mezi veřejnou správou, neziskovým (občanským) sektorem a podnikatelskou sférou nejen metodou komunitně vedeného místního rozvoje (dále jen CLLD) a realizací rozvojové integrované strategie území.

MAS Regionu Poodří, z.s. v roce 2020 sdružuje 38 partnerů, z toho 3 dobrovolné svazky obcí (Region Poodří, Sdružení obcí Bílovecka, Mikroregion Odersko), 10 obcí, 11 podnikatelských subjektů a 14 nestátních neziskových organizací. Území působnosti MAS se rozkládá na území Moravskoslezského kraje, okresů Nový Jičín a Ostrava –

město, 5 ORP – Nový Jičín, Kopřivnice, Odry, Bílovec, Ostrava, v rámci regionu soudržnosti (NUTS II) Moravskoslezsko.

Na území působnosti MAS žije 68 828 obyvatel (dle ČSÚ k 1.1.2020) na území o celkové rozloze 615 km², s hustotou 112 obyvatel/km². Nejmenší obcí v regionu je obec Heřmánky se 166 obyvateli. Naopak největší je město Studénka s 9 477 obyvateli. Z demografického hlediska lze říci, že území MAS je venkovským regionem.

Střední linií regionu prochází velkoplošné zvláště chráněné území - CHKO Poodří, které bylo vyhlášeno roku 1991 na základě potřeby ochrany mezinárodně cenných mokřadních biotopů, které se vytvořily v nivě řeky Odry. Území chráněné krajinné oblasti se rozpíná v katastrech 16 obcí MAS Regionu Poodří. Při severní hranici regionu se nachází přírodní park Oderské vrchy vyhlášený v roce 1994, který se rozprostírá na území 22 obcí. Do jižní části regionu zasahuje národní geopark Podbeskydí, do kterého územně spadá 9 obcí.

Vývoj hospodářství byl zde ovlivněn především přírodními podmínkami, díky nimž došlo v regionu k rozsáhlé zemědělské činnosti. Dále vedly územím také významné historické stezky. V současnosti je hospodářství ovlivněno hustou dopravní infrastrukturou, která dává příznivé podmínky pro vznik průmyslových zón.

Území MAS Regionu Poodří je zajímavé svým zachovalým přírodním charakterem a krajinným rázem s četnými kulturními památkami a místními tradicemi obyvatelstva.

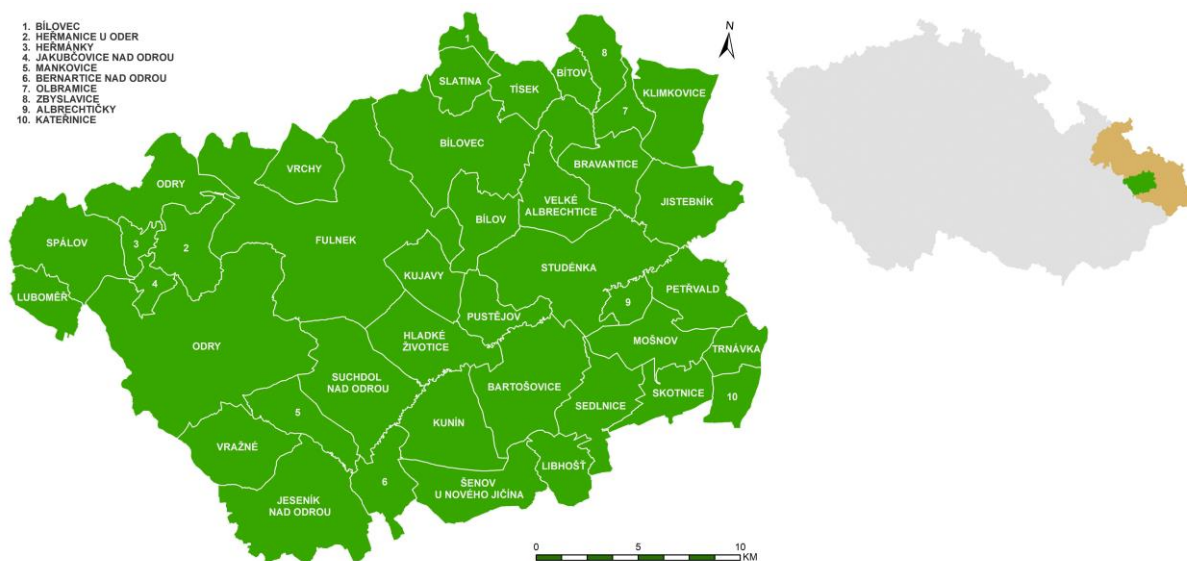
4.1.1 Obyvatelstvo a region

Obyvatelstvo na území MAS Regionu Poodří bylo v minulosti velice různorodé, některé vesnice byly pouze české nebo pouze německé, některé smíšené. S vývojem po 2. světové válce bylo německé obyvatelstvo vysídleno a vesnice byly osídleny pouze českým obyvatelstvem.

V současnosti má území působnosti MAS Regionu Poodří 39 obcí (viz obr. 5): Albrechtíčky, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Bílov, Bílovec, Bítov, Bravantice, Fulnek, Heřmanice u Oder, Heřmánky, Hladké Životice, Jakubčovice nad Odrou, Jeseník nad Odrou, Jistebník, Kateřinice, Klimkovice, Kujavy, Kunín, Libhošť, Luboměř, Mankovice, Mošnov, Odry, Olbramice, Petřvald, Pustějov, Sedlnice, Skotnice, Slatina,

Spálov, Studénka, Suchdol nad Odrou, Šenov u Nového Jičína, Tísek, Trnávka, Velké Albrechtice, Vražné, Vrchy, Zbyslavice.

Obrázek 5: Situační mapa území působnosti MAS Regionu Poodří (NUTS 2, NUTS 3)

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4

Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

Největší obcí z hlediska své rozlohy je město Odry s více než 74 km². Z hlediska počtu obyvatelstva je největší město Studénka s 9 477 obyvateli. Naopak nejmenší obcí svou rozlohou (3,31 km²) a počtem obyvatel (166) je obec Heřmánky.

Ke dni 1.1.2020 žije na území regionu celkem 68 828 obyvatel. Celkový vývoj obyvatel na území MAS má mírně rostoucí tendenci. Mezi lety 1980 až 2011 přibylo v regionu 706 obyvatel a mezi 2013 až 2019 přibylo 253 obyvatel. Tento mírný nárůst obyvatel regionu je chápán jako pozitivní skutečnost vzhledem k současným trendům vysídlování venkovských oblastí (viz tab. 2).

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel na území MAS Regionu Poodří (v území působnosti MAS – 39 obcí)

Datum	1.1.2000	1. 1. 2005	1. 1. 2010	1. 1. 2015	1. 1. 2020
Celkový počet obyvatel na území MAS Regionu Poodří	66 071	65 655	66 611	68 508	68 828

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

4.1.1.1 Věková struktura obyvatelstva

Z celkového počtu 68 828 obyvatel tvoří největší podíl 64,5 % obyvatelé v produktivním věku (15–64 let), druhý největší podíl zabírají s 19,2 % obyvatelé v postproduktivním věku (65 let +). Nejmenší podíl (16,3 %) ve věkovém složení obyvatelstva regionu tvoří skupina 0-14 let (viz tab. 3).

V současnosti mají v celkovém počtu obyvatel větší zastoupení ženy (34 742 žen) než muži (34 086 mužů).

Tabulka 3: Počet a podíl obyvatel dle věkových skupin na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Obyvatelé	Ve věku 0–14 let	Ve věku 15–64 let	Ve věku 65 a více let
Celkem na území MAS Regionu Poodří	11 115	44 404	13 273
	16,3 %	64,5 %	19,2 %

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

Index stáří

Index stáří je charakteristika věkové struktury obyvatelstva, která vypovídá o stárnutí populace. Na území MAS Regionu Poodří dochází dlouhodobě k prohlubování stárnutí obyvatelstva (viz tab. 4). S prohlubováním stárnutí populace úzce souvisí důchodová politika, ale také zajištění kvalitní zdravotní a sociální péče pro tyto občany. Ke dni 1.1.2020 dosáhla hodnota indexu stáří 119. Jedná se o poměr počtu obyvatel nad 65 let k celkovému počtu obyvatel ve věku 0–14 let. Na 100 občanů v nejmladší věkové kategorii připadne 119 občanů starších 65 let.

Tabulka 4: Vývoj indexu stáří v letech 2005-2020 na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Datum	1. 1. 2005	1. 1. 2010	1. 1. 2015	1. 1. 2020
Index stáří - celkem na území MAS Regionu Poodří	75,2	92,0	106,9	119,0

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

Index závislosti I

Tato demografická charakteristika vychází ze srovnání počtu dětí a mladistvých ve věku 0–14 let na 100 obyvatel v produktivním věku (15–64 let). Hodnota indexu závislosti I pro obyvatele MAS Regionu Poodří vychází 25.

Index závislosti II

Index závislosti II je charakteristika vypovídající o věkové struktuře obyvatel. Udává poměr starších lidí (65 let +), o kterých se předpokládá, že už jsou v důchodu, na 100 obyvatel v produktivním věku (15–64 let). Hodnota indexu závislosti II pro obyvatele MAS Regionu Poodří vychází 29,9.

Index ekonomického zatížení

Index ekonomického zatížení vysvětluje poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury. Konkrétně znázorňuje počet dětí ve věku 0-14 let a počet obyvatel ve věku 65 let + na 100 osob ve věku 15-64 let. Hodnota indexu ekonomického zatížení pro obyvatele MAS Regionu Poodří vychází 54,9.

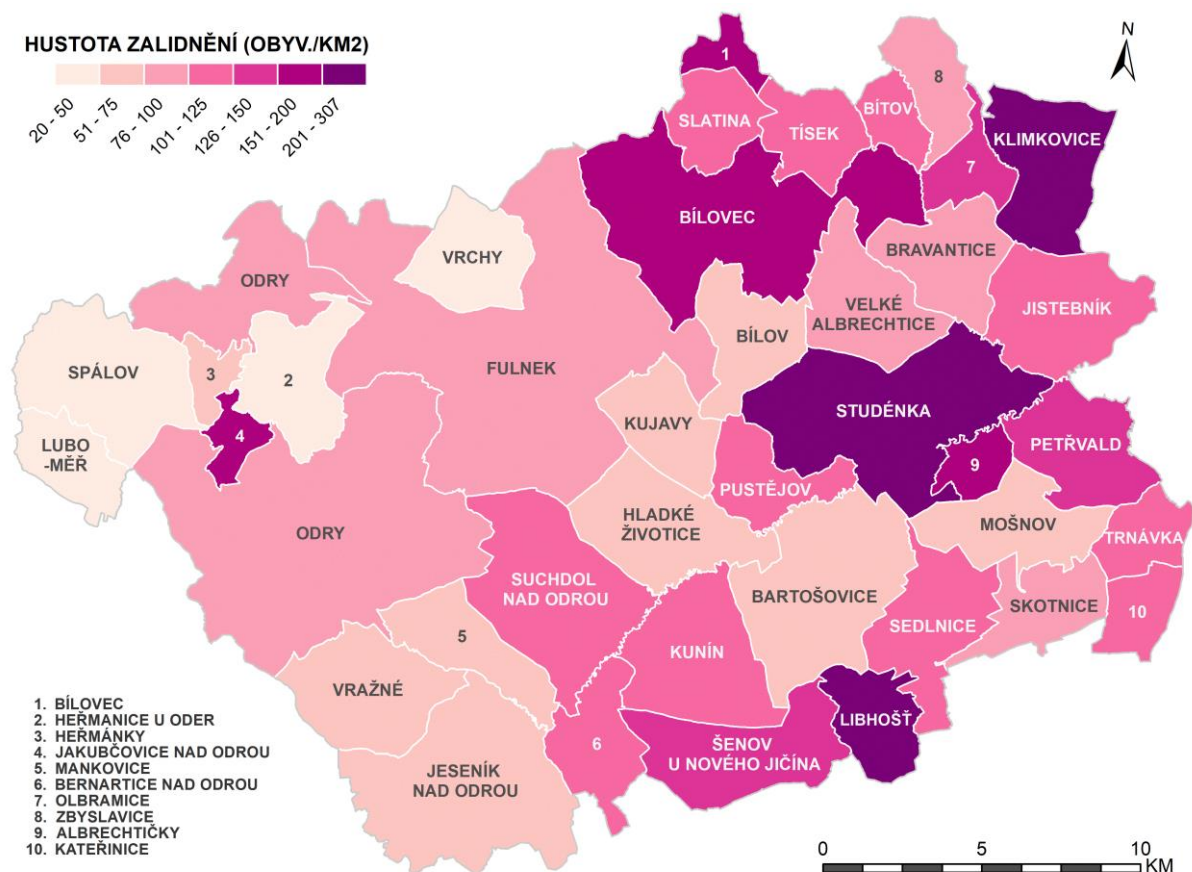
Obecně platí, že vyšší hodnoty indexu ekonomického zatížení nabývají vyšších hodnot u obyvatel ve venkovském prostoru než v městském prostoru. Tato skutečnost vypovídá o nepříznivém složení obyvatel venkovského prostoru z pohledu věkové struktury obyvatelstva.

4.1.1.2 Hustota zalidnění území

Hustota zalidnění území znázorňuje celkový počet obyvatel obce v poměru k její rozloze (viz obr. 6). Obce s největší hustotou zalidnění jsou město Klimkovice s 307 obyv./km², druhé město Studénka s 306 obyv./km² a třetí obec Libhošť s 208 obyv./km². Nejmenší hustotu zalidnění lze sledovat v obci Vrchy, kde dosahuje hodnoty pouze 20 obyv./km², dále v obci Heřmanice u Oder s 28 obyv./km² a také v městysu Spálov a obci Luboměř, kde hodnoty nepřesahují 50 obyv./km².

Hustota zalidnění je ovlivňována především přírodními podmínkami daného území, jeho hospodářskou činností s uplatněním obyvatel na trhu práce, nabídkou bydlení a služeb, ale také rozvojem infrastruktury a dalšími faktory.

Obrázek 6: Situační mapa s hustotou zalidnění v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4 Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

4.1.1.3 Dobrovolné svazky obcí v regionu

Dobrovolný svazek obcí je zřízen na základě zákona o obcích č. 128/2000 Sb., § 49. Obce mají právo být začleněny do svazku obcí (právnícká osoba) za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů.

V území působnosti MAS se seskupují obce do tří dobrovolných svazků obcí: Region Poodří, Mikroregion Odersko a Sdružení obcí Bílovecka. Region Poodří vznikl zápisem ke dni 20. srpna 1999 do Registru Sdružení vedeného u OkÚ v Novém Jičíně s celkovým počtem 9 obcí. Téhož roku se ke sdružení připojilo dalších 7 obcí a v roce 2000 další 2. Ke dni 2. ledna 2002 byla provedena přeregistrace sdružení a vznikl dobrovolný svazek obcí s názvem Region Poodří se sídlem v Bartošovicích. Od konce června 2002 sdružuje svazek celkem 21 obcí. Od 1. ledna 2016 je členem Regionu Poodří 19 obcí (Albrechticky, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Bílov, Hladké Životice, Jeseník nad Odrou, Kateřinice, Kujavy, Kunín, Mošnov, Petřvald, Pustějov, Sedlnice, Skotnice, Suchdol nad Odrou, Šenov u Nového Jičína, Trnávka, Velké Albrechtice, Vražné).

Dobrovolný svazek obcí s názvem Mikroregion Odersko vznikl na základě Smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí ze dne 19. 12. 2001. Členské obce Mikroregionu jsou Heřmanice u Oder, Heřmánky, Jakubčovice nad Odrou, Jeseník nad Odrou, Kunín, Luboměř, Mankovice, Odry, Spálov, Vražné. Mikroregion má sídlo ve městě Odry.

Sdružení obcí Bílovecka je třetí svazek obcí v území působnosti MAS Regionu Poodří, který byl založen 25. dubna 2001 se sídlem ve městě Bílovci. V současnosti sdružuje celkem 11 obcí, a to Bílovec, Bítov, Bravantice, Jistebník, Klimkovic, Olbramice, Slatina, Tísek, Těškovice, Velké Albrechtice, Zbyslavice.

4.1.1.4 Historie regionu a MAS

S územím regionu je vázána bohatá historie, o níž svědčí i nalezené písemné doklady. Díky své geografické poloze vedlo územím podél toku řeky Odry několik strategických obchodních stezek (např. Jantarová stezka, Volská stezka). Od konce 18. století bylo území označováno německým názvem „*Kuhländchen*“ (volným překladem

kraví zemička), po úpravě v polovině minulého století Kravaňsko, později Moravské Kravaňsko. V této oblasti bezproblémově soužili němečtí, moravští a židovští obyvatelé a hovořilo se především německým dialektem. Nekonfliktní soužití obyvatelstva bylo násilně ukončeno 2. světovou válkou a po jejím skončení odsuny německého obyvatelstva. Území bylo následovně v 50. letech 20. století nově osídleno obyvateli, kteří přicházeli především z oblasti Valašska.

První novodobé sdružovací tendence začaly na území v 90 letech 20. století, a ty vyústily v roce 1999 v založení dobrovolného svazku obcí pod názvem Region Poodří, dále v roce 2001 bylo založeno Sdružení obcí Bílovecka a Mikroregion Odersko. A právě v Regionu Poodří započaly první snahy o prosazování iniciativy Leader na území, které vedly k založení Místní akční skupiny (MAS) Regionu Poodří, o.s. dne 20. dubna 2004, oficiálně zapsané do registru Ministerstva vnitra ČR. MAS působila na území 21 obcí a sdružovala 15 členů (6 ze sektorů veřejné správy, 5 ze soukromého sektoru a 4 z neziskového). MAS měla hlavní strategický cíl, a to obnovu hodnot tradičního venkovského způsobu života k ekonomické a sociální regeneraci regionu prostřednictvím podpoření aktivit udržitelného rozvoje na venkově.

Již v roce svého založení se MAS zapojila do programu Leader ČR 2004, následovně Leader ČR 2005 a v roce 2006 byl realizován projekt z Programu obnovy venkova MMR – LEADER. V těchto třech letech byly postupně rozděleny finanční prostředky ve výši přes 11,5 mil. Kč. První víceleté plánování přišlo v programovém období 2007–2013, kdy byl realizován strategický plán Leader „Poodří plné příležitostí“. Na základě strategického plánu byla z Programu rozvoje venkova v území přerozdělena dotace ve výši necelých 44 mil. Kč. Postupně se v dalších letech k území působnosti MAS připojily také další dobrovolná sdružení obcí (Odersko a Bílovecko), samostatná města a obce, taktéž došlo k nárůstu členů MAS ve všech sektorech.

Prvním krokem k další činnosti v programovém období 2014–2020 musela MAS projít procesem standardizace, který úspěšně absolvovala a 4. listopadu 2015 získala Osvědčení o plnění standardů MAS. V následujícím roce byla MAS také schválena první integrovaná Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Regionu Poodří s názvem „Poodří – přívětivý region“, v jejímž akčním plánu byly programové rámce pro čerpání finančních prostředků ze čtyř operačních programů (Program rozvoje

venkova, Integrovaný regionální operační program, Operační program Zaměstnanost a Operační program Životní prostředí). Pro implementaci SCLLD, již na území 39 obcí, byla přidělena alokace ve výši přes 183 mil. Kč.

MAS Regionu Poodří, z.s. v roce 2020 sdružuje 38 partnerů, z toho 3 dobrovolné svazky obcí (Region Poodří, Sdružení obcí Bílovecka, Mikroregion Odersko), 10 obcí, 11 podnikatelských subjektů a 14 nestátních neziskových organizací.

4.1.2 Ekonomické činnosti v regionu

Území MAS má v oblasti ekonomických činností velký potenciál, a to vzhledem k poloze umístění regionu, silné dopravní a technické infrastruktury. V oblasti zemědělství také díky dobrým podmínkám pro rostlinnou a živočišnou výrobu. Na území MAS se nachází hned několik velkých průmyslových zón, které mají dobrou dopravní dostupnost, především jsou napojeny na silniční infrastrukturu (D1, R48). Historickým vývojem regionu vznikly podmínky pro rozvoj zemědělství, rybníkářství a ve vyšších polohách lesnictví. Existence těchto funkčních prvků má zásadní vliv na rozvoj podnikání v regionu.

4.1.2.1 Struktura ekonomických subjektů

Dle registru ekonomických subjektů podle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE působí na území MAS celkem 7 277 subjektů (viz tab. 5).

Tabulka 5: Počet subjektů dle CZ-NACE působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Subjekty v CZ-NACE	Celkem na území MAS Regionu Poodří
A - Zemědělství, lesnictví, rybářství	720
B až E - Těžba a Průmysl celkem	1 354
F - Stavebnictví	937
G - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1 046
H - Doprava a skladování	208
I - Ubytování, stravování a pohostinství	343

J - Informační a komunikační činnosti	104
K - Peněžnictví a pojišťovnictví	56
L - Činnosti v oblasti nemovitostí	130
M - Profesní, vědecké a technické činnosti	973
N - Administrativní a podpůrné činnosti	143
O - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	67
P - Vzdělávání	167
Q - Zdravotní a sociální péče	121
R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	176
S - Ostatní činnosti	567
Nezařazeno	165

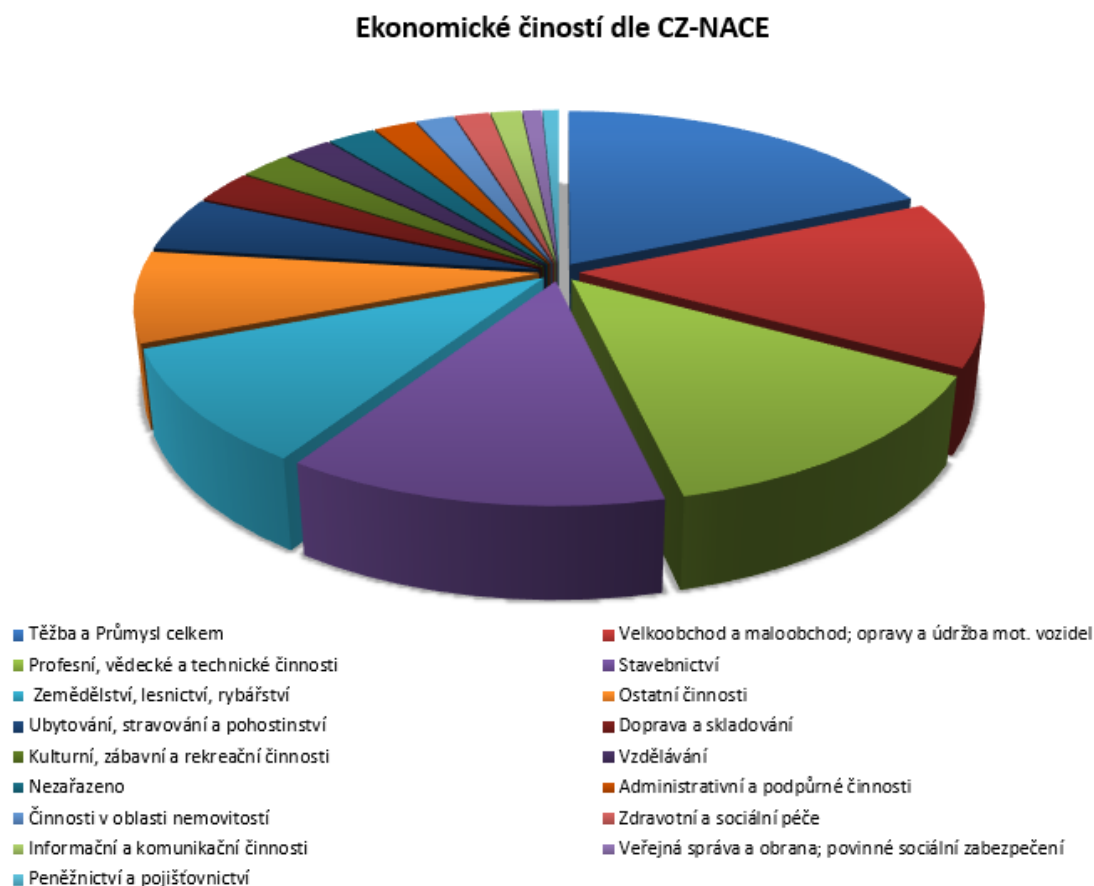
Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

V rámci odvětvové struktury převažují subjekty zaměřující se na těžbu a průmysl s celkovým podílem 18,6 % k celkovým subjektům na území MAS. Konkrétně se jedná hlavně o odvětví zpracovatelského průmyslu (1 237 subjektů). Druhý největší je se 14,3 % velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel. Následují s necelými 13 % subjekty zabývající se odvětvím stavebnictví. V porovnání s rokem 2014 narostl počet subjektů v prvních dvou výše jmenovaných odvětvích. Další významný nárůst v podílu subjektů v regionu je zaznamenán v oblasti zemědělství, lesnictví a rybářství, a to v letech 2014–2020 o více než 1,5 %. Podíl všech ekonomických činností dle CZ-NACE v regionu je zaznamenán v grafu 1.

V regionu je zastoupeno široké spektrum jednotlivých odvětví ekonomických subjektů. V současnosti jsou největšími zaměstnavateli v regionu společnosti zaměřující se na automobilový průmysl, které při snížení poptávky po svých produktech mohou zásadně ovlivnit zaměstnanost v regionu, respektive nezaměstnanost. K udržitelnému rozvoji je potřeba zajistit poměrovou strukturu jednotlivých odvětví a dále je podporovat i s využitím místního, historického a přírodního potenciálu, který region nabízí. Je nutné udržet a rozvíjet odvětví služeb v obcích, aby mohly konkurovat nabídkou větším městům, což by pomohlo zmírnit migraci obyvatel z malých obcí.

Území MAS vyžaduje podporu malého a středního podnikání v širokém spektru jednotlivých odvětví ekonomických činností z důvodu zajištění ekonomické stability a menší náchylnosti ke krizovým situacím. V rámci udržitelného rozvoje podnikání a výroby by měly být využívány moderní technologie automatizace, robotizace a inovace.

Graf 1: Podíl ekonomických činností dle CZ-NACE na území působnosti MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020), vlastní zpracování

Podle typu právní formy mají největší zastoupení na území MAS živnostníci, kteří se celkově podílejí necelými 70 %, dále obchodní společnosti se 14 % a zemědělské podnikatelé s téměř 5 %. Nejmenší podílové zastoupení v regionu mají družstevní organizace s 0,3 % (více viz tab. 6).

Tabulka 6: Počet subjektů dle právní formy působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Subjekty dle právní formy	Státní organizace	Akciové společnosti	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci	Svobodná povolání	Zemědělství podnikatelé	Ostatní
Celkem na území MAS Regionu Poodří	68	53	1 043	23	5 119	303	364	357

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

4.1.2.2 Zemědělské činnosti, lesnictví, rybářství

Území MAS bylo vždy se zemědělstvím úzce spjato. Historicky přes toto území vedlo několik obchodních stezek, ale také stezka volská, na niž byla hnána stáda hovězího dobytka z polské Haliče do Vídně. Úrodná nížina rozprostírající se okolo řeky Odry poskytovala také dobré podmínky pro rozvoj pěstování obilovin, píce a okopanin. Luční travní porosty byly využívány hlavně jako pastviny.

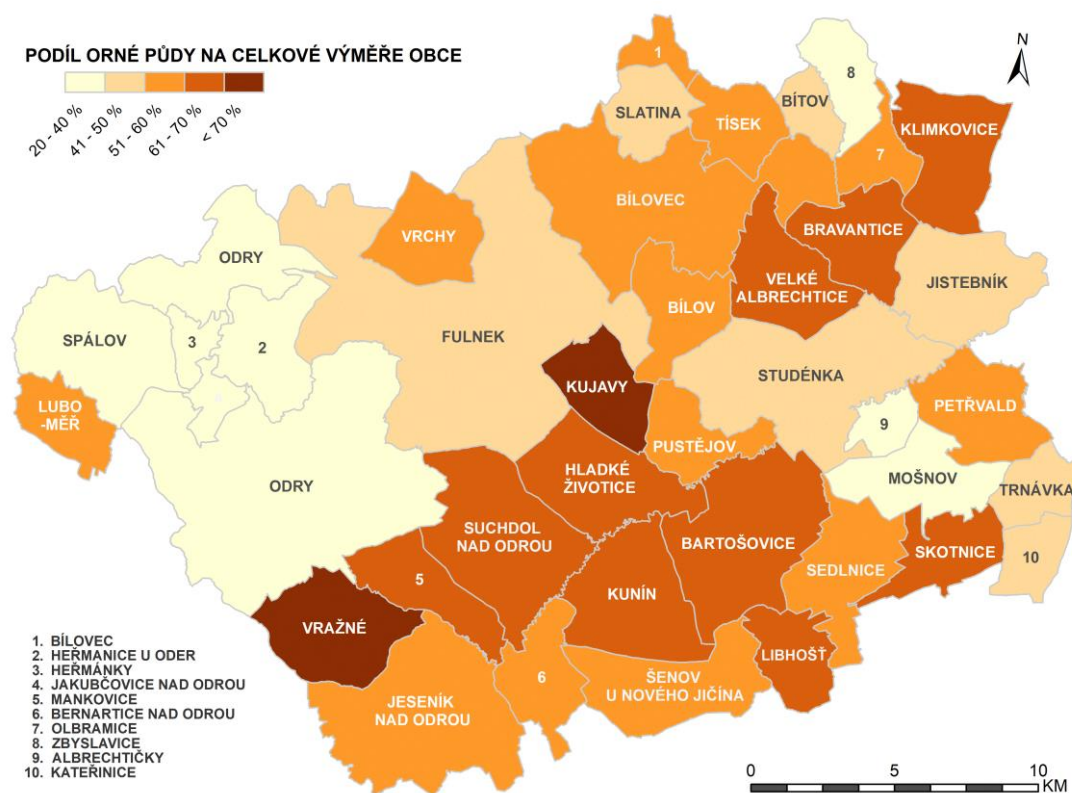
V současnosti se na zemědělských plochách v regionu hospodaří především intenzivním způsobem. Na území působí několik velkých společností od těch se sídlem v místě po společnosti s nadnárodním podílem, dále také školní zemědělský podnik při VFU Brno. Rovněž zde rozvíjí svou ekonomickou činnost soukromě hospodařící rolníci, kteří využívají svou nebo pronajatou zemědělskou půdu s výměrou v řádech stovek hektarů. Na území MAS působí také podnikatelé v režimu ekologického zemědělství nebo v systému přechodného období, kteří ve většině spolupracují s regionálním centrem Svazu ekologických zemědělců, jehož sídlo se nachází v Příboře. V posledních letech je zaznamenán nárůst registrovaných podnikatelů s ekonomickou činností v oblasti zemědělství.

Zemědělská činnost v regionu je orientována především na rostlinnou výrobu, která se zaměřuje na produkci obilnin, olejnin, píce, okopanin a dalších komodit. Neopomenutelné je také pěstování zeleniny a ovoce. V oblasti sadařství jsou také

využívány a dále rozšiřovány druhy ovocných stromů z dochovaného genofondu. Živočišná výroba se zaměřuje na chov skotu v menší míře na chov vepřového dobytka, ovcí, koz a drůbeže. Zájem narůstá také v chovu koní a dalších známých hospodářských zvířat. Obecně lze však konstatovat, že živočišná prvovýroba v regionu v posledních letech klesá.

Celková výměra zemědělské půdy v území MAS je 41 204 ha, z toho 32 600 ha zaujímá orná půda (viz. obr. 7), 6 447 ha trvalé travní porosty, méně pak zahrady s 2 039 ha a ovocné sady s 118 ha. Na území obcí Kujavy a Vražné dosahuje podíl orné půdy v celkové výměře katastrálního území nad 70 %. Naopak nejmenší podíl orné půdy je v obcích Heřmanice u Oder, Heřmánky, Odry, Spálov a Zbyslavice, a to z důvodu hornatého reliéfu. Také v obcích Albrechtický a Mošnov je podíl orné půdy nízký, protože se zde nachází rozsáhlá dopravní infrastruktura (Letiště Leoše Janáčka Ostrava, silnice a železnice) a průmyslová zóna Mošnov.

Obrázek 7: Situační mapa podílu orné půdy v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4 Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

V rámci zachování a dalšího rozvoje zemědělských činností je potřebné podpořit jak rostlinnou a živočišnou prvovýrobu v regionu, tak i zpracování a uvádění na trh regionální produkce. Na území MAS je zaznamenán nárůst prodeje přímo ze dvora, který je spojen se zvyšující se poptávkou po místních produktech se zárukou původu. V oblasti zemědělských činností je prostor pro další spolupráci jednotlivých subjektů.

Lesní hospodářství se na území MAS soustřeďuje především do vyšších poloh regionu. Rozsáhlejší komplexy lesních porostů se nacházejí v obcích v oblasti přírodního parku Oderské vrchy, níže položený rozsáhlejší lesní komplex se nalézá v katastru obcí Bartošovice, Libhošť a Šenov u Nového Jičína a patří pod správu Vojenských lesů a statků ČR. V nivě řeky Odry jsou pak méně hospodářsky využívané, ale ekologicky významné lesy lužní. Region má celkově 12 248 ha lesních pozemků. V hospodářsky využívaných lesích převládá smrková monokultura, která je v posledních letech ohrožována kůrovcovou kalamitou. Pro další rozvoj lesních komplexů na území je nutná podpora ve prospěch změny druhové skladby lesa a taktéž udržení kvality lesních cest.

Již od 15. století byly v regionu budovány rybníční soustavy se systémem přítoků. Rybníční soustavy v regionu jsou obhospodařovány i v současnosti, a to primárně pro rybochovný účel. Produkčně nejsilnější rybou zůstává už po léta kapr obecný, v menší míře tolstolobik, amur, lín, z dravců štika, candát a sumec. Rybníky spolu s malými vodními nádržemi mají i mimoprodukční funkce, např. vyrovnávání vodního režimu v krajině, ovlivňování mikroklimatu, zvyšování biodiverzity, funkci retenční, rekreační a další. Rybníční soustavy významně přispívají k celkovému nezaměnitelnému rázu nivní krajiny Poodří. Oblastí chovu ryb a jejich produkcí se v regionu zabývají dvě společnosti, které hospodaří na více než 50 rybnících o výměře přes 500 ha. Menší rybníky jsou ve vlastnictví obcí, místních rybářských spolků a soukromých osob. Region má v tomto odvětví významný potenciál, který by mohl být dále využit.

4.1.2.3 Cestovní ruch a turistika

Cestovní ruch a turistika je na území MAS Regionu Poodří spjatá především s přírodním a kulturním dědictvím regionu, ale také se sportovním vyžitím. Přírodní dominantou regionu je CHKO Poodří, přírodní park Oderské vrchy, geopark Podbeskydí

a maloplošná zvláště chráněná území. Region je protkán trasami pro pěší, naučnými stezkami a cyklotrasami od místního po mezinárodní význam (např. Greenways, Volská a Jantarová stezka).

Každá obec MAS má svou kulturní nebo historickou památku jako např.: kostel, zámek, kaple, poutní místo (P. Maria ve Skále ve Spálově) či boží muka. Celkem se na území nachází deset zámků, z nichž sedm je zpřístupněno veřejnosti (Zámek Bartošovice, Renesanční zámek v Bílovci, Zámek Kunín, Zámek Nová Horka, Barokní zámek ve Slatině, Zámek Studénka, Zámek v Trnávce). Další historickou památkou je Bašta v Odrách s pozůstatky středověkého opevnění.

V regionu se nachází dvě památky národního významu, a to Národní kulturní památka Bratrský sbor (Památník J. A. Komenského) a Kostel Nejsvětější Trojice s farou (Indikativní seznam národních kulturních památek) ve Fulneku, dále jsou zde tři městské památkové zóny (Bílovec, Fulnek, Odry).

Vzrůstající zájem ze strany turistů zaznamenávají i památky technického a industriálního typu jako jsou vodní a větrné mlýny (Lesní mlýn Bernartice nad Odrou, Větrný mlýn dřevěný v Bílovci – Nových Dvorech, Větrný mlýn v Bravinném, Větrný mlýn zděný ve Zbyslavicích, Vodní mlýn Bartošovice, Vodní mlýn ve Skotnici, Vodní mlýn Wesselský v Loučkách u Oder). Novou atrakcí je Flascharův důl v Odrách (projekt Krajina břidlice).

Nelze opomenout také muzea, galerie a ostatní kulturní zařízení (Vagonářské muzeum ve Studénce, Muzeum Moravských bratří v Suchdole nad Odrou, Rodný dům J. G. Mendela ve Vražném, Muzeum Moravského Kravařska v Bartošovicích, Muzeum mlýnských kamenů Odry, Galerie Grunt v Kujavách, Dřevěnice v Albrechticích, Expozice dobových předmětů a hraček ve Skotnici a další).

Region je také rodištěm nebo působištěm mnoha významných osobností. Z osobností světového významu lze jmenovat J. A. Komenského, který je spjat s městem Fulnekem, J. G. Mendela – rodáka z Vražného, který je zakladatelem moderní genetiky, a kardinála Tomáška ze Studénky, vysokého církevního hodnostáře.

V posledních letech také stále stoupá zájem o agroturistiku a venkovskou turistiku, na kterou se zaměřují hlavně menší rodinné farmy. Dále wellness a lázeňství, které je na území především soustředěno v Sanatoriích Klimkovic, které se specializují na léčbu

nemocí pohybového ústrojí, nemocí neurologických, gynekologických, onemocnění oběhového systému a poruch látkové výměny.

Pro aktivní turisty nabízí region vyžití ve sportovních, adrenalinových, zábavních parcích a areálech. Oblíbený je také sportovní rybolov.

Na území MAS působí destinační management Turistická oblast Poodří (DM TO Poodří – Moravské Kravařsko) a jedenáct informačních center, které mimo své informační činnosti propagují a prezentují území na akcích a výstavách cestovního ruchu, vydávají propagační materiály a organizují společenské a kulturní akce.

S rozvojem cestovního ruchu a poptávkou roste i nabídka ze strany poskytovatelů ubytovacích služeb v regionu. Hromadná ubytovací zařízení jsou zastoupena v různých kategoriích (viz tab. 7), aby však mohla v současnosti konkurovat zařízením ve velkých městech či oblíbených turistických destinacích, je potřebná jejich podpora pro další rozvoj.

Tabulka 7: Počet hromadných ubytovacích zařízení působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Hromadná ubytovací zařízení	Hotely, motely	Penziony	Turistické ubytovny	Kempy, chatové osady	Ostatní zařízení
Celkem na území MAS Regionu Poodří	8	9	6	1	8

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

Region je také znám pod historickým jménem Moravské Kravařsko (odvozeno z něm. Kuhländchen), které nese nezaměnitelné kulturní a přírodní dědictví z let minulých. Území MAS se v oblasti cestovního ruchu a turistiky nabízí k dalšímu rozvoji v rámci své udržitelnosti.

4.1.2.4 Trh práce a nezaměstnanost

V návaznosti na hospodářství a ekonomické činnosti v území musí být zmíněna vazba na trh práce a míru nezaměstnanosti v regionu. Trh práce je charakterizován jako poptávka po práci zaměstnanci a nabídka pracovních míst zaměstnavateli.

Podíl ekonomicky aktivních obyvatel se znázorňuje jako počet osob v produktivním věku (15–64 let) v poměru ke všem obyvatelům v určitém území. V regionu je dle ČSÚ (ke dni 30.6.2020) 44 404 obyvatel v produktivním věku, kteří tvoří celkově 64,51 % ze všech obyvatel.

Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje míru nezaměstnanosti, tedy počet nezaměstnaných osob v porovnání s počtem všech osob produktivního věku (15–64 let), viz tab. 8. Na území MAS dosahuje největší míra nezaměstnanosti v obci Bílov, konkrétně 5,56 %. Podíl nezaměstnaných osob pro všechny obce regionu je znázorněna na obrázku 8 (viz níže). Největší podíl nezaměstnaných osob mezi muži je opět v obci Bílov, a to s 7,77 %. Mezi ženami je to s 6,12 % mezi ženami v obci Heřmánky.

Tabulka 8: Podíl nezaměstnaných osob na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Podíl nezaměstnaných osob	Celkem (v %)	Muži celkem (v %)	Ženy celkem (v %)
Celkem na území MAS Regionu Poodří	2,7	2,7	2,6

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

Na celém území MAS bylo registrováno na ÚP 1 280 osob ucházejících se o zaměstnání. Nejvyššího počtu uchazečů je zaznamenáno ve městě Studénka, a to 225 osob. Naopak pouze jeden uchazeč se nachází v obci Vrchy. V regionu je z celkového počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání 195 uchazečů z řad osob zdravotně postižených, kteří jsou ve většině případů znevýhodněni na trhu práce. Tabulka 9 znázorňuje statistiku uchazečů o zaměstnání v regionu.

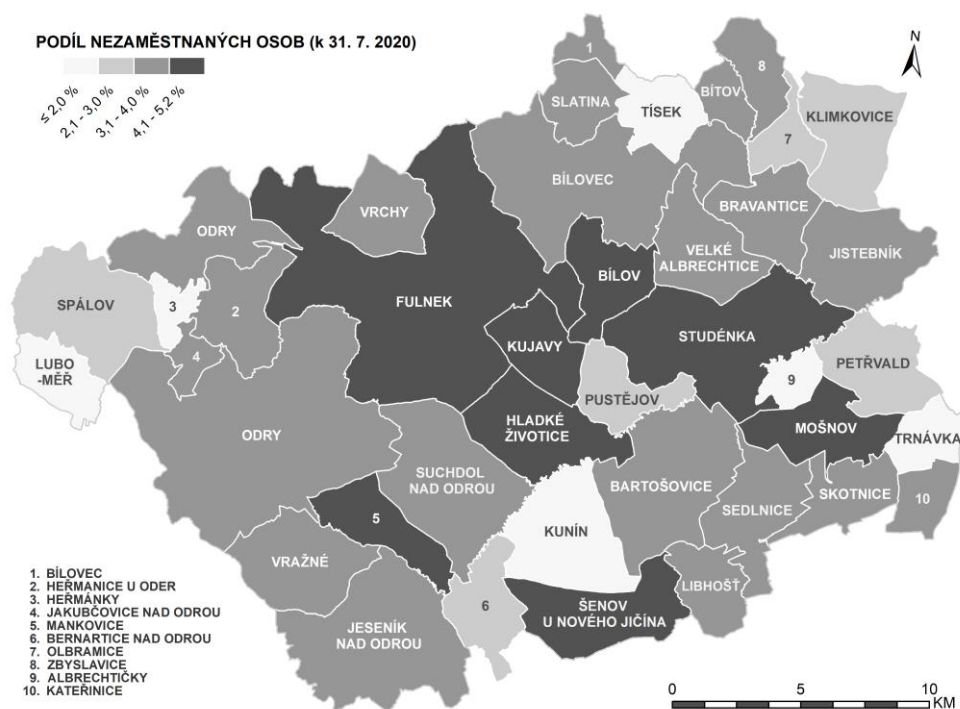
Tabulka 9: Statistika uchazečů o zaměstnání na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Počet uchazečů	Počet mladistvých uchazečů (do 19 let věku) -	Ve věku 50 let a více	Průměrný věk uchazečů	Absolventi	V evidenci nad 24 měsíců
Celkem na území MAS Regionu Poodří	14	565	44,9	49	158

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

Můžeme hovořit o nejnižší míře nezaměstnanosti v regionu za poslední období, ovšem s vývojem ekonomiky a situace v celé ČR v roce 2020 lze očekávat propad ekonomického růstu a s tím spojený nárůst podílu nezaměstnaných osob, který se ve statistikách projeví až s časovým posunem. Z těchto důvodů by se neměla opomíjet další podpora vzniku nových pracovních příležitostí na území MAS.

Obrázek 8: Situační mapa podílu nezaměstnaných osob v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4

Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

4.1.3 Infrastruktura v regionu

Nedílnou součástí území MAS tvoří infrastruktura, která je definována stavebním zákonem jako veřejná infrastruktura, do které spadají pozemky, stavby a zařízení. Dále zákon dělí infrastrukturu na dopravní, technickou, infrastrukturu občanského vybavení a veřejná prostranství, která jsou zřizována a užívána ve veřejném zájmu. Kvalitní infrastruktura je základem pro fungování a rozvoj celého regionu. Její využívání patří do každodenního života občanů, a proto je nutná její komplexní podpora nejen formou údržby, ale i dalšího rozvoje prostřednictvím moderních a inovativních technologií.

4.1.3.1 Dopravní infrastruktura

Dopravní infrastruktura na území MAS je velice rozvinutá, a to především díky příhodné poloze regionu. Nachází se zde hlavní síť silniční, železniční, letecké, ale i cyklistické dopravy na národní úrovni. Společným problémem všech typů dopravy v regionu je jejich udržitelnost. Z ekonomického hlediska jsou některá spojení (především autobusové a vlakové spoje) nevýhodná, a proto dochází k jejich rušení. Následovně tím vznikají sekundární problémy s dojezdem občanů do práce, do škol, k lékaři aj. S tímto problémem se potýkají hlavně okrajové obce regionu, které jsou mimo hlavní tranzitní tahy.

V silniční dopravě má v území největší potenciál dálnice D1, na kterou jsou dále napojeny silnice I. třídy I/47 (Vyškov-Fulnek), I/48 (rychlostní komunikace, v současnosti výstavba na D 48, která spojuje Bělouhůvka – Český Těšín), I/57 (Krnov – Vsetín) a I/58 (Rožnov pod Radhoštěm – Ostrava). Na těchto silnicích I. třídy je zvýšené riziko bezpečnosti osob pohybujících se na komunikacích v obcích i mimo ně. Se zvyšováním intenzity vytíženosti silnic vozidly vzniká potřeba zvyšování bezpečnosti osob vyskytujících se na nebo v blízkosti komunikace. Dále je území protkáno množstvím silnic nižších tříd a místních komunikací, které se potýkají především s problémem jejich údržby v patřičné kvalitě.

Územím MAS prochází mezinárodní železniční trať č. 270 (Praha – Olomouc – Ostrava – Bohumín), na které se v regionu nachází dva železniční uzly s rychlíkovou

zastávkou ve Studénce a Suchdole nad Odrou. Po rekonstrukci koridorové trati je umožněna rychlost až 160 km/hod. Celkově je na území šest železničních tratí (č. 270, 276, 277, 278, 279, 325) propojující menší města a obce. Nechybí také přímé napojení z krajského města Ostravy na mezinárodní Letiště Leoše Janáčka Ostrava v Mošnově, jehož zastávka je přímo propojena s letištním terminálem. Z důvodu strategické polohy Moravskoslezského kraje (pomezí ČR, SK PL) bude v dalších letech realizován projektový záměr vybudování vysokorychlostní tratě „VRT“, která bude procházet územím MAS. Cílem „VRT“ je zvýšení vnitrostátní a mezinárodní konkurenceschopnosti v osobní i nákladní přepravě. Na vybraných úsecích „VRT“ by měla rychlost přesahovat 250 km/hod.

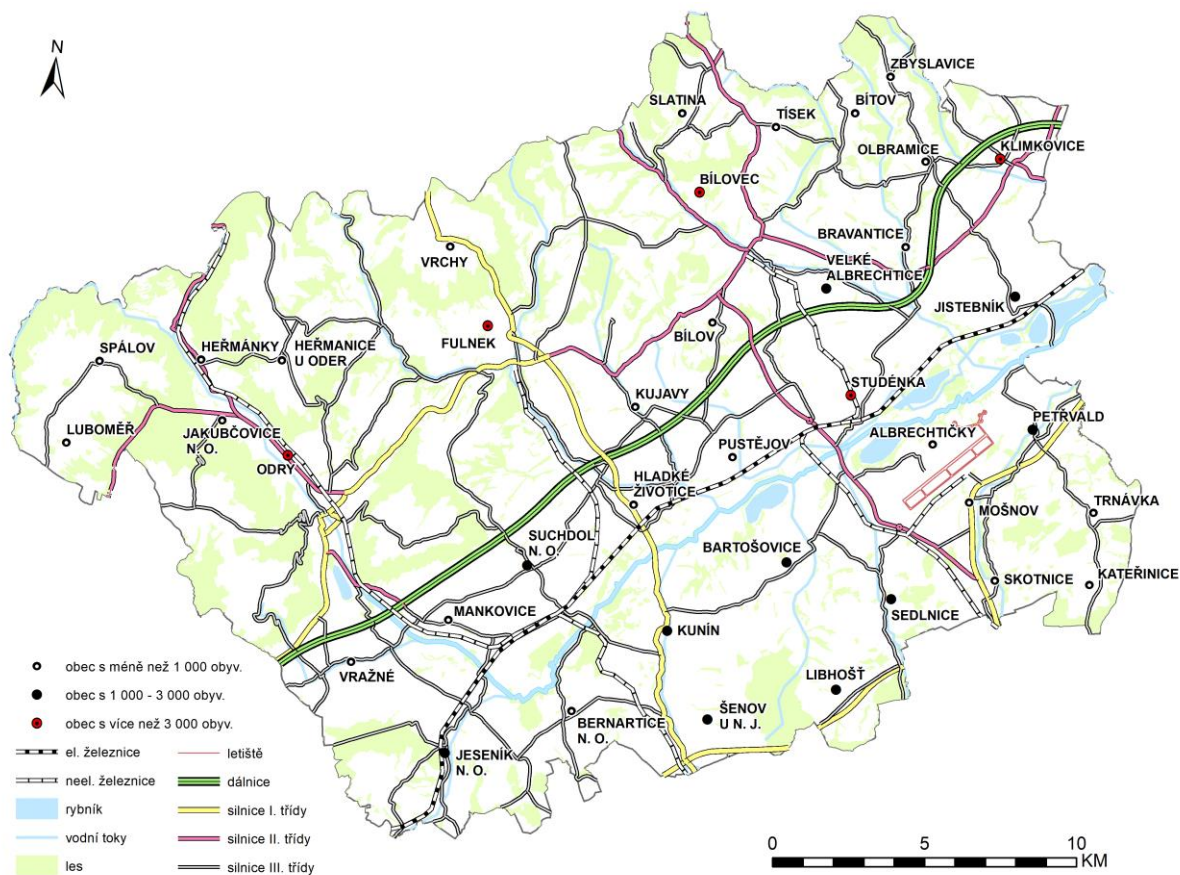
Ve většině obcí MAS se nachází síť cyklotras, která je využívána především k rekreaci a turistice. Z mezinárodních cyklotras Eurovelo s označením č. 4 lze jmenovat úsek procházející regionem Greenways Krakow – Morava – Vídeň. Dále na Odersku zrealizovaný projekt „Střecha Evropy“ a další menší cyklotrasy. Starší cyklotrasy již nesplňují základní bezpečnostní standard pro pohyb cyklistů. Na území se nachází také turistické trasy č. 17 (Bílovec - Heřmánky), č. 32 (Bílovec – Heřmanice u Oder), č. 45 (Bílovec – Panský mlýn), č. 52 (Bílovec – Studénka), trasa modrého značení ze Suchdolu nad Odrou do Jistebníku a několik naučných stezek. V území chybí síť cyklostezek a víceúčelových stezek propojující jednotlivé obce, kterou by využívali místní obyvatelé k dojezdům do zaměstnání či škol a také k aktivnímu trávení volného času a poznávání vlastního regionu. Prostřednictvím sítě cyklostezek a víceúčelových stezek by se také zvýšil turistický potenciál regionu a snížilo bezpečnostní riziko na vytížených komunikacích.

Civilní letecká doprava je provozována z Letiště Leoše Janáčka v obci Mošnov. Letiště má v porovnání s konkurencí výhodu například v délce přistávací dráhy, což umožňuje přistání i největších letadel B747 nebo AN 124 (letouny pro cargo přepravu). Letiště je certifikováno pro provoz LVO – CAT II (příprava na další vyšší certifikaci) a má odbavovací kapacitu 500 osob za hodinu. Na letišti se každoročně koná největší letecko-armádně-bezpečnostní propagační akce ve střední Evropě Dny NATO. V současnosti je na letišti nutná rekonstrukce přistávací dráhy. I přes velký potenciál v osobní, a především

cargo přepravě je letiště trvale v ekonomické ztrátě a zaostává za dynamickým rozvojem konkurenta - letiště v Katowicích (PL).

Územím MAS by měla také procházet Oderská větev vodního kanálu Dunaj – Odra – Labe (D-O-L) Tento velice diskutabilní projektový záměr je v souladu se strategií evropské dopravní politiky a je součástí transevropských dopravních sítí TEN-T. Cílem vybudování vodní cesty by měla být hlavně nákladní přeprava na dlouhé vzdálenosti, která by odlehčila silniční dopravě. Zda je projektový záměr přínosný a průchozí z hlediska ekonomických nákladů a výrazných dopadů na životní prostředí je ve fázích dalšího dokazování.

Obrázek 9: Situační mapa území MAS Regionu Poodří s dopravní infrastrukturou k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4 Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

4.1.3.2 Technická infrastruktura

Pod pojem technická infrastruktura lze zahrnout elektrické vedení, produktovody a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení. Všechny obce MAS jsou připojeny na veřejný vodovod, jehož stav v některých úsecích v současnosti vyžaduje rekonstrukci či rozsáhlou údržbu. Pouze některé obce MAS mají připojenou kanalizaci s čistírnou odpadních vod, a to z důvodu nepodmíněnosti zákonem a finanční náročnosti akce především v obcích pod 2 000 obyvatel. Některé obce MAS vlastní zařízení pro nakládání s odpady, jiné obce řeší odpady formou smluvních odběratelů.

Všechny obce MAS jsou elektrifikovány a plynifikovány kromě obcí Heřmanice u Oder, Luboměř, Spálov a Vrchy. Realizace zavedení plynovodu by byla finančně i prakticky velice náročná, protože se tyto obce nacházejí v kopcovitém reliéfu a nejsou tvořeny hustou zástavbou.

Jednou z priorit zvýšení kvality života na venkově je i snadná dostupnost k informačně komunikační infrastruktuře, tj. kvalitnímu pokrytí televizním, radiovým a mobilním signálem včetně dostupnosti k vysokorychlostnímu internetu. V regionu se stále nachází oblasti se zhoršeným ukazatelem pokrytí signálem (např. Odersko).

Je žádoucí další podpora do rozvoje technické infrastruktury v regionu. S úrovní technické infrastruktury v současnosti úzce souvisí i další udržitelný hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech.

4.1.3.3 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost v obcích MAS tvoří stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální a zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva a další.

Infrastruktura vzdělávání je na území MAS zastoupena mateřskými, základními a středními školami. Celkově lze pokrytí školskými zařízeními v regionu považovat za dostatečné, mateřská škola není v 6 obcích (Bítov, Heřmanice u Oder, Heřmánky, Luboměř, Trnávka a Vrchy) a základní škola chybí v 7 obcích (Bílov, Bítov, Heřmánky, Kateřinice, Luboměř, Skotnice a Vrchy). Mateřské školy se v regionu potýkají

s dlouhodobým problémem nedostatečné kapacity zařízení. V Základní škole a Mateřské škole ve Spálově probíhá od roku 2016 vzdělávání formou Montessori pedagogiky. Ze středoškolského vzdělání jsou na území MAS zastoupeny školy: Gymnázium Mikuláše Koperníka v Bílovci, Střední škola podnikatelská a Střední škola odborná a speciální v Klimkovicích, Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola svaté Anežky České a Střední škola v Odrách, Střední škola ekonomicko-podnikatelská ve Studénce. Další možnosti rozšířeného vzdělávání nabízí v regionu základní umělecké školy působící ve městech Bílovec, Klimkovice, Odry a Studénka. Všechny typy školských zařízení je potřeba nadále podporovat za účelem zvýšení kvality vzdělávání v regionu, a to v investičním i neinvestičním charakteru (např. rekonstrukce školských budov, modernizace učeben a odborných učeben vybavených interaktivními prvky a ICT). Při základních školách funguje pro žáky mimoškolní péče ve formě školních družin, ve městech SVČ a zájmové kluby, které poskytují podporu rodičům v pracovní době. Aby mohlo i nadále docházet k odlehčení pracujícím rodičům, je žádoucí další podpora prorodinných opatření v mimoškolní době (např.: školní kluby, příměstské tábory, dětské skupiny atd.). Při školách, ale také mimo ně se v obcích nachází prostory pro sportování, ať už venkovní (fotbalová hřiště, sportovní a víceúčelová hřiště a stadiony, koupaliště atd.) nebo vnitřní (např. sportovní haly a stadiony, bazény aj.).

Zdravotní péči v regionu zajišťují menší zdravotní střediska v obcích (s praktickými lékaři, pediatry, někdy také zubními lékaři), tak i větší zdravotní zařízení ve městech - nemocnice (Bílovecká nemocnice, Městská nemocnice v Odrách) a polikliniky (poliklinika Bílovec HUMANITAS). Zdravotní zařízení na území MAS se snaží pokrýt hlavně základní potřeby zdravotní péče občanů, jejich úroveň odpovídá zejména možnostem obcí. Venkovské regiony se potýkají dlouhodobě s rušením zubních, ale i ordinací praktických lékařů. Regionu by prospěla modernizace zdravotních středisek a navýšení kapacity v lůžkových odděleních nemocnic. Dostupnost zdravotní péče je jednou z hlavních priorit regionu.

Sociální služby upravuje zákon o sociálních službách, které také dělí na pobytové, ambulantní a terénní. Na území MAS jsou občanům poskytovány všechny typy sociálních služeb. V regionu působí několik organizací (pobočky Charity České republiky, mobilní hospic Strom života, aj.), které poskytují různé druhy sociální péče. Jsou zde zřizována

zařízení pro poskytování pobytových sociálních služeb (domovy s pečovatelskou službou, domovy důchodců apod.), avšak jejich kapacita je stále nedostačující. Žádosti o umístění mnohonásobně převyšují kapacitu zařízení, převýšení žádostí se pohybuje od 50 % výše. Je zastoupena ambulantní péče v podobě například denních stacionářů a terénní služby, které poskytují služby přímo v místě bydliště klienta. S ohledem na stávající stav poměru žádostí o poskytnutí sociální péče a kapacity poskytovatelů služeb je nutná další podpora všech sociálních služeb pro osoby, které ji vyžadují, a to bez jakéhokoliv omezení těchto osob.

Do infrastruktury občanského vybavení v obcích také spadá základní poskytování služeb, jako je prodej smíšeného zboží, poštovní úřad, zařízení poskytující ubytovací a stravovací služby, zařízení a prostor pro kulturní a sportovní vyžití obyvatel venkova (viz tab. 10). Venkovské oblasti jsou obecně ohrožené migrací obyvatel do měst. Jedním z hlavních důvodů migrace je také vyšší úroveň kvality života ve městech, respektive vyšší množství a kvalita poskytovaných služeb. Z tohoto důvodu by se mělo zamezit dalšímu omezování (kapacit) výše uvedeného občanského vybavení a mělo by naopak dojít k jeho další podpoře k rozvoji.

Na celém území MAS působí řada spolků v různých zájmových oblastech (např. fotbalisté a jiné sportovní kluby, SDH, zahrádkáři, ochránci přírody, rybáři, myslivci, dobrovolníci, kulturní a folklorní spolky a další). Jejich činnost je v rámci regionu nezanedbatelná a přispívá k rozvoji společnosti. Neopomenutelné jsou v rámci občanské vybavenosti také komunitní centra, která stmelují společenství nejen místních obyvatel, dále knihovny, místní muzea a další, které přispívají ke vzdělanosti.

Tabulka 10: Počet subjektů občanské vybavenosti působících na území MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Subjekty působící v odvětví dle CZ-NACE	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	Vzdělávání	Zdravotní a sociální péče	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	Ubytování, stravování a pohostinství
Celkem na území MAS Regionu Poodří	67	167	121	176	343

Zdroj dat: ČSÚ (ke dni 30.6.2020)

Státní policie je v regionu zastoupena obvodními odděleními ve čtyřech městech (Bílovec, Fulnek, Odry, Studénka). Některé obce MAS spadají svým územím pod obvodní oddělení mimo území MAS. Konkrétně OO Nový Jičín (Bernartice n. O., Jeseník n. O., Kunín, Libhošť, Suchdol n. O., Šenov u N. J.), OO Příbor (Kateřinice, Mošnov, Petřvald, Sedlnice, Skotnice, Trnávka), OO Ostrava – Poruba (Klimkovice, Olbramice, Zbyslavice). Ve městech Bílovec, Klimkovice, Odry a Studénka je samosprávou zřízena městská policie.

Na území MAS se nachází několik systémově rozčleněných kategorií jednotek požární ochrany (tzv. JPO). Ve městě Bílovec je hasičská stanice kategorie JPO I, která spadá do Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. Tato profesionální jednotka působí v rámci územního obvodu Nový Jičín. V územní působnosti zasahující i mimo území zřizovatele jsou JPO II - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, jejichž členové zde vykonávají službu jako své hlavní nebo vedlejší povolání. Tyto jednotky se nachází ve městech Bílovec, Fulnek, Odry a Studénka. Dále JPO III - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, kde členové vykonávají službu zcela dobrovolně, působící v Jistebníku, Klimkovicích, Petřvaldu, Sedlnicích, Slatině, Spálově, Suchdole nad Odrou a Tísku. Dalšími JPO na území MAS jsou JPO V. Ty mají pouze místní působnost, hasiči zasahují na území svého zřizovatele a službu vykonávají zcela dobrovolně. Sbor dobrovolných hasičů není ve třech obcích: Bílov, Kunín a Šenov u Nového Jičína. Udržitelné celoplošné pokrytí jednotkami sboru dobrovolných hasičů, jakožto jednotek protipožární ochrany, s kvalitním vybavením a zázemím, je jednou z hlavních priorit na území MAS.

V rámci Integrovaného záchranného systému má na území MAS zastoupení Policie ČR, zdravotnická záchranná služba, hasičský záchranný sbor (viz tab. 11) a Městská policie Bílovec, Odry, Studénka.

Tabulka 11: Přehled složek IZS působících na území MAS Regionu Poodří k 31.12.2020

Sídlo	Policie ČR	Hasičský záchranný sbor	Zdravotnická záchranná služby
Bílovec	Obvodní oddělení	JPO I, JPO II	1 posádka RZP
Fulnek	Obvodní oddělení	JPO II	1 posádka RZP

Mošnov	Obř SCP Ostrava	HZS dle předpisu 14	1 posádka RLP
Odry	Obvodní oddělení	JPO II	1 posádka RZP
Studénka	Obvodní oddělení	JPO II	1 posádka RZP

Zdroj dat: PČR, HZS ČR, ZZS MSK

4.1.3.4 Veřejná prostranství

Veřejným prostranstvím jsou podle zákona o obcích prostory přístupné každému bez omezení, tj. sloužící obecnému užívání – bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Jsou to ze zákona všechny: ulice, chodníky, náměstí, tržiště, parky, veřejná zeleň, další prostory přístupné každému bez omezení, tj. sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

V obcích MAS je vnímáno veřejné prostranství jako veřejný prostor, kde se mohou občané shromažďovat za různými účely, a proto je úzce propojen se sociálním a společenským životem v obcích. Historicky se na veřejných prostranstvích obcí uskutečňovaly různé tradiční kulturní a společenské akce (např. jarmarky, taneční zábavy, veřejná shromáždění aj.), které měly pro lidi nějaký význam či užitek. Postupně s vývojem v čase lidé tyto tradice opouštěli a z obcí se vytrácelo společenské dění.

V současnosti se lidé v obcích MAS navracejí k aktivitám konaných na veřejných prostranstvích, obnovují své staré zvyky, tradice a uskutečňují různé kulturní a společenské akce (farmářské trhy, stavění máje, slavnosti obcí apod.). Součástí veřejných prostranství jsou také dětská hřiště, prostory pro venkovní cvičení a posilování (např. „workouty“), které využívá široká veřejnost. Z tohoto důvodu je nutné upravovat, obnovovat a rozvíjet veřejný prostor v obcích. Prostřednictvím shromažďování občanů ve veřejném prostoru dochází k rozvíjení společenského života a k posílení soudržnosti komunity.

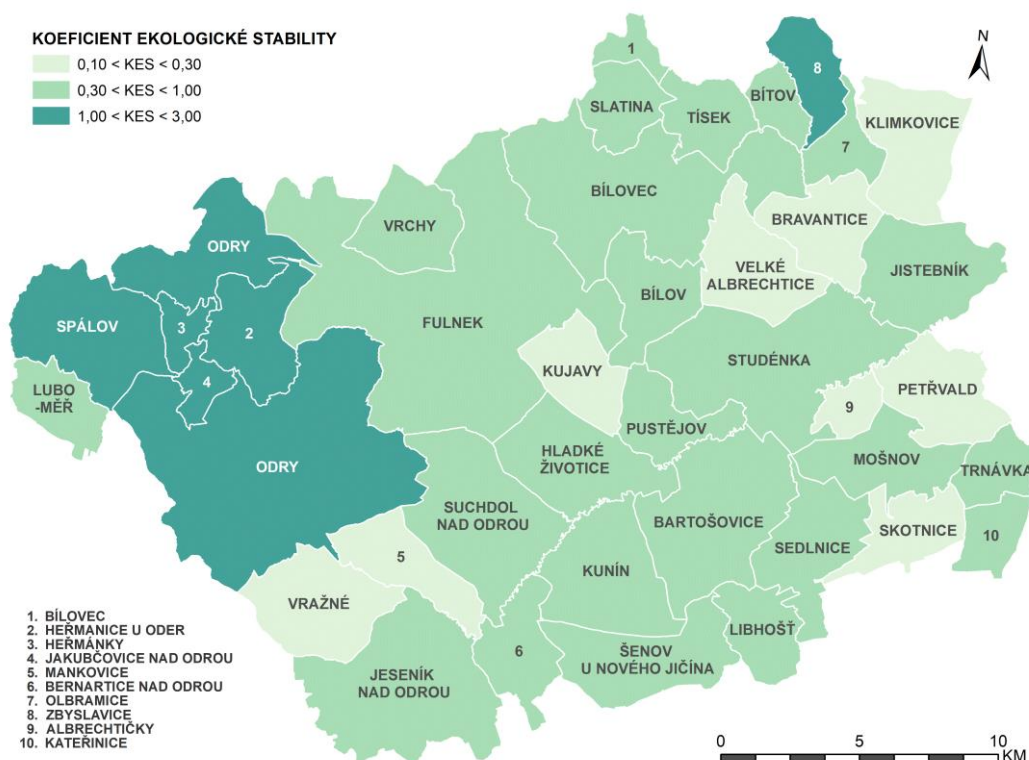
4.1.4 Životní prostředí

Hlavní kostru území MAS Regionu Poodří z krajinotvorného hlediska tvoří přirozeně meandrující tok řeky Odry s jejími slepými rameny a oboustrannými četnými přítoky. A právě řeka Odra rozděluje území z geomorfologického pohledu na provincie

Česká na straně západní, a Vnější Karpaty na straně východní. Na severozápadě zasahují do území výběžky Nízkého Jeseníku z jihovýchodu pak Pobeskydská pahorkatina a Moravskoslezské Beskydy. A právě tyto rozdílné struktury reliéfu spolu s klimatickými podmínkami (mírně teplá klimatická oblast) daly vzniknout velice úrodnému území v údolní nivě na obou březích Odry. Zde také v minulosti vznikly rozsáhlé rybníční soustavy, které jsou dochovány do současnosti, a ještě dále rozšiřovány i o víceúčelové vodní nádrže.

Z hlediska environmentální udržitelnosti území je používán pojem ekologická stabilita, která určuje nosnou kapacitu prostředí. Aby krajina mohla odolávat větším či menším změnám, musí dosahovat určité úrovně ekologické stability. Hodnota koeficientu ekologické stability (KES) je stanovena poměrem ploch stabilních a nestabilních krajinných prvků. Čím vyšší hodnoty KES nabývá, tím by měla být krajina stabilnější (viz obr. 10). Hodnota KES pro celou ČR nedosahuje dlouhodobě 1,1.

Obrázek 10: Situační mapa území MAS Regionu Poodří koeficientu ekologické stability k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4

Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

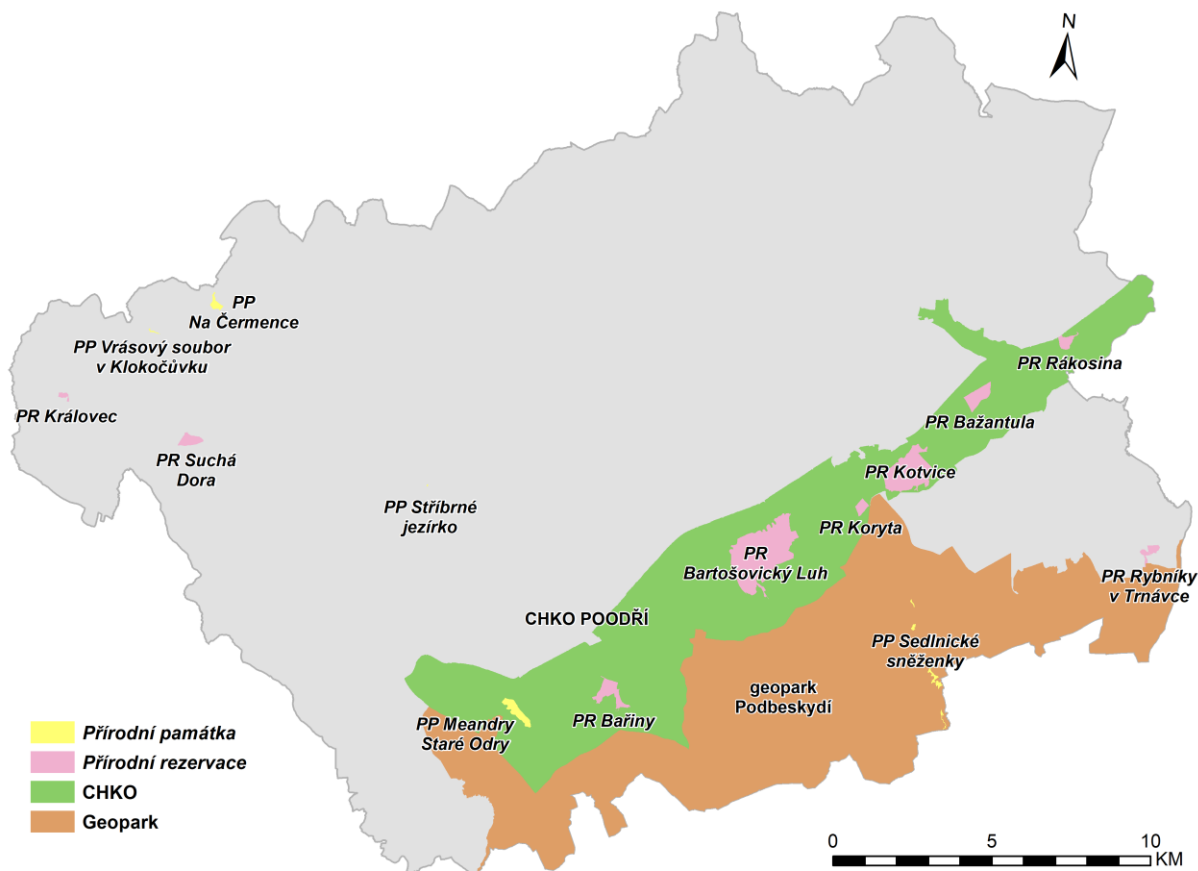
4.1.4.1 Krajina a péče o ni

Velká část území regionu se nachází v chráněné krajinné oblasti Poodří, která byla vyhlášena dne 1. května 1991. Předmětem ochrany chráněné krajinné oblasti je harmonicky utvářená krajina nivy řeky Odry a jejich přítoků se zachovanými přírodními procesy přirozeného nivního ekosystému, s typickým krajinným rázem atd. Území CHKO Poodří bylo v roce 1993 zařazeno ke světově významným mokřadním územím Ramsarské konvence. Od roku 2004 spadá oblast do soustavy Natura 2000, a to jako Ptačí oblastí Poodří a evropsky významná lokalita Poodří. Plán péče o CHKO Poodří je platný po dobu deseti let, aktuálně pro období 2017 až 2027. Velkoplošné chráněné území se nyní rozkládá v katastrálním území těchto obcí MAS: Albrechtičky, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Bravantice, Hladké Životice, Jeseník nad Odrou, Jistebník, Kunín, Mankovice, Petřvald, Pustějov, Studénka, Suchdol nad Odrou, Šenov u Nového Jičína, Velké Albrechtice a Vražné (viz obr 11).

Při severní hranici regionu se nachází přírodní park Oderské vrchy, který byl zřízen k ochraně krajinného rázu obecně závaznou vyhláškou Okresního úřadu Nový Jičín v roce 1994. Přírodní park se rozléhá v katastrálních územích těchto obcí MAS: Bílov, Bílovec, Bítov, Suchdol nad Odrou, Studénka, Fulnek, Heřmanice u Oder, Heřmánky, Zbyslavice, Kujavy, Odry, Olbramice, Pustějov, Slatina, Spálov, Tísek, Vrchy a Jakubčovice nad Odrou.

Do jižní části regionu zasahuje národní geopark Podbeskydí, který se rozprostírá při severozápadním okraji karpatského oblouku. Jedná se o území geologicky velmi pestré tvořené z usazenými horninami stáří jurského až křídového. Národní geopark se nachází v katastrálních územích těchto obcí MAS: Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Jeseník nad Odrou, Kateřinice, Kunín, Libhošť, Sedlnice, Skotnice a Šenov u Nového Jičína.

Obrázek 11: Situační mapa území MAS Regionu Poodří s chráněným územím k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016; © AOPK ČR, 2020,

zpracování v ArcGIS 10.4

Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

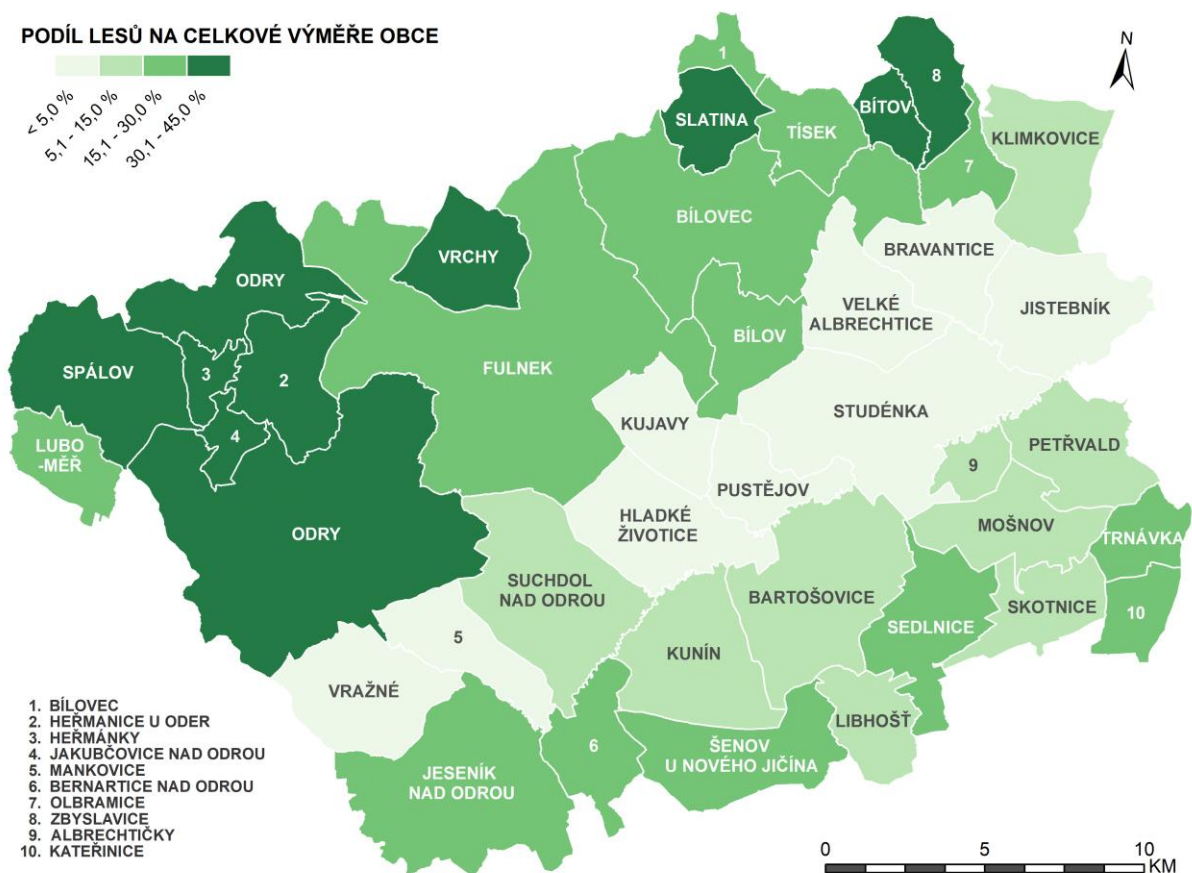
4.1.4.2 Využití krajiny

Krajina v území působnosti MAS Regionu Poodří byla díky vhodným podmínkám využívána od nepaměti k zemědělské činnosti. Ani v současnosti tomu není jinak, což dokazuje i aktuální výměra zemědělské plochy, která je 41 203 ha z celkové plochy území 61 545 ha. V nejvyšší míře je v rámci zemědělsky využívané plochy zastoupena orná půda o celkové výměře 32 599 ha, dále trvale travní porosty na 4 446 ha, zahrady na 2 039 ha a ovocné sady na 118 ha. Nejmenší plochu zaujímají vinice o výměře 0,1 ha ve městě Fulnek. V současnosti se nejen orná půda, ale celá zemědělsky obhospodařovaná plocha, potýká s několika hlavními problémy, které ji ohrožují na udržitelném rozvoji. Největším problémem regionu je samotné snižování zemědělské plochy, zábor půdy způsobený

tlakem suburbanizace a rozvojem dopravní a průmyslové výstavby. Dále dochází k degradaci orné půdy způsobené intenzivním a nevhodným obhospodařováním velkých půdních bloků, které má za následek zvyšování vodní i větrné eroze (zejména v oblasti Oderských vrchů a v nížině podél řeky Odry). Půda ztrácí své přirozené ekostabilizační schopnosti a v konečném důsledku i adaptabilitu na změnu klimatu. Na zemědělsky využívaných plochách chybí přirozené i uměle vytvořené prvky, jako jsou aleje, remízy, větrolamy, solitérní stromy a další, které by měly pozitivní vliv na průchodnost krajiny, biologickou diverzitu, ekologickou stabilitu, jakožto i zadržení vody v krajině. Důležitým fenoménem území jsou trvalé travní porosty, respektive luční porosty, nacházející se v nivě Odry, které jsou i několikrát v roce zaplavovány rozlivy řeky při jejích zvýšených průtocích. Jedinečná společenstva, která zde vznikla, jsou nyní ohrožena extrémními výkyvy počasí a s tím spojenou změnou klimatických podmínek.

Lesní porosty, zaujímají v území plochu 12 240 ha (viz obr. 12), jsou tvořeny převážně smrkovými, smíšenými a listnatými lesy a v nivě pak lesy lužními. Především nepůvodní smrkové monokultury jsou nejvíce ohroženy klimatickou změnou a škůdci. Například probíhající kůrovcovou kalamitou, kterou jsou na území regionu nejvíce zasaženy lokality v Oderských vrších. Lesní i nelesní porosty dřevin (v extravilánech i intravilánech) jsou v regionu dále ohroženy nadměrným šířením poloparazitického jmelí bílého a dalšími negativními činiteli (např. houbových chorob, neofytů a dalších). Takto narušené porosty dřevin jsou v krajině ekologicky velmi nestabilní.

Obrázek 12: Situační mapa podílu lesních porostů v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4

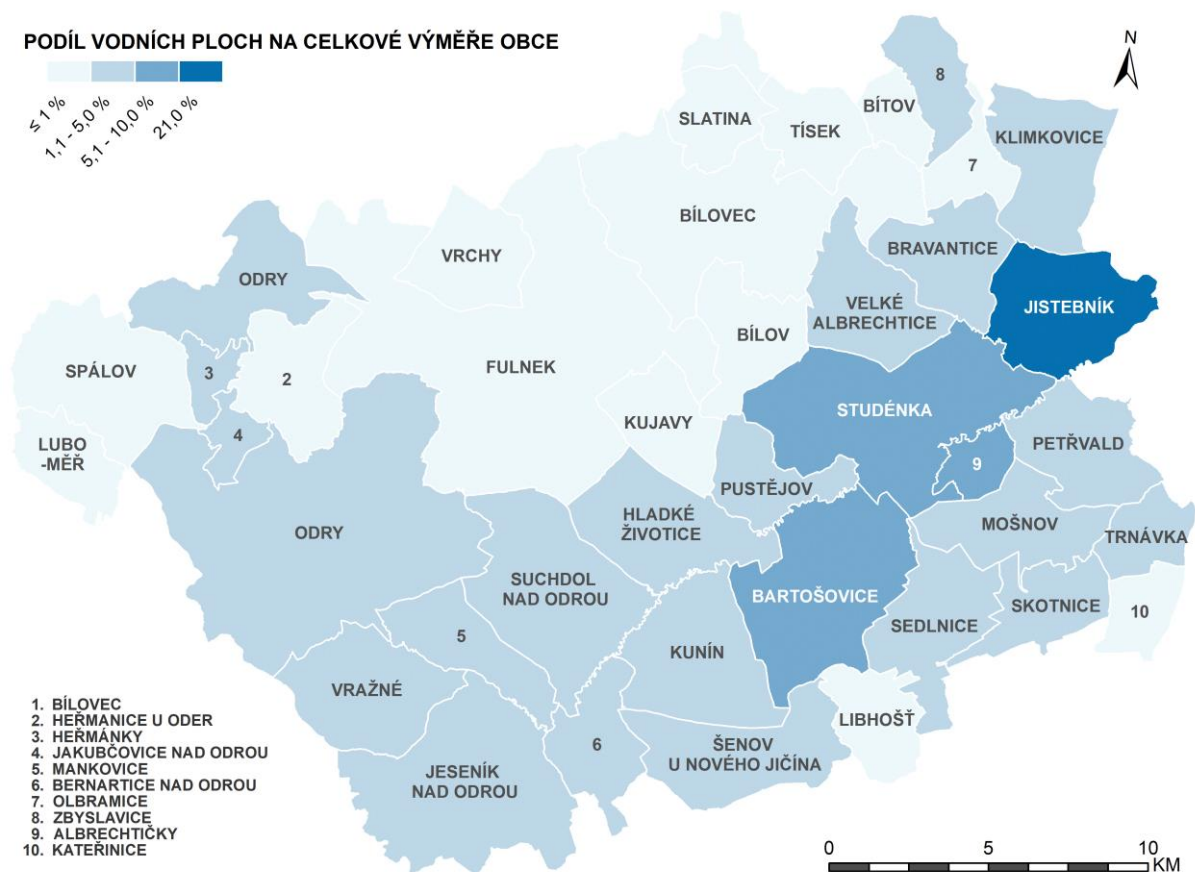
Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

Jak bylo výše zmiňováno, již v minulosti na území vznikaly rozsáhlé rybníční soustavy, které byly následovně dále rozšiřovány a doplňovány o další víceúčelové vodní nádrže. Pro Poodří typický krajinný ráz vznikl díky přirozeně meandrujícímu vodnímu toku Odry, která měla zásadní vliv na vytvoření současného reliéfu říční nivy. Celková rozloha vodních ploch je 1 535 ha (viz obr. 13). Z minulosti dochované a současně stále hospodářsky využívané rybníční soustavy se nacházejí na katastrálních územích obcí Jistebník, Studénka, Bartošovice a Odry a dalších. V regionu byly dále vybudovány další vodní nádrže k protipovodňovým, retenčním a rekreačním účelům. V území se také nachází přírodní zdroje pramenitých a minerálních vod. V obci Jeseník nad Odrou je veřejnosti zpřístupněn pramen Jesenické kyselky, který je také stáčen k prodeji. Ve městě Klimkovice pak minerální voda, jodobromová solanka, která je využívána v rámci terapie

v lázeňském zařízení Sanatoria Klimkovice. Jedním z hlavních krajinnotvorných činitelů v regionu jsou vodní toky, které byly v minulosti narovnávané nebo zkanalizovány. V posledních letech dochází k revitalizacím vodních toků, avšak jejich rozsah je stále nedostatečný. Dále je v krajině stále nedostatek dalších malých vodních ploch, jako jsou tůňe, které by příznivě ovlivňovaly biodiverzitu, zadržovaly vodu v krajině a snižovaly dopad klimatickou změnu. K narušování koloběhu vody stále dochází také prostřednictvím meliorovaných ploch v krajině.

Obrázek 13: Situační mapa podílu vodních ploch v obcích MAS Regionu Poodří k 30.6.2020

Mapový podklad: ArcČR 500, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016, zpracování v ArcGIS 10.4

Zdroj dat: MAS Regionu Poodří, z.s.

Neméně důležitým prvkem je zeleň v zastavěném nebo zastavitelném území obcí (zastavěné plochy, nádvoří a ostatní plochy v regionu čítají výměru 6 566 ha). Plochy zeleně v intravilánu jsou nepostradatelné z hlediska propojení s okolní krajinou a také jsou

to prvky, které mají pozitivní vliv na biodiverzitu, zadržování vody, čistotu ovzduší sídel, lidské zdraví a atraktivitu obcí. Současný stav zeleně v obcích regionu je příznivější, než byl před lety, ovšem stále je vhodná další podpora revitalizací stávajících ploch zeleně a zakládání nových, s vhodnými rostlinami. Větší důraz by měl být také kladen na podporující činnosti (např. přeměna nepropustných povrchů na propustné, tvorba nových vodních ploch atd.) a prvky (např. mobiliář, ptačí budky, plazníky, broukoviště atd.), které by přispěly k posílení biologické diverzity a ekologické stability v lokalitách.

4.1.4.3 Kvalita ovzduší a vody

Kvalita ovzduší na území MAS Regionu Poodří je měřena v automatizované stanici ve Studénce, kterou v rámci celostátního monitoringu v ČR provozuje ČHMÚ. Na této stanici jsou měřeny imisní koncentrace pro SO₂ (oxid siřičitý), NO₂ (oxid dusičitý), CO (oxid uhelnatý), dále ozón (O₃) a koncentrace suspendovaných „prachových“ částic velikosti PM₁₀ a PM_{2,5}. Ke zvýšení koncentrace oxidů dochází především v zimním období, při inverzních stavech atmosféry a v případě proudění větrů ve směru ze severu na jih, kdy se zhoršuje kvalita ovzduší v regionu v důsledku imisí z průmyslové výroby na Ostravsku. Samotnou kvalitu ovzduší v regionu největší míře ovlivňuje průmyslná výroba, lokální topeniště a doprava. Činitel znečištění jako je průmyslová výroba, která má vliv na kvalitu ovzduší se nachází především za hranicí regionu. Jedná se o těžký a chemický průmysl ve městě Ostrava, těžbu uhlí na Karvinsku, nebo také dálkový přenos znečištění z Polska.

Druhým největším činitelem jsou lokální topeniště. I přes plynofikaci většiny obcí v území je nemalá část rodinných domů vytápěna spalováním tuhých paliv často kombinovaných se spalováním domácího směsného odpadu, elektřiny či biomasy. Kombinované vytápění je ve většině případů prováděno z důvodu úspory finančních prostředků. Zhoršená kvalita ovzduší je otázkou celého Moravskoslezského kraje, a proto jsou od roku 2012 v kraji vyhlášovány výzvy za účelem snížení emisí z lokálních topenišť, tzv. kotlíkové dotace. U tohoto činitele znečištění je vnímán i nadále potenciál ke zlepšení. Dalším krokem, který bude mít dopad na snížení znečištění z lokálních topenišť, je zákaz vybraných typů kotlů pro domácí vytápění po roce 2022 a přechod na obnovitelné zdroje.

Dalším zdrojem ovlivňujícím kvalitu ovzduší je doprava. Na území MAS jde především o zdroj znečištění ze silniční dopravy, konkrétně z dálnice D1 situované v severní části a dálnice D 48 v jižní části, která je v současnosti ve výstavbě. Dalšími zdroji jsou silnice I/57, zejména v obcích Vrchy, Kunín a Šenov u Nového Jičína a tahy přes města Odry, Fulnek, Bílovec, nebo v katastru obce Skotnice. V regionu se také nachází Letiště Leoše Janáčka Ostrava v Mošnově, které je třetím největším letišťem v ČR s pravidelným mezinárodním provozem. Letecká doprava a provoz letiště je výrazným činitelem znečištění ovzduší. Silniční, železniční (koridor Ostrava – Přerov) i letecká doprava na území je také zdrojem hlukového a světelného znečištění. V území MAS je plánována výstavba vysokorychlostní železnice Ostrava – Přerov, která by měla začít v roce 2025.

V souvislosti s legislativními požadavky (ukončení těžby uhlí a zákaz vybraných typů kotlů pro domácí topeniště po roce 2022) lze očekávat pozitivní dopad na kvalitu ovzduší v území MAS, kterou ale budou i nadále ovlivňovat činitelé jako jsou doprava a průmyslová výroba.

Kvalita vody v rámci území MAS je monitorována státním podnikem Povodí Odry v povrchových vodách v tocích Bílovka, Jičínka, Lubina a Odra. Hodnocena je zejména jakost vody, ekologický a chemický stav. Jakost vody v tocích v regionu se v posledních letech výrazně zlepšila, stav Jičínky na dolním toku je však stále hodnocen třídou V. – znečištěná voda. Hlavními činiteli znečištění povrchových i podzemních vod ve venkovském prostoru jsou vypouštění komunálních odpadních vod do vodních toků a splachy postřiků a hnojiv z polí. Na území MAS se stále nachází obce, které nemají vybudovanu místní kanalizaci s ČOV. Zejména pro obce pod 2 000 obyvatel by takováto akce byla velice finančně náročná, v některých lokalitách by v důsledku hornatosti nebo malé hustoty sídel bylo zbudování kanalizační sítě navíc i technicky náročné. V těchto případech by se osvědčila koncepce decentralizovaného čištění odpadních vod. Aby bylo čištění odpadních vod co nejúčinnější, je potřeba pravidelná údržba kanalizace a modernizace technologií ČOV. Jakost vody je také ovlivněna plošným znečištěním.

4.1.4.4 Nakládání s odpady a energetika

Nakládání s odpady je jedním z velkých témat současnosti, a to nejen ve spojení s ukončením skládkování v roce 2030, ale hlavně s principem udržitelného rozvoje. Produkce komunálního odpadu má i přes velký podíl vyřídění rostoucí tendenci a více než polovina končí na skládkách. V obcích na území MAS Regionu Poodří zabezpečují ve většině případů svoz domovního komunálního odpadu soukromé společnosti. Dále jsou obce zapojeny do systému „EKO-KOM“ zaměřeného na třídění odpadu, který provozuje autorizovaná obalová společnost EKO-KOM. Tato nezisková akciová společnost zajišťuje třídění, recyklaci a využití obalového odpadu jako druhotné suroviny nebo případně jako zdroje energie.

V rámci udržitelného rozvoje se jako možnosti nakládání s komunálním odpadem jeví přímé energetické využití a mechanicko-biologická úprava. Pro realizaci těchto dvou způsobů je však nutná podpora výstavby a provozu odborných zařízení. Nejčastějšími příčinami nízkého využití komunálního odpadu jsou ekonomické důvody (nízký skládkovací poplatek) a dále také přístup veřejnosti. V odpadovém hospodářství se promítá snaha o přechod k oběhovému hospodářství, jehož cílem je uzavřít tok materiálů v dlouhotrvajících cyklech. Důraz je kladen na princip prevence vzniku odpadů, opětovné využívání materiálů, recyklaci a přeměnu na energii. Základem je snížení produkce komunálního odpadu a zvýšení podílu tříděného odpadu.

Hlavními zdroji pro výrobu elektrické energie jsou stále černé uhlí a plyny. Z obnovitelných zdrojů dominuje biomasa. V regionu je také provozováno 6 zemědělských bioplynových stanic (2 Velké Albrechtice, Bílov, Pustějov, Suchdol nad Odrou a Jeseník nad Odrou) s celkovým instalovaným elektrickým výkonem 6 706 kW a jedna bioplynová stanice v rámci provozu ČOV Nový Jičín umístěná v obci Šenov u Nového Jičina s výkonem 81 kW. Dále se na území nachází 2 větrné elektrárny ve Veselí u Oder o celkovém instalovaném výkonu 4 MW, 6 malých vodních elektráren na řece Odře s celkovým výkonem 385 kW (Mankovice, Jeseník nad Odrou, Bernartice nad Odrou, 2 Bartošovice a Studénka) a malé fotovoltaické elektrárny.

V posledních letech se spotřeba elektrické energie zvyšuje nejen v průmyslové výrobě, ale i v domácnostech. S ohledem na životní prostředí, neudržitelnost stávajících

zdrojů pro výrobu energie a opatření EU se dostávají do popředí možnosti výroby elektrické energie z obnovitelných a dalších netradičních zdrojů. Na úrovni obcí lze hovořit také o možnosti výroby energie z obnovitelných zdrojů v rámci komunitní energetiky. Je žádoucí rozvíjet podporu obnovitelných zdrojů energie a jejich další rozvoj.

4.1.4.5 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

V území MAS působí několik organizací, které se věnují environmentálnímu vzdělávání, a to v podobě návštěvnického centra, prostřednictvím spolkové činnosti nebo pořádáním akcí pro veřejnost. Avšak úroveň environmentálního povědomí občanů regionu není stále dostatečná, často se liší podle lokalit, věku a sociálních skupin. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) regionu je stále žádoucí, a to nejen v jeho tradičním přístupu, ale také v návaznosti na nové koncepce přístupu k péči o krajinu, nakládání s odpady, energetikou atd. Běžný občan nemá dostatečný přístup k některým novinkám a inovacím z oblasti ochrany životního prostředí, a proto je nutné přivést tyto informace v rámci EVVO na komunální úroveň.

Několik let se osvědčuje praktikovat EVVO již od mateřských škol, kdy si děti a mládež zvyšují environmentální gramotnost např. prostřednictvím různých projektových dnů. V regionu významně chybí návaznost na EVVO občanů v produktivním a postproduktivním věku. Zde je nutné posílit povědomí občanů prostřednictvím moderně koncipovaných výchovných a osvětových programů s využitím informačně komunikačních technologií a nástrojů s interaktivními prvky. Velmi efektivním prostředkem EVVO je i interpretaci kulturního a přírodního dědictví regionu, které lze prezentovat např. v návštěvnických a komunitních centrech a zahradách, formou naučných stezek apod.

4.2 Anketní šetření v území působnosti MAS Regionu Poodří

Za účelem zjištění oblastí rozvojových potřeb a potenciálu území regionu s využitím přístupu „zdola nahoru“ (z ang. „bottom-up process“) byla zvolena metoda anketního šetření v území působnosti MAS. Anketní šetření probíhalo od 1. června 2020 do 31. srpna

2020. Bylo prováděno zcela anonymně a ankety se mohl zúčastnit občan starší 15 let trvalým pobytem v území působnosti MAS Regionu Poodří, nebo osoba podnikající se sídlem v území působnosti MAS Regionu Poodří.

Na jednáních valných hromad dobrovolných svazků obcí byli zástupci členských obcí seznámeni s probíhajícím anketním šetřením, jejím účelem a s pokyny k navracení vyplněných formulářů. Také jim byl poskytnut arch čistých formulářů, aby byl distribuován v jejich obcích.

Anketa mohla být vyplněna v papírové podobě a následovně odevzdána na obecních/městských úřadech obcí MAS. Nebo také elektronicky prostřednictvím odkazu umístěném na webových stránkách MAS. Pro elektronické vyplnění ankety byla zvolena platforma Google Formuláře, která umožňuje okamžité průběžné vyhodnocení. K propagaci anketního šetření byly využity webové stránky MAS Regionu Poodří, sociální síť Facebook – profil MAS Regionu Poodří a Regionální značka Moravské Kravařsko, a jak bylo uvedeno výše, s anketním šetřením byli seznámeni všichni zástupci členských obcí MAS.

Obsah a forma ankety byla uzpůsobena tak, aby její vyplnění zabralo respondentovi co nejméně času, ale zároveň měl i dostatečný prostor pro vlastní vyjádření. Zvolena byla dotazovací technika formou polootevřených otázek z důvodu možnosti vyjádření vlastního názoru respondenta na danou oblast rozvoje. Celkem tvořilo anketu 12 otázek.

4.2.1 Vyhodnocení anketního šetření

Před samotným vyhodnocením anketního šetření byly v obcích sesbírány vyplněné anketní formuláře v papírové podobě a následně vloženy do elektronické platformy Google formuláře, aby se sjednotil a zjednodušil systém vyhodnocení.

Anketa byla vyplněna celkem 254 občany z území působnosti MAS Regionu Poodří. Respondenti pocházeli ze všech 39 členských obcí MAS.

1) Vyberte obec z území působnosti MAS Regionu Poodří, ve které máte bydliště, nebo sídlo společnosti.

Jednalo se pouze o kontrolní otázku pro určení územní příslušnosti k působnosti MAS Regionu Poodří. Největší návratnost vyplněných formulářů se byla z obce Slatina,

celkově bylo z této obce přijato 40 vyplněných anket, což tvořilo 15,7 % celkové návratnosti. Druhé místo s největším počtem navrácených formulářů obsadila obec Libhošť s 35 anketami (13,8 %) a třetí bylo město Odry s 32 formuláři (12,6 %).

2) *Jak vnímáte stávající dopravní infrastrukturu (včetně cyklodopravy) na území obce?*

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	53,5 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	25,6 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	13,8 %
Vlastní odpověď.	7,1 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Respondenti se ve svých odpovědích nejčastěji shodovali na nevyhovujícím současném stavu komunikací, nadměrné dopravě v obcích (především nákladní kamionová doprava) a z toho vyplývající obavou o udržení bezpečnosti v obcích (chybějící chodníková tělesa u hlavních komunikací). Mnoho odpovědí bylo také přijato na téma cyklodopravy. Chybí napojení na současné cyklostezky, chybí propojení sousedních obcí. Cyklostezky by také měly být budovány jako víceúčelové stezky.

3) *Je stávající stav infrastruktury ke vzdělávání v obci dostačující?*

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	61 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	27,2 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	9,1 %
Vlastní odpověď.	2,7 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Respondenti vyjádřili obavu nejen s nynějším stavem infrastruktury vzdělávání v regionu, ale také s kvalitou vzdělávání dětí a mládeže. Dalším nejčastějším tématem odpovědí byla nedostatečná kapacita školských zařízení, zejména v mateřských školách.

4) Jak vnímáte občanskou vybavenost obce (protipožární ochrana, vybavenost veřejných prostranství, spolková činnost, komunitní život, rozvoj cestovního ruchu a další)?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	62,2 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	20,5 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	13,8 %
Vlastní odpověď.	3,5 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Respondenti vnímají pozitivně spolkovou činnost v obcích, méně pak vybavenost veřejných prostranství a péči o veřejnou zeleň. Nejzásadnější potřebu spatřují v rozvoji cestovního ruchu a zatraktivnění regionu pro turisty. Další potřeby spočívají v podpoře protipožární ochrany, podpoře občanské vybavenosti a ve zlepšení stavu veřejných prostranství v obcích, které by vedly k zatraktivnění regionu pro mladé občany zakládající rodiny.

5) Jak vnímáte stávající stav poskytování sociálních služeb v obci (včetně posílení sociální práce, podpory vzájemné pomoci, podpory domácí péče o seniory)?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	53,5 %

Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	20,5 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	18,5 %
Vlastní odpověď.	7,5 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Z vlastních odpovědí respondentů vyplývá, že i přes rozšiřující se nabídku sociálních služeb v regionu stále není pokryta poptávka. Zejména je nedostatek sociálních terénních pracovníků, v některých oblastech zcela chybí sociální zařízení (domovy pro seniory, denní stacionáře apod.), nebo mají nízkou kapacitu. Větší podpora je žádána v oblasti péče o seniory (včetně paliativní péče). Co se týče sociální problematiky, v mnoha obcích je také negativně vnímána neexistence startovacích bytů pro mladé rodiny a sociálních bytů.

6) *Jak vnímáte stávající opatření k zadržování vody v katastru obce (intravilán, extravilán)?*

Vyhodnocení otázky	
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	48 %
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	33,5 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	12,2 %
Vlastní odpověď.	6,3 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Z reakcí respondentů lze odhadovat zvyšující se povědomí o environmentální problematice. Jako hlavní aktéři v území, kteří ovlivňují fungování krajiny, jsou vnímáni zemědělci, lesníci a místní samosprávy. Dle odpovědí je požadováno zlepšení retenční funkce krajiny, zvýšení podpory v oblasti protierozních a protipovodňových opatření a další environmentální osvěta v regionu. Také je žádána celková ochrana krajinného rázu.

7) Jak vidíte stávající nakládání s odpady nebo energetickým hospodařením v obci?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	57,9 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	23,6 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	15 %
Vlastní odpověď.	3,5 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Nejčastější vlastní odpovědi respondentů byla nutnost zlepšení nakládání s komunálním odpadem a zřízení vlastních sběrných dvorů v obci. Dále také možnost dalšího využití odpadních vod z domácností. Z oblasti obnovitelných zdrojů byla přijata také odpověď týkající se možnosti využití fotovoltaických technologií na střechách obecních budov. Je také vnímána potřeba další osvěty vedoucí ke změně v nakládání s odpady a k rozvoji obnovitelných zdrojů energie v obcích.

8) Je podpora tvorby pracovních míst na území obce dostačující?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	51,6 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	22,8 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	20,5 %
Vlastní odpověď.	5,1 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

V oblasti tvorby nových pracovních míst v regionu se respondenti ve vlastních odpovědích shodli na nutnosti vytvoření pracovních příležitostí pro občany s vyšším vzděláním, kteří často odcházejí za zaměstnáním z venkovských oblastí.

9) Jak vnímáte rozvoj (modernizace, digitalizace a automatizace) v malých a středních podnicích na území obce?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	46,1 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	22 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	20,1 %
Vlastní odpověď.	11,8 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Dle odpovědí respondentů by další modernizace, digitalizace nebo automatizace v malých a středních podnicích vedly k jejich rozvoji a přispěly k lepší konkurenceschopnosti na trhu. Další potřebou je také podpora zakládání malých podniků v regionu.

10) Jak vnímáte nynější úroveň zemědělských podniků a možnosti jejich hospodaření v obci?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	42,5 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	28 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	20,5 %
Vlastní odpověď.	9 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Nynější úroveň zemědělských podniků, zejména větších, vidí respondenti jako dostatečnou, avšak jako velký problém vnímají hospodaření na zemědělských plochách, které nevede k udržitelnému stavu. Intenzivní zemědělství (velké půdní bloky s monokulturami pěstovaných plodin, nadměrné používání umělých hnojiv a chemických

postřiků a další) nevede dle názorů občanů v regionu k trvale udržitelnému rozvoji. Zemědělské podniky a soukromě hospodařící rolníci nejsou dostatečně motivováni ke změně hospodaření. Respondenti také vnímají nedostatečný podíl živočišné výroby, která může být příčinou nesoběstačnosti regionu v potravinové oblasti. Jako další problém v území je vnímán zábor orné půdy za účelem výstavby průmyslových zón.

11) Je stávající podpora regionální produkce a lokální ekonomiky na území obce dostačující?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	47,6 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	32,7 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	14,2 %
Vlastní odpověď.	5,5 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

Respondenti se ve svých odpovědích shodují na podpoře regionální produkce a celkové podpoře lokální ekonomiky. Také jsou z jejich strany poptávány místní produkty, bohužel však nemají dostatečnou povědomost, kde takové produkty nakoupit. Potenciál je viděn v další podpoře producentů do výroby i marketingu a pořádání farmářských trhů v území regionu.

12) Jak vidíte současný stav a možnosti hospodaření v lesních porostech v katastru obce?

Vyhodnocení otázky	
Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.	46,5 %
Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.	24 %
Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.	18 %
Vlastní odpověď.	11,5 %

Relevantní vlastní odpovědi respondentů:

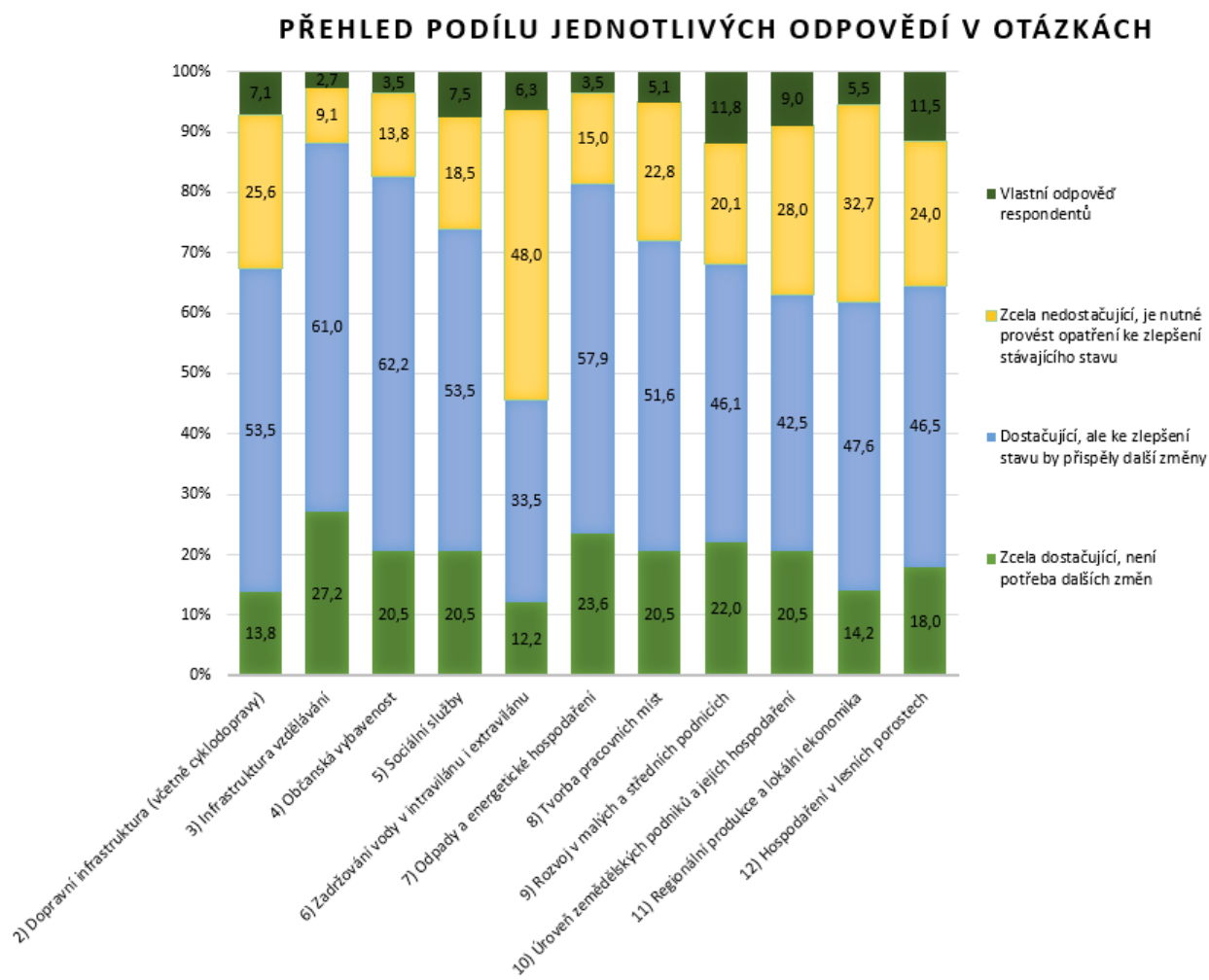
Nejzásadnějším problémem v lesních porostech je podle respondentů špatně volená druhová skladba dřevin. Smrkové monokultury nejsou na většině území regionu původní a jsou vysoce náchylné k přemnožení kůrovce. Řešení je viděno ve vysazování nových lesních porostů s bohatou druhovou skladbou dřevin (původní a stanovištně vhodné dřeviny).

Potenciál v rozvojových aktivitách vnímají respondenti také v navázání nebo v rozvoji další spolupráce na úrovni národní i mezinárodní za účelem získání nových poznatků a příkladů dobré praxe.

Ostatní relevantní odpovědi respondentů z části ankety, ve které byl prostor pro vlastní názor, byly zařazeny pod jednotlivé anketní otázky dle jejich oblastí zájmů.

Graf 2 zobrazuje celkový přehled odpovědí s procentuálním vyjádřením ve všech anketních otázkách.

Graf 2: Anketní šetření – celkový přehled podílů jednotlivých odpovědí v otázkách

Zdroj dat: vlastní zpracování

Z celkových jedenácti anketních otázek respondenti odpověděli v převážné míře, že stávající stav je nyní sice dostačující, ale ke zlepšení, respektive dalšímu rozvoji, by přispěly další změny. Otázka, jak občané vnímají stávající opatření k zadržování vody v katastru obce (intravilán, extravilán), byla jako jediná vyhodnocena zcela negativně. A to tak že stávající stav zadržování vody v krajině je zcela nedostačující, a že je nutné provést opatření ke zlepšení současného stavu.

4.3 SWOT analýza

SWOT analýza je jedna ze základních metod strategické analýzy. Jedná se o specifický nástroj k hodnocení stavu území. Na území jsou identifikovány silné stránky (z ang. Strength), slabé stránky (z ang. Weakness) jako charakteristiky vnitřního prostředí (schopnosti regionu), příležitosti (z ang. Opportunity) a hrozby (z ang. Threat) jako charakteristiky vnějšího prostředí, které mají vliv na socioekonomický rozvoj regionu.

Zpracovaná SWOT analýza je v přímé návaznosti na socio-ekonomickou analýzu území působnosti MAS. Na jejím zpracování se podíleli členové pracovních skupin focus group (místní aktéři působící v regionu v různých zájmových oblastech) formou skupinového interview a distanční formou (emailové komunikace). Také byly projednány a ověřeny výstupy z anketního šetření provedeného v území působnosti MAS Regionu Poodří. Celková SWOT analýza je zaznamenána do tabulky 12.

Tabulka 12: Celková SWOT analýza území působnosti MAS Regionu Poodří

Silné stránky	Slabé stránky
Obyvatelstvo a region	
<ul style="list-style-type: none"> • Zachovalý venkovský charakter regionu • Návaznost na silné tradice a historii území • Kulturní a přírodní dědictví • Atraktivita území pro bydlení • Dlouholeté působení MAS v regionu a její zkušenosti • Existence tří svazků obcí (Region Poodří, Mikroregion Odersko, Sdružení obcí Bílovecka) • Existence regionální značky MK regionální produkt	<ul style="list-style-type: none"> • Stárnutí obyvatelstva • Existence méně rozvinutých oblastí • Chybějící komunikace mezi subjekty v regionu a snaha o spolupráci na rozvoji regionu

Ekonomické činnosti

• Strategická poloha regionu pro podnikání • Velká nabídka průmyslových zón • Kvalitní infrastruktura • Dobré přírodní podmínky pro zemědělskou činnost • Vhodné podmínky v oblasti chovu ryb a rybolovu • Existence lázní na území • Existence regionální značky MK regionální produkt • Existence Destinačního managementu TO Poodří	• Nedostatečná podpora MSP v regionu • Neexistence MSP v některých odvětvích • Nedostatek řemeslníků • Intenzivní velkoplošné obhospodařování zemědělských ploch s nedostatkem krajinných prvků • Nedostatečná podpora živočišné výroby • Nedostatečná podpora zpracování zemědělské produkce drobných zemědělců a následný prodej ze dvora, a to včetně rybářství • Nedostatečná nabídka pracovních míst pro odborníky • Nezaměstnanost některých skupin obyvatel • Nízká podpora rodin s dětmi

Infrastruktura

• Dobrá dopravní dostupnost na území MAS • Hustá silniční a železniční síť, existence mezinárodního letiště • Existence komunitního života a spolkové činnosti	• Špatný stav silničních komunikací (včetně mostů a propustků) • Udržitelnost bezpečnosti na komunikacích • Přetíženost nákladní kamionovou dopravou v obcích • Chybějící síť cyklostezek a víceúčelových stezek • Stav lesnické a zemědělské infrastruktury • Chybějící technická infrastruktura v některých obcích MAS • Nedostatečná kapacita v MŠ, chybějící zařízení pro děti ve věku 0-3 roky • Nedostatečné pokrytí internetem • Nedostatečná kapacita sociálních služeb (včetně seniorů) ve všech typech jejich poskytování • Zavírání ordinací praktických a zubních lékařů v obcích • Zavírání poboček pošty v obcích

	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná nabídka služeb v obcích • Stav veřejných prostranství
Životní prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> • Existence EVL a CHKO Poodří, Přírodního parku Oderské vrchy, geoparku Podbeskydí • Přírodně meandrující tok řeky Odry a navazující přírodní lužní biotopy krajiny Poodří • Existence subjektů zaměřujících se na obnovu přírody a krajiny • Přírodní zdroje pramenitých a minerálních vod • Různorodý krajinný ráz 	<ul style="list-style-type: none"> • Nefunkční ÚSES v regionu • Vysoká fragmentace krajiny (chybějící nebo nefunkční ekodukty) • Stav zeleně v intravilánech obcí • Lokální znečištění ovzduší a vodních toků • Snížená retenční schopnost krajiny • Snížená biodiverzita v krajině • Nadměrná eutrofizace vodních i terestrických biotopů • Slabá péče o vodní plochy ve volné krajině i v intravilánech • Existence uměle upravovaných koryt vodních toků s nepřírodným charakterem • Nevhodná druhová skladba dřevin v lesních porostech a ně navazující hrozby (např. kůrovcové kalamity) • Existence negativních činitelů (expanze jmelí, houbových chorob, neofytů, nadměrný stav zvěře a další) ohrožující současná společenstva • Nedostatečný podíl energie z obnovitelných zdrojů
Příležitosti	Hrozby
Obyvatelstvo a region	
<ul style="list-style-type: none"> • Potenciál lidské práce, řemeslné tradice • Rozvoj památek místního významu • Rozvoj komunitního a spolkového života • Rozvoj celoživotního vzdělávání • Rozvoj svazků obcí • Rozvoj spolupráce subjektů v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká podpora místního rozvoje ve venkovských regionech • Nezájem mladé generace o obnovu kulturního dědictví vč. památek místního významu • Složitá legislativa a administrace ve veřejné správě pro občany • Migrace venkovského obyvatelstva do měst

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj spolupráce mimo region (národní i mezinárodní) • Atraktivita prostředí pro mladé rodiny • Blízkost krajského města • Vzdělávání a osvěta občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • Prohlubování stárnutí obyvatelstva
<i>Ekonomické činnosti</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj modernizace a digitalizace v podnicích (včetně rozvoje inovativních řešení) • Diverzifikace podniků (včetně zemědělských) • Rozvoj regionální produkce • Podpora rozvoje malých zemědělských farem • Podpora rozvoje zemědělské prvovýroby • Podpora zpracování zemědělské produkce včetně ovoce a zeleniny (včetně propagace a marketingu místních produktů, prodeje ze dvora a na farmářských trzích) • Rozvoj rybářství a následné zpracování rybích produktů • Podpora podniků hospodařících v lesích a dřevozpracujících podniků • Rozvoj udržitelné turistiky a cestovního ruchu • Rozvoj cestovního ruchu (včetně propagace méně známých památek) • Vznik nových pracovních příležitostí v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Další legislativní, administrativní a daňová zátěž pro MSP • Složitá legislativa v ochraně zemědělského půdního fondu • Zhoršující se a neudržitelný stav brownfieldů • Nedostatečná podpora ve vzdělání řemeslných oborů • Nedostatek prostředků k financování oprav památek • Zánik památek
<i>Infrastruktura</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Potenciál v poloze regionu • Potenciál území z hlediska zajištění dopravní infrastrukturou • Rozvoj cyklotras, cyklostezek a víceúčelových stezek • Další rozvoj technické infrastruktury • Rozvoj informačních a komunikačních technologií (včetně rozvoje vysokorychlostního internetu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršující se stav kvality komunikací • Rušení spojů veřejné dopravy (místních autobusových a železničních spojů) • Rušení školských zařízení v menších obcích • Rušení zdravotních a sociálních zařízení v obcích

<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace a zkvalitnění občanské vybavenosti v obcích • Potenciál v rozvoji sportovních areálů a prostor • Rozvoj sociálních služeb • Rozvoj v infrastruktuře vzdělávání • Rozvoj v protipožární ochraně na území obcí 	
Životní prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojení veřejnosti a místních aktérů do obnovy krajiny • Potenciál pro krajinná opatření (včetně protierozních a protipovodňových) • Využití potenciálu KPÚ pro obnovu krajinných struktur • Potenciál pro rozvoj obnovitelných zdrojů (včetně komunitní energetiky) • Rozvoj ve zpracování odpadů a potenciál pro cirkulární energetiku • Další EVVO a VUR v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Plánovaná výstavba kanálu D-O-L • Zábor zemědělské půdy na úkor průmyslových zón • Extrémní výkyvy počasí spojené s klimatickou změnou (přírodní katastrofy) • Zhoršování kvality ovzduší • Nekvalitní projektování a realizace KPÚ • Trvale neudržitelný způsob hospodaření v krajině ve vztahu ke zdrojům (např. půda, voda) • Půdní eroze a zhoršování kvality půd • Nedostatečná adaptace na změnu klimatu • Další fragmentace krajiny • Navyšování nepropustných ploch

Zdroj dat: vlastní zpracování

Výstupy SWOT analýzy území působnosti MAS Regionu Poodří spolu s výstupy anketního šetření provedeného v regionu jsou základními podklady pro zpracování výsledné analýzy rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří

Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří byla zpracována na základě podkladů a výstupů SWOT analýzy, jednání pracovních skupin focus group a anketního šetření. Identifikace aktuálních rozvojových potřeb území působnosti MAS proběhla se zohledněním zásad trvale udržitelného rozvoje, rozvojového potenciálu a absorpční schopností území. Identifikované rozvojové potřeby tvoří základ pro nastavení strategického rámce integrované Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Regionu Poodří pro programové období 2021–2027.

Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří je uvedena v podobě tabulky 13 dle předepsané šablony koncepční části SLLD pro období 2021-2027 vydané Národní orgánem pro koordinaci – MMR. V tabulce je vedle předepsaného popisu daných potřeb pro rozvoj území také uvedena její návaznosti na SWOT analýzu. Rozvojové potřeby budou dále navazovat na jednotlivé specifické cíle, respektive jejich opatření, strategického rámce SCLLD MAS Regionu Poodří.

Tabulka 13: Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří

Návaznost na SWOT analýzu	Rozvojová potřeba	Popis potřeby pro rozvoj území
Obyvatelstvo a region	<p>Rozvoj komunitního a spolkového života</p>	<p><i>Na území působí řada spolků, které se zaměřují na různé zájmové oblasti (např., různé sportovní kluby, SDH, zahrádkáři, ochránci přírody, rybáři, myslivci, dobrovolníci, kulturní, folklorní spolky a další). Jejich činnost je v rámci regionu důležitá a přispívá k rozvoji společnosti a soudržnosti komunity. Podpora by měla být směřována nejen do vzniku a obnovy jejich zařízení (např. komunitní centra, knihovny, venkovní areály aj.), ale i na provoz a vybavení těchto zařízení. Naplňováním potřeby bude docházet k rozvoji regionu a zvýšení potenciálu regionu také v oblasti větší informovanosti obyvatel.</i></p>
	<p>Rozvoj zájmového, neformálního a celoživotního vzdělávání</p>	<p><i>Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení (vzdělávání), které zahrnuje každé studium během života. Je považováno za kontinuální proces získávání a rozvoje vědomostí, intelektových schopností a praktických dovedností, a to i nad rámec počátečního vzdělávání. Podpora do oblasti dalšího vzdělávání občanů přináší zlepšení vzdělanosti obyvatel a také potenciál k jejich lepšímu uplatnění na trhu práce.</i></p>

	<p>Podpora kulturních památek, muzeí a knihoven</p>	<p><i>Součástí kulturního a společenského života v regionu jsou i památky – zámky, kostely, kaple, boží muka a další od místního až po národního i mezinárodního významu. Dále muzea a knihovny (obecní, městské, profesionální), jež jsou považovány za nositele historie, tradic, zvyků a vzdělání. Z toho také vyplývá potřeba investic do jejich obnovy, udržení a dalšího rozvoje. Naplněním této potřeby bude podpořen také turismus a cestovní ruch v území.</i></p>
	<p>Podpora místních samospráv a svazků obcí</p>	<p><i>Území působnosti MAS se rozprostírá na území 39 obcí, z nichž jsou některé členy tří dobrovolných svazků obcí (Region Poodří, Mikroregion Odersko a sdružení obcí Bílovecka), které se na území sdružují za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů při rozvoji území. Pro zlepšení jejich činnosti a úsilí vyvstává potřeba podpory tvorby strategických dokumentů, zpracování územních plánů, krizových plánů, komplexních pozemkových úprav a dalších, a to formou přímých (finanční podpora) a nepřímých investic (školení, semináře, workshopy atd.).</i></p>
	<p>Podpora spolupráce a partnerství</p>	<p><i>Podpora spolupráce a partnerství je vnímána jako potřebná z důvodu zkvalitnění spolupráce a komunikace mezi jednotlivými aktéry v regionu v rámci síťování subjektů. Také je identifikována potřeba navázání nebo další spolupráce na úrovni místní, národní i mezinárodní za účelem získání nových poznatků, příkladů dobré praxe, propagace a prezentace MAS a regionu.</i></p>

Ekonomické činnosti	Podpora malých a středních podniků	<p><i>Na území se nachází množství malých a středních podniků se širokým zaměřením a oblastmi zájmů. Právě tyto podniky jsou stabilními zaměstnavateli obyvatel a jsou obecně méně náchylnější k výkyvům v ekonomice než velké společnosti. K naplnění potřeby přispěje podpora do diverzifikace stávajících a zakládání nových podniků, které budou konkurenceschopné a dlouhodobě udržitelné. Investice by měla také směřovat do rozšíření regionální produkce a pracovních příležitostí (podpory zaměstnanosti) v území.</i></p>
	Rozvoj modernizace, automatizace a digitalizace v MSP	<p><i>Malé a střední podniky se ve venkovském prostoru často potýkají se starším technickým vybavením i překonanými technologiemi ve výrobním procesu, a tím se stávají méně konkurenceschopné. Proto vyvstává potřeba rozvoje, jejich modernizace, automatizace a digitalizace včetně inovativních prvků, dále zde spadá také potřeba snižování energetické náročnosti v provozu, tj. úsporná energetická opatření (včetně např. pořízení užitkových vozidel na alternativní pohon). Naplňování potřeby by mělo vést k rozvoji MSP, zvýšení konkurenceschopnosti, urychlení a zkvalitnění výroby, podpoření místní zaměstnavatelů, a zkvalitnění pracovních podmínek zaměstnanců.</i></p>
	Rozvoj zemědělské činnosti	<p><i>Na území jsou značným poměrem zastoupeni soukromě hospodařící rolníci a zemědělské podniky, kteří tvoří primární sektor ve venkovském prostoru. Potřeba rozvoje subjektů zemědělsky činných je vnímána jako velmi důležitá a měla by být zaměřena na rozvoj a diverzifikaci stávajících subjektů, podporu nově vznikajících, dále také na zpracování produktů a jejich uvádění</i></p>

		<p>na trh, zemědělskou infrastrukturu a další. Investice by také měly směřovat ke zvyšování konkurenceschopnosti, do rozšíření regionální produkce s ohledem na trvale udržitelný rozvoj a rozšíření pracovních příležitostí (podpory zaměstnanosti) v území.</p>
	<p>Podpora hospodaření v lesích</p>	<p>Potřeba podpory hospodaření v lesích vyplývá z existence lesních porostů a dřevozpracujících podniků na území regionu. Podpora je žádoucí do oblasti zakládání a obnovy lesních porostů, lesnické infrastruktury, neproduktivních i produktivních investic, rozvoje stezek v lesích, rozvoje a diverzifikace dřevozpracujících podniků a dalších. Investice by měla také směřovat do rozšíření regionální produkce s ohledem na trvale udržitelný rozvoj a do vzniku pracovních příležitostí (podpory zaměstnanosti) v území.</p>
	<p>Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu a turistiky</p>	<p>Jako infrastruktura cestovního ruchu je brán celý souhrn předpokladů pro uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu a turistů v regionu. Potřeba zahrnuje rozvoj činností destinačního managementu turistické oblasti Poodří (Moravské Kravaňsko), turistických informačních center, rozvoj ve venkovské, tematické turistice, agroturistice a cykloturistice, budování a další rozvoj stezek a značení a další. Investice by měly být zaměřeny na tvorbu rozvojových plánů včetně jejich implementace, propagaci a prezentaci území regionu a jeho aktérů, ale také činností ke zatraktivnění území, využití jeho potenciálu v cestovním ruchu a turismu za účelem podpoření lokální ekonomiky a propagace regionu.</p>

	<p>Podpora do tvorby nových pracovních příležitostí</p>	<p><i>Potřeba do oblasti tvorby nových pracovních příležitostí v území vyplývá z obecné podpory zaměstnanosti a zaměstnatelnosti na území. Potřeba je zaměřena na vznik nových pracovních míst, ale také na podpůrné programy pro zaměstnanost, zvýšení kvalifikace a rekvalifikace občanů regionu. V této oblasti může být uplatňována spolupráce s ÚP a podnikatelskými subjekty. Rozšíření nabídky pracovních příležitostí může zpomalit migrační tendence obyvatelstva z venkovského prostoru.</i></p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Infrastruktura</p>	<p>Zajištění bezpečné a udržitelné dopravy</p>	<p><i>Na území se nachází hustá silniční síť všech kategorií (od místních komunikací po dálnice). K hlavním problémům patří stav vozovky především u silnic nižších tříd, dále chybějící chodníková tělesa a bezpečnostní prvky, chybějící parkovací místa v obcích, také nadměrná zátěž nákladní kamionovou dopravou v obcích. To vede k potřebě zajištění bezpečné a udržitelné dopravy na území formou rekonstrukce silnic včetně mostů, výstavby chodníkových těles a bezpečnostních prvků (např. zpomalovací ostrůvky, zálivy pro autobusy veřejné dopravy, osvětlení atd.). Investice do této potřeby povede ke zvýšení bezpečnosti všech účastníků (včetně osob s pohybovým omezením) na komunikacích, zlepšení prostupnosti území regionu a bude mít vliv na další ekonomické aktivity realizované v území.</i></p>
	<p>Rozvoj infrastruktury pro cyklo-dopravu</p>	<p><i>V regionu se nachází řada cyklotras, avšak ve stavu neodpovídajícím standardům. Chybí síť cyklostezek, které by propojovaly obce mezi sebou. Je vnímána potřeba dalšího rozvoje infrastruktury pro cyklo-dopravu, a to jak mezi obcemi v rámci území působnosti MAS, tak do obcí okolních. Investice by měla být</i></p>

		<p><i>směřována do budování nových cyklostezek, oprav stávajících, zabezpečení jejich křížení s jinými módy dopravy, stání pro kola (např. u úřadů, autobusových zastávek i vlakových stanic, turistických míst). Jejich využití by mělo být zaměřeno na dojezdy do zaměstnání, škol, ale také k turistice. Neopomenutelné je jejich víceúčelové využití (cyklistika, inline bruslení, pěší turistika).</i></p>
	<p>Zlepšení stavu veřejných prostranství</p>	<p><i>Na území je vnímáno veřejné prostranství jako veřejný prostor, kde se mohou občané shromažďovat za různými účely, a proto je úzce propojen se sociálním a společenským životem v obcích. V současnosti se obyvatelé obcí navracejí k aktivitám konaným na veřejných prostranstvích, obnovují jejich staré zvyky, tradice a uskutečňují různé kulturní a společenské akce (např. stavění máje, slavnosti obcí, nebo také farmářské trhy apod.). Na veřejných prostranstvích se také nachází prostory pro odpočinek a sportování (např. dětská hřiště, workoutová hřiště a další) pro širokou veřejnost. Z tohoto důvodu vyplývá potřeba upravovat, obnovovat a rozvíjet veřejný prostor v obcích, například formou úprav komunikací, chodníků, zastávek veřejné dopravy, obnovy a výsadby veřejné zeleně, pořizováním mobiliáře, úpravami a budováním odpočinkových i sportovních prostor, informačních tabulí apod. Prostřednictvím shromažďování občanů ve veřejném prostoru dochází k rozvíjení společenského života a k posílení soudržnosti komunity.</i></p>
	<p>Zajištění rozvoje protipožární ochrany</p>	<p><i>Na území MAS se nachází několik systémově rozčleněných kategorií jednotek požární ochrany (tzv. JPO). Ve městě Bílovec je hasičská stanice kategorie JPO I, která spadá do Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje, dále se nachází</i></p>

		<p>ve čtyřech městech stanice s JPO II, v osmi obcích má základnu JPO III, ostatní obce (kromě tří) mají sbory dobrovolných hasičů s kategorií JPO V. Potřeba zajištění rozvoje v oblasti protipožární ochrany je žádoucí. Jednou z hlavních priorit území je také udržitelné celoplošné pokrytí jednotkami sboru dobrovolných hasičů (SDH) s kvalitní vybaveností a zázemím. Právě místní SDH jsou důležitými pomocníky profesionálních jednotek díky své místní znalosti území a obyvatel.</p>
	<p>Zajištění kvalitní technické infrastruktury</p>	<p>Stav technické infrastruktury (elektrické vedení, produktovody a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení) v území vyžaduje v některých úsecích v současnosti rekonstrukci či rozsáhlou údržbu. Potřeba zajištění kvalitní technické infrastruktury v regionu je prioritní. Za účelem zvýšení kvality života na venkově je nutná i snadná dostupnost k informačně komunikační infrastruktuře, tj. kvalitnímu pokrytí televizním, radiovým a mobilním signálem, včetně dostupnosti vysokorychlostního internetu. Aktivita spojené s realizací potřeby napomůžou ke zmírnění odlivu venkovského obyvatelstva, např. podpora zaměstnanosti (možnost práce z domova, podpora podniků), zatraktivnění regionu pro mladé občany a další.</p>
	<p>Zlepšení stavu infrastruktury vzdělávání</p>	<p>Infrastruktura vzdělávání je na území zastoupena mateřskými, základními a středními školami. Celkově lze považovat pokrytí školskými zařízeními v regionu za dostatečné (mateřská škola není v šesti obcích, základní škola v sedmi) Zejména mateřské školy se v regionu potýkají s dlouhodobým problémem nedostatečné kapacity zařízení. Nejen potřeba navýšení kapacity školských zařízení, ale i potřeba zajistit odpovídající kvalitu vzdělávání je žádoucí. Z tohoto důvodu jsou nutné investice</p>

		<p>do infrastruktury vzdělávání jako celku (např. stavební úpravy školských zařízení, zajištění klíčových kompetencí, konektivity, bezbariérovost, zajištění zázemí pro všechny děti bez omezení, zázemí vzdělávání pro pedagogické pracovníky a další).</p>
	<p>Zajištění udržitelné zdravotní péče</p>	<p>Venkovské území se dlouhodobě potýká s uzavíráním, nebo nedostatečnou kapacitou ordinací praktických lékařů pro dospělé, děti a dorost a zubních lékařů. Tito lékaři často odcházejí z důvodů atraktivnějších pracovních příležitostí do větší měst. Problém s dostupností základní zdravotní péče mají především seniři, nebo mladé rodiny s dětmi. V rámci poskytování základní zdravotní péče pro občany obcí jsou nutné investice (modernizace ordinací, rekonstrukce stávajících zdravotních zařízení apod.) vedoucí k zajištění udržitelnosti těchto ordinací a náležité kapacity.</p>
	<p>Zlepšení stavu infrastruktury sociálních služeb</p>	<p>Nabídka sociálních služeb v území je omezená kapacitou pracovníků a zařízení, byť se v území nachází početná a relativně rozmanitá škála cílových skupin (od seniorů, přes pečující osoby, osoby se zdravotním postižením, až po nízkopříjmové skupiny ohrožené sociálním vyloučením a chudobou). Potřeba je žádoucí v oblasti investic do infrastruktury pro poskytování sociálních služeb (vč. nákupu automobilů pro poskytování služeb v terénní formě), tak v oblasti financování jejich provozu. Podpora v této oblasti napomůže také snížit fluktuaci zejména obyvatel ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.</p>
	<p>Zajištění udržitelné a kvalitní občanské vybavenosti</p>	<p>Potřeba zajištění udržitelné a kvalitní občanské vybavenosti v obcích spadá pod základní prioritu. Do občanské vybavenosti obcí spadá poskytování poštovních služeb, prodejny smíšeného zboží, zařízení poskytující ubytovací</p>

		<p><i>a stravovací služby, zařízení a prostory pro kulturní a sportovní vyžití občanů, poskytování dalších služeb. Venkovské oblasti jsou obecně ohrožené migrací obyvatel do měst. Podpora v této oblasti může pomoci zmírnění migrace obyvatelstva a zvýšení atraktivity obcí.</i></p>
Životní prostředí	<p>Rozvoj komunitní energetiky</p>	<p><i>Potřeba rozvoje komunitní energetiky je spojena především s potenciálem, který nabízí území regionu. Region se nachází v „uhelném“ moravskoslezském kraji, který je dlouhodobě zatížen zhoršenou kvalitou ovzduší. Z tohoto důvodu je nutné rozvíjet obnovitelné zdroje energií (využití vodních a větrných zdrojů, fotovoltaického systému, biomasy aj.) v regionu za účelem trvale udržitelného rozvoje. Komunitní energetika také nabízí prohloubení spolupráce mezi obcí a občany a rozvoj lokální ekonomiky v území.</i></p>
	<p>Zlepšení stavu krajinných struktur</p>	<p><i>Potřebou zlepšení stavu volné krajiny je chápán komplex opatření, jako jsou adaptace a mitigace na změnu klimatu, zvýšení ekologické stability krajiny (včetně agrosystémů), zlepšení vodního režimu v krajině, zvýšení biodiverzity území, zlepšení retenčních vlastností krajiny, snížení dopadů fragmentace území, zlepšení stavu ÚSES, zlepšení stavu kvality půd, vod, ovzduší, snížení vlivů negativních činitelů (expanze jmelí, houbových chorob, neofytů a dalších) ohrožujících současná společenstva a další. Z pohledu trvale udržitelného rozvoje je v území spatřován velký potenciál pro tato krajinnotvorná opatření, a proto jsou žádoucí investice do této oblasti životního prostředí.</i></p>
	<p>Zlepšení stavu zeleně v intravilánu</p>	<p><i>Zeleň v intravilánu je nezbytnou součástí každé obce, protože plní několik velmi důležitých funkcí (např. zvýšení biodiverzity v sídlech, zlepšení retenční schopnosti přímo v území obce, propojuje sídlo s okolní krajinou,</i></p>

		<p><i>pozitivně ovlivňuje mikroklima, plní rekreační funkce, zlepšuje hygienické poměry aj.). Sídlní zelení by neměly být myšleny pouze dřeviny, bylinné patro či trávníky, jde o komplex vzájemně se doplňujících přírodě blízkých prvků a podporujících činností (například ošetření a výsadba dřevin, obnova travních a bylinných porostů s tůněmi). Sídlní zeleň by měla být chápána jako součást infastruktury obce, okterou je potřeba pečovat a zajistit tak její udržitelný stav. Tato potřeba je v území velice žádoucí.</i></p>
	<p>Rozvoj nakládání s odpady a cirkulární energetiky</p>	<p><i>Nakládání s odpady v území je ve většině omezeno nabídkou poskytovatelů služeb, některé obce provozují své sběrné dvory. Téma, jak nakládat správně s odpady, je v území velmi diskutováno (většina komunálního odpadu je stále skládkována). Cirkulární ekonomika (oběhové hospodářství) je koncept, který nabízí řešení nakládání s odpady, a proto je nutné zajistit její rozvoj. Podpora do této oblasti bude mít sociální, ekonomický i environmentální dopad na občany i území regionu.</i></p>
	<p>Zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO), vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR)</p>	<p><i>S ohledem na současný vývoj směřovaný k trvale udržitelnému rozvoji je nezbytné další zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, vzdělávání pro udržitelný rozvoj, včetně příkladů dobré praxe (např. semináře, školení, workshopy atd.) a další navazování spolupráce a partnerství.</i></p>

5.2 Diskuze

V současnosti se rozvoj území nemůže realizovat bez předem vytvořených strategických dokumentů, které definují oblasti s aktuálními problémy a potřebami daného území, stanovují cíle, kterých by se mělo dosáhnout v daném časovém období, a také ukazují směr k řešení potřeb a dalšímu rozvoji prostřednictvím opatření a jejich aktivit. Aby probíhal rozvoj území rovnovážně ve všech zájmových oblastech, je důležité vytvářet integrované strategie. K rozvoji území ve venkovském prostředí ČR je od předešlého programového období 2014-2020 využíván integrovaný nástroj komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), který je implementován do daného regionu prostřednictvím strategie CLLD.

Pro tuto diplomovou práci bylo vybráno téma tvorby Strategie CLLD MAS Regionu Poodří z důvodu, že se z časového hlediska nyní nacházíme na počátku nového programového období 2021-2027, ve kterém vyvstala povinnost vytvoření nových integrovaných strategií CLLD pro MAS v ČR. MAS Regionu Poodří byla vybrána z důvodu trvalého pobytu autorky práce v obci spadající do územní působnosti MAS a také jejího pracovního poměru v organizaci MAS Regionu Poodří.

MAS Regionu Poodří vznikla v roce 2004 jako občanské sdružení, a to především za účelem získání finančních prostředků na obnovu venkovského regionu. Již v roce svého vzniku se zapojila do programu Leader ČR 2004, poté také do Leader ČR 2006, a následně o Programu obnovy venkova MMR – LEADER. Prvopočáteční přístup k iniciativě LEADER byl brán v převážné míře exogenním přístupem rozvoje venkova. Avšak tato MAS byla inspirací pro vznik a rozvoj dalších MAS, a to převážně v Moravskoslezském kraji.

K větší aktivizaci místních aktérů přispělo až v programovém období 2007–2013, kdy MAS Regionu Poodří realizovala strategický plán Leader „Poodří plné příležitostí“. V tomto období narostla výrazně členská základna MAS, byly uskutečňovány kulturní akce pro širokou veřejnost, semináře a workshopy, z jejichž výstupů byly vydávány publikace. Tyto kroky přispěly ke zlepšení endogenního přístupu při rozvoji území regionu.

Největším rozkvět měla prozatím MAS Regionu Poodří až v posledním programovém období 2014-2020, kdy se zapojila do všech čtyř operačních programů, pro které bylo schváleno využití integrovaného nástroje CLLD. MAS vedle své hlavní činnosti, přerozdělování finančních podpor a dotací, prováděla animační činnosti, organizovala kulturní a vzdělávací akce a byla také v roli partnera v mnoha dalších akcích, které se uskutečňovaly v regionu. Tudíž docházelo k větší prezentaci a propagaci metody LEADER a nástroje CLLD. Zde je také vnímán posun od exogennímu k endogennímu přístupu.

Metoda komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) přispěla ke zvýšení participace místních aktérů (stakeholders). Již při tvorbě první integrované strategie CLLD pro programové období 2014-2020 byli využíváni stakeholders, a to při jednáních pracovních skupin (např. PS zemědělci, PS ženy), veřejných projednání a dotazníkovém šetření.

Obdobně tomu bylo i při zpracování praktické části této práce. V rámci zpracování analytické části Strategie CLLD MAS Regionu Poodří byl kladem velký důraz na zapojení místních aktérů (focus group, partneři MAS), ale celé široké veřejnosti prostřednictvím provedení anketního šetření. To vše ukazuje na dodržování principů spolupráce na úrovni platformy MAS, kdy nejsou viděni jako hlavní aktéři pro rozvoj území jen zástupci místních samospráv, ale velkou roli zde hraje především občan, který je brán jako významný partner.

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zpracovat na základě empirického výzkumu provedeného v území působnosti vybrané MAS analytickou část strategii CLLD. Výsledkem práce je vypracovaná analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území, a to v souladu s požadavky na podobu strategií CLLD 21+ vymezenými v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014–2020 vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, respektive v Metodickém stanovisku ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN tak, aby mohla být následně prakticky využita v koncepční části strategie CLLD, která bude předložena ke schválení na MMR do poloviny roku 2021. Téma práce, kterým byla tvorba nové integrované strategie CLLD pro MAS, bylo vybráno na základě povinnosti MAS zpracovat nové strategické dokumenty pro další programové období.

Teoretická část práce byla věnována základní východiskům, které definují základní souvislosti s integrovaným plánováním v rozvoji území a využívanými nástroji. Jelikož se práce zaměřuje na územní působnost místní akční skupiny, byla blíže specifikována metoda LEADER a v současné době využívaný integrovaný nástroj CLLD, jehož jsou MAS nositeli. V návaznosti na základní přístupy metody LEADER, zejména přístupu „zdola nahoru“, byla popsána participace stakeholders, její přínosy a role při tvorbě strategických dokumentů pro územní rozvoj.

Do praktické části práce vstupovala primární i sekundární data, která byla sbírána kombinací výzkumných technik. Jako hlavní zdroje dat a informací byly využity údaje ze Strategie CLLD MAS Regionu Poodří pro programové období 2014-2020, Evaluační zpráva z SCLLD MAS Regionu Poodří z roku 2019 a aktualizované údaje ČSÚ, který přímo pro MAS vytváří datové řady. Také bylo využito informací od veřejnosti, místních aktérů a stakeholderů. Cenné informace o území byly získány prostřednictvím veřejného anketního šetření, které probíhalo po dobu tří měsíců v roce 2020. Další informace a ověření výstupů z anketního šetření probíhalo v rámci skupinových interview a později prostřednictvím elektronické komunikace se členy pracovních skupin (sdružené pod jednu focus group), která probíhala od září 2020 do konce února 2021. Členové pracovních skupin byly vybráni z řad místních aktérů, z cílových skupin programů, žadatelů a příjemců dotací. Bylo utvořeno celkem pět skupin zájmových oblastí: venkov (skupina

složena ze zástupců veřejné správy, školských zařízení, neziskových organizací a dalších subjektů), konkurenceschopnost (zástupci z oblasti malého a středního podnikání), sociální (zástupci z ÚP, sociálních zařízení a organizací poskytujících sociální služby), zemědělství (zástupci školního podniku, soukromých podniků a soukromě hospodařící rolníci) a životní prostředí (zástupci státních organizací a organizací zaměřujících se na ochranu přírody).

V praktické části byla nejprve vypracována situační analýza socio-ekonomických charakteristik daného území v působnosti MAS. Socio-ekonomická analýza byla rozčleněna na základní oblasti: obyvatelstvo a region, ekonomické činnosti, infrastruktura v regionu a životní prostředí. Jednotlivé kapitoly následně popisují aktuální stav v území a další souvislosti. Ke zpracování byly využity datové řady, které pro MAS vytváří Český statistický úřad, údaje z poskytnutých jiných strategických dokumentů, např. Destinačního managementu turistické oblasti Poodří, a znalostí území autorky práce.

Aby bylo docíleno co nejdokladnějšího obrazu současného stavu regionu, bylo v území provedeno také anketní šetření, kdy měli respondenti možnost odpovídat na otázky z vytipovaných zájmových oblastí, a to buď formou volby odpovědi z daného výběru, nebo prostřednictvím vlastních odpovědí. V anketě byl dán také prostor pro vyplnění vlastního názoru na rozvoj regionu, respektive jeho rozvojové potřeby a potenciál. Výstupy z anketního šetření, které byly validovány na jednáních focus group, vstupovaly spolu s dalšími výstupy z focus group do zpracování SWOT analýzy území. Dle rozčlenění na základní oblasti ze socio-ekonomické analýzy byly vyspecifikovány silné a slabé stránky regionu, jeho příležitosti pro další rozvoj a hrozby, které můžou rozvoj naopak negativně ovlivnit.

Největším problémem při zpracování praktické části práce byla nemožnost v pokračování osobních skupinových interview se členy pracovních skupin, a to v důsledku vývoje epidemiologické situace v ČR a s ní spojených schválených vládních opatření. Další setkání se členy focus group probíhaly pouze elektronickou formou, která nebyla do stejné míry produktivní jako osobní setkání. Epidemie související s onemocněním COVID 19 do značné míry ovlivnila i návratnost anketních formulářů ze strany respondentů. I přes spolupráci místních samospráv, propagaci na webových stránkách, sociálních sítích a místních akcích nenaplnil počet navrácených anketních formulářů očekávání.

Výsledná analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS Regionu Poodří, která definuje aktuální rozvojové potřeby regionu se zohledněním zásad trvale udržitelného rozvoje, rozvojového potenciálu a absorpčních schopností území, byla zpracována. Ze základní oblasti Obyvatelstvo a region vyvstaly potřeby dalšího rozvoje komunitního a spolkového života a dalšího vzdělávání občanů regionu. Potřeby další podpory byly shledány pro kulturní památky, muzea a knihovny, vždy od místního významu až po mezinárodní. Důležitou roli hraje také potřeba spolupráce a partnerství subjektů na úrovni místní, národní i mezinárodní, a to z důvodu získávání nových poznatků, příkladů dobré praxe. Z oblastí ekonomických činností byly identifikovány potřeby podpory malých a středních podniků v regionu a jejich modernizace, automatizace a digitalizace, rozvoj zemědělských činností a hospodaření v lesních komplexech, rozvoj infrastruktury cestovního ruchu a turistiky. Taktéž zde vyplývá potřeba tvorby nových pracovních příležitostí.

V oblasti infrastruktury jsou dalšími potřebami zajištění bezpečné a udržitelné dopravy, rozvoj cyklo-dopravy, protipožární ochrany, zkvalitnění technické infrastruktury, zlepšení stavu infrastruktury pro vzdělávání, zajištění udržitelnosti zdravotní a sociální péče, zlepšení stavu veřejných prostranství a zkvalitnění občanské vybavenosti v obcích. V oblasti životního prostředí zůstávají dosavadní potřeby typu zlepšení stavu krajinných struktur či zeleně v intravilánech obcí, ale přibyly potřeby rozvoje komunitní a cirkulární energetiky a nakládání s odpady, dále také potřeba dalšího zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

Přes úskalí, která nastala při zpracování diplomové práce byl vytvořen věrohodný faktografický obraz území v působnosti MAS Regionu Poodří ze socio-ekonomického hlediska a bylo dosaženo cíle práce, jehož výsledkem bylo vydefinování aktuálních rozvojových potřeb v ohledu na rozvojový potenciál regionu. Všechny identifikované rozvojové potřeby tvoří základní podklady pro nastavení strategického rámce nové integrované Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Regionu Poodří pro programové období 2021–2027.

7 Seznam použitých zdrojů

BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru: paradoxy rozvoje venkova: kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. Brno: GaREP, 2011. s. 66. ISBN 978-80-904308-6-0.

BINEK, J., et al. *Integrované nástroje rozvoje území*. Brno: GaREP, 2015. s.128. ISBN 978-80-905139-7-6.

BRYSON, J. M. *Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations: A Guide to Strengthening and Sustaining Organizational Achievement*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 2004. s. 522. ISBN 978-07-879-6755-0.

BOUKALOVÁ, K., KOLÁŘOVÁ, A., & LOŠŤÁK, M. (2016). Tracing shift in Czech rural development paradigm (Reflections of Local Action Groups in the media). *Agricultural Economics - Czech*, 62(4), Dostupné z: 149–159. https://www.agriculturejournals.cz/web/agricecon.htm?type=article&id=102_2015-AGRICECON

ČEPELKA, O. *Místní akční skupiny v ČR v roce pět (Zpráva ze sociologického průzkumu s komentáři a doplňky)*. Liberec: Tima, 2008.

ČEPELKA, O.; et al. *Veřejná správa a místní akční skupiny - Studie k rozvoji venkova*. Zlín, Sdružení místních samospráv, 2015. s.79.

DAVID, F. R. *Strategic Management: Concepts and Cases*. New Jersey: Prentice Hall, 2009. ISBN 978-01-350-1320-5.

DAVIDSON, T., PRESTON, L.E. *The Stakeholders Theory of the Corporation: Concepts, Evidence and Implication*. The Academy of Management Review. 1995. Vol. 20. No. 1. pp. 65-91. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: https://www.jstor.org/stable/258887?seq=1#metadata_info_tab_contents.

HRUŠKA, V., KUČEROVÁ, S.R. *Strategické plány rozvoje území*. Recenzovaný časopis: Geografické rozhledy. 1/14–15. Česká geografická společnost, Praha, 2014. s. 17-19. ISSN 1210-3004.

JEŽEK, J. *Postoje představitelů českých obcí a měst ke strategickému plánování*. Recenzovaný časopis: Regionální rozvoj mezi teorií a praxí. Praha. Č. 4/2015, 2015. s. 113-127. ISSN 1805-3246.

JEŽEK, J., KAŇKA, L. *Regionální rozvoj: Od regionálního plánování k regionálnímu managementu*. In. Regionální rozvoj mezi teorií a praxí. 4/2015, 2015. s. 89–103. ISSN 1805-3246.

KRBOVÁ, J. 2006 (c). *Jak se venkov připravuje na Leader EU? – Úloha MAS v regionálním rozvoji*. Sborník výstupů grantového IG 613025. Praha: Oeconomica. s. 19-28. ISBN 80-245-1080-4

KRBOVÁ J. 2015. *Jak na plánování v malých obcích? Recenzovaný časopis: Regionální rozvoj mezi teorií a praxí*. Praha. Č. 4/2015. s. 42–53. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.eu/201504/jak-na-planovani-v-malych-obcich> ISSN 1805-3246

KRBOVÁ, J. 2017. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-587-1 (brož.)

KRBOVÁ, J. 2017. *Moderní management ve veřejné správě. Nové, inovativní a kreativní přístupy v managementu veřejné správy: výzvy a možnosti*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-744-8 (brož)

LOŠŤÁK, M. -- BOUKALOVÁ, K. -- ČZU V PRAZE. PEF. *Spolupráce v rozvoji venkova: vize nebo realita (případ místních akčních skupin) = Cooperation in rural*

development: vision or reality (the case of local action groups) : disertační práce. Disertační práce. Praha: 2017.

LOŠŤÁK, M., & HUEČKOVÁ, H. (2010). Preliminary impacts of LEADER+ approach in the Czech Republic. *Agricultural economics*, 56(6), 249-265

MAJEROVÁ, V., MAJER, E. *Empirický výzkum v sociologii venkova a zemědělství část II.* Praha: ČZU, PEF, 2013. s. 275. ISBN 978-80-213-1698-0

POSPÍŠIL, D. *Střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni.* Praha: UK, 2013. s. 181.

POTŮČEK, M. *Strategické vládnutí a Česká republika.* Praha: Grada, 2007. s.360. ISBN 978-80-247-2126-2.

Stanovisko k tématu: *Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD): (průzkumné stanovisko).*
1. Brusel: Evropský hospodářský a sociální výbor, 2014. EESC-2014-03156-00-00-AC-TRA.

Stanovisko k tématu: *Výhody komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) pro integrovaný místní rozvoj a integrovaný rozvoj venkova: (průzkumné stanovisko).*
1. Brusel: Evropský hospodářský a sociální výbor, 2017. EESC-2017-04384-00-00-AC-TRA.

SVOBODOVÁ, H. (2015). *Do the czech local action groups respect the leader method?*
Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis, 63(5), 1769–1777.
<https://acta.mendelu.cz/63/5/1769/>

Elektronické

Český statistický úřad: *Data pro místní akční skupiny*. Praha, 2020. [cit. 2020-07-15].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas

DOTACE EU, MMR: *Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů*. Praha, 2020.

[cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/metodicke-pokyny/metodika-rizeni-programu/metodika-vyuziti-integrovanych-nastroju>

EUR -Lex: Přístup k právu Evropské unie [online]. Brusel, 2020 [cit. 2020-11-05].

Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32013R1303>

MAS Regionu Poodří: SCLLD 2024 – 2020, Evaluační zpráva. Bartošovice, 2020.

[cit. 2020-07-20]. Dostupné z: <https://www.mas.regionpoodri.cz/>

MMR: *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. Praha, 2020. [cit. 2020-11-27].

Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

MMR: *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020*. [online]. Praha, 2021

[cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>

MUNI ARTS: *Kisk online, kurzy pro veřejnost, SWOT*. Brno, 2020 [cit. 2020-10-30].

Dostupné z: <https://kisk.phil.muni.cz/kiskonline/kreativita/vizualizace-a-presentace-informaci/swot-analyza>

MZe. *Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-*

2020. Verze 2.. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2015. [cit. 2019-11-05]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/podklady-pro-op/>

NS MAS ČR: Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-11-17]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/dokumenty/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj/>

8 Přílohy

VZOR ANKETY

- 1) **Vyberte (napište) obec z území působnosti MAS Regionu Poodří, ve které máte bydliště, nebo sídlo společnosti. ***
- 2) **Jak vnímáte stávající dopravní infrastrukturu (včetně cyklo dopravy) na území obce? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 3) **Je stávající stav infrastruktury ke vzdělávání v obci dostačující? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 4) **Jak vnímáte občanskou vybavenost obce (protipožární ochrana, vybavenost veřejných prostranství, spolková činnost, komunitní život, rozvoj cestovního ruchu a další)? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 5) **Jak vnímáte stávající stav poskytování sociálních služeb v obci (včetně posílení sociální práce, podpory vzájemné pomoci, podpory domácí péče o seniory)? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 6) **Jak vnímáte stávající opatření k zadržování vody v katastru obce (intravilán, extravilán)? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....

- 7) **Jak vidíte stávající nakládání s odpady nebo energetickým hospodařením v obci? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 8) **Je podpora tvorby pracovních míst na území obce dostačující? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 9) **Jak vnímáte rozvoj (modernizace, digitalizace a automatizace) v malých a středních podnicích na území obce? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 10) **Jak vnímáte nynější úroveň zemědělských podniků a možnosti jejich hospodaření v obci? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 11) **Je stávající podpora regionální produkce a lokální ekonomiky na území obce dostačující? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....
- 12) **Jak vidíte současný stav a možnosti hospodaření v lesních porostech v katastru obce? ***
- A) Zcela dostačující, není potřeba dalších změn.
- B) Dostačující, ale ke zlepšení stavu by přispěly další změny.
- C) Zcela nedostačující, je nutné provést opatření ke zlepšení stávajícího stavu.
- D) Vlastní odpověď: .....

Prostor pro Vaše doplnění. V jakých oblastech se podle Vašeho názoru vyskytují nejvíce rozvojové potřeby, a naopak v jakých oblastech vnímáte rozvojový potenciál v území působnosti MAS Regionu Poodří.

.....